

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Expertní hodnocení návrhu projektu a jeho význam pro
udržitelný rozvoj regionu**

Bc. Roman Čermák

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Roman Čermák

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Expertní hodnocení návrhu projektu a jeho význam pro udržitelný rozvoj regionu

Název anglicky

Expert Evaluation of the Project Proposal and its Importance for the Sustainable Development of the Region

Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je vytvořit návrh expertních procesů a způsobů řešení, jež předchází přípravě dotačního projektu. Prvním stěžejním cílem práce bude zaznamenat a využít výstupy z relevantní literatury a doplnit je o další východiska významných zdrojů, jež budou obohaceny o nejnovější informace a poznatky. Dalším dílčím cílem diplomové práce bude získat důležitá data od obyvatel zvoleného regionu vztahující se k environmentální, ekonomické, sociální udržitelnosti a na regionální rozvoj vybrané vyloučené oblasti. V třetím cíli diplomové práce budou získány informace od hlavních aktérů regionálního rozvoje, jež, poslouží pro ověření informací od obyvatel zvoleného regionu. Následujícím cílem budou zjištění o daném regionu a vhodných lokacích pro realizaci dotačního projektu, s znovuvyužitím brownfield. Neméně podstatným cílem této práce, na základě konfrontace zjištěných dat určit, zdali bude navrhované řešení zamýšleného, modelového dotačního projektu, tedy využití vyloučených lokalit, vhodné, prospěšné a udržitelné. Posledním z cílů je i zjištění vůle aktérů realizovat projekt s určením míry priority přípravy občanů na krizové stavy v Libereckém kraji a zjistit, zdali projekt, lze realizovat i v jiných krajích České republiky, anebo lze jeho koncepci nabídnout k realizaci i v jiných zemích.

Metodika

Teoretická část diplomové práce bude vypracovávána, za pomoci metody studia bibliografie a dalších informačních zdrojů v tištěné nebo elektronické verzi. V praktické části se výzkum bude realizovat nejdříve přímým pozorováním v daném regionu a pořízení potřebné fotodokumentace. Dalším krokem bude kvantitativní a kvalitativní šetření mezi obyvateli regionu a aktéry regionálního rozvoje. Veškeré dílčí závěry, budou následně komparovány a vzájemně konfrontovány. Následně dojde ke zhodnocení, diskutování výsledků práce a bude stanoven závěr. Bude vyhodnoceno i to, zdali je modelový projekt, alespoň ve své části realizovatelný v praxi, zdali může přípravě občanů prospět nejen ke zvládnutí krizových situací, ale i k tomu, jakou má ambici přispět k rozvoji sledovaného regionu za dodržení pravidel udržitelnosti. Osnova celé závěrečné práce má celkově deset částí: 1. Úvod, 2. Cíl práce a metodika, 3. Teoretická východiska, 4. Vlastní práce, 5. Výsledky šetření, 6. Diskuse, 7. Závěr, 8. Bibliografie, 9. Citovaná literatura a 10. Přílohy.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

veřejná správa, státní správa, samospráva, krize, udržitelnost, dotační projekt, regionální rozvoj, vojenský prostor Ralsko, Liberecký kraj, příprava občanů

Doporučené zdroje informací

- Disman, M. 2000. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0139-7
- Doležal, J., Krátký, J. Projektový management v praxi: Naučte se řídit projekty!. Praha: Grada Publishing, a.s.. 2017. ISBN 978-80-247-5693-6
- Fukan, L., 2014. Dotace | Dotace EU. [Online] Available at: <https://www.dotacni.info/glossary/dotace-2/> [Přístup získán 23 2 2021].
- Horák, R., Krč, M., Ondruš, R. a Danielová, L. Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu. Praha: Linde Praha a.s.. 2004. ISBN 80-7201-471-4
- Jeníček, V. a. k. Vyvážený rozvoj . Na globální a regionální úrovni. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 9788074001956
- Křivánek, M. Dynamické vedení a řízení projektů: Systémovým myšlením k úspěšným projektům. Praha: Grada Publishing, a.s.. 2019. ISBN 978-80-271-0408-6
- Maier, K., Udržitelný rozvoj území. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7
- Martinovský, P. Environmentální bezpečnost v České republice. Brno: Masarykova univerzita, 2017. ISBN 9788021087101
- Spooner, A. M. Environmental Science for Dummies. New York(USA): John Wiley & Sons Inc. 2012. ISBN 978-1118167144
- Wokoun, R. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
-

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Bc. Ing. Pavla Varvažovská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Expertní hodnocení návrhu projektu a jeho význam pro udržitelný rozvoj regionu" jsem vypracoval(a) samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor(ka) uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. 3. 2023

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Bc. Pavle Varvažovské, Ph.D. za opětovné vzetí pod svá ochranná křídla, za rady a vlídnost při společných diskusích. Velký dík chci vyslovit své ženě Mileně, synovi Romanovi a celé naší rodině za trpělivost, toleranci a shovívavost po celou dobu mého studia. V neposlední řadě děkuji všem, kteří se účastnili mého výzkumu. Speciální dík patří starostovi města Ralsko panu Ing. Miloslavu Tůmovi a hejtmanovi Libereckého kraje panu Bc. Martinovi Půtovi, za vstřícnost, rozhovory a zajímavé postřehy.

Expertní hodnocení návrhu projektu a jeho význam pro udržitelný rozvoj regionu

Abstrakt

V dnešní době zmítané mnoha krizemi není jednoduché těmto krizím čelit a připravit se na ně. V této diplomové práci, která navazuje na předchozí bakalářskou práci je tématem expertní hodnocení jednoho z východisek pro předcházení krizí, a tím je udržitelný dotační projekt. V této práci bude vysvětleno, jak expertně hodnotit návrh dotačního projektu pro předcházení krizových stavů.

Teoretická část diplomové práce je rozdělena a vysvětlena v pěti kapitolách, jejichž cílem je objasnit zejména pojmy, jako je veřejná správa, jak je dělena a jaké je její úloha. V následujících kapitolách se diplomová práce zabývá pojmem krize, projekt, udržitelnost a regionální rozvoj. Účelem takto dané posloupnosti kapitol je vysvětlení působení krize na obyvatelstvo, proč je projekt jedním z nástrojů pro zvládnutí krizí, proč je důležité, aby byl udržitelný a jaký význam a vliv ve své podstatě může mít na regionální rozvoj.

V praktické části diplomové práce bude definováno prostředí projektu na území města Ralsko, v Libereckém kraji, jeho vize a poslání ve vztahu k přípravě občanů na krizové stavy a rozvoji regionu. Hlavním cílem výzkumné části bude pomocí metod teoretického studia dokumentů, rozhovoru, Focus Group a pozorováním podpořit relevantnost tvrdých dat, která byla vytěžena dotazníkovým šetřením v rámci výzkumu v praktické části bakalářské práce. Pomocí metody porovnání kvantitativních a kvalitativních dat bude zhodnocena životaschopnost a udržitelnost navrhovaného dotačního projektu s významem pro regionální rozvoj.

Klíčová slova: veřejná správa, státní správa, samospráva, krize, udržitelnost, dotační projekt, regionální rozvoj, vojenský prostor Ralsko, Liberecký kraj, příprava občanů

Expert evaluation of the project proposal and its importance for the sustainable development of the region

Abstract

Nowadays, plagued by many crises, it is not easy to cope with and prepare for them. The present thesis, which builds on the previous bachelor's thesis, focuses on an expert assessment of one of the starting points for crisis prevention: sustainable subsidy projects. The current thesis explains how to expertly evaluate the subsidy project design, focusing on crisis prevention.

The theoretical part of the master's thesis is divided into five chapters, which primarily explain concepts such as public administration, how it is divided and which roles it fulfils. The following chapters address the crisis, project, sustainability, and regional development concepts. This structured sequence of chapters intends to explain the impact of a crisis on the population, why a project constitutes one of the tools for managing crises, why its sustainability is essential, and the relevance and influence it can inherently have on regional development.

The practical part of the master's thesis shall define the project's background on the territory of the town of Ralsko, Liberec Region, its vision and mission concerning preparing citizens for emergencies and developing the region. The research part shall primarily focus on supporting the relevance of the hard data obtained through the questionnaire survey conducted as part of the research in the practical part of the bachelor's thesis by using the methods of theoretical document studies, interviews, Focus Groups and observation. The feasibility and sustainability of the proposed regional development subsidy project shall be assessed by comparing quantitative and qualitative data.

Keywords: Public administration, state administration, local government, crisis, sustainability, subsidy project, regional development, Ralsko Military District, Liberec Region, citizen preparation

Obsah

1 Úvod	14
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika.....	16
3 Teoretická východiska	18
3.1 Veřejná správa	18
3.1.1 Státní správa	21
3.1.1.1 Vláda	22
3.1.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady	22
3.1.1.3 Nepřímá státní správa	22
3.1.2 Samospráva	23
3.1.2.1 Obec	24
3.1.2.2 Kraj	24
3.1.3 Ostatní veřejná správa	24
3.2 Krize	25
3.2.1 Co je to krize	25
3.2.2 Bezpečnost	26
3.2.3 Krizové stavy.....	28
3.2.4 Řešení krizí.....	30
3.3 Projekt.....	34
3.3.1 Dotační projekt.....	36
3.3.2 Programová období	36
3.3.2.1 Fondy EU v období 2021–2027	37
3.3.2.2 Cesta k novým evropským fondům	38
3.3.2.3 Národní plán obnovy.....	38
3.3.3 Evropské fondy	39
3.3.4 Unijní programy	40
3.3.4.1 Inovace, sítě a jednotný trh	40
3.3.4.2 Lidské zdroje.....	42
3.3.4.3 Oživení a odolnost	44
3.3.4.4 Vnitřní bezpečnost, migrace a správa hranic	45
3.3.4.5 Životní prostředí a klima.....	46
3.3.5 Operační programy.....	46
3.4 Udržitelnost	53
3.4.1 Environmentální udržitelnost	55

3.4.2	Ekonomická udržitelnost.....	57
3.4.3	Sociální udržitelnost.....	57
3.5	Rozvoj regionu	58
3.5.1	Udržitelný rozvoj.....	59
3.5.2	Disparity	60
3.5.3	Jedinečnost regionu	60
3.5.3.1	Jedinečnost obce v regionu	60
3.5.3.2	Faktory ovlivňující konkurenceschopnost a jedinečnost obce.....	60
4	Vlastní práce	62
4.1	Udržitelný projekt, jako prevence krize	62
4.1.1	Vize dotačního projektu	62
4.1.2	Poslání a cíle CEPOKS	63
4.2	Vymezení zkoumaného regionu	63
4.2.1	Liberecký kraj	65
4.2.1.1	Základní informace o Libereckém kraji.....	66
4.2.1.2	Geomorfologie území Libereckého kraje	67
4.2.2	Město Ralsko.....	67
4.2.3	Výběr lokality.....	69
4.2.3.1	Areál hasičských sportů	71
4.2.3.2	Střelecký areál.....	72
4.2.3.3	Areál úpolových sportů a sebeobraný.....	74
4.2.3.4	Letecký areál s letištěm.....	75
4.2.3.5	Plavecký areál:	77
4.2.3.6	Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS s ubytováním, sociální a zdravotní péčí	78
4.2.3.7	Cyklistický areál	79
4.2.3.8	Kynologický areál	80
4.2.3.9	Areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci	81
4.2.3.10	Areál běžeckých tratí	81
4.2.3.11	Motoristický areál	81
4.2.3.12	Lanové centrum	82
4.2.3.13	Památník hrdinům naší historie	82
4.2.4	Doprovodné využití bývalého vojenského prostoru Ralsko	82
4.3	Empirický výzkum veřejného mínění.....	84
4.3.1	Dotazníkové šetření.....	86
4.3.2	Standardizovaný rozhovor.....	87
4.4	Analýza prostředí.....	87

4.4.1	Strategická analýza vnějšího prostředí	87
4.4.2	Strategická analýza vnitřního prostředí	88
5	Výsledky šetření.....	89
5.1	Charakteristika respondentů dotazníkového šetření	89
5.2	Výsledky kvantitativního šetření	91
5.2.1	Výběr dat k porovnání s rozhovory	91
5.2.2	Výběr vhodných areálů	92
5.2.3	Vliv realizace projektu na environmentální, ekonomickou a sociální udržitelnost 92	
5.2.4	Využití vyloučené lokality k vybudování CEPOKS	94
5.2.5	Vliv vybudování CEPOKS na rozvoj regionu	95
5.2.6	Vliv využívání CEPOKS na připravenost občanů čelit krizovým stavům	96
5.2.7	Výsledky hypotéz	96
5.3	Výsledky kvalitativního šetření	101
5.4	Sumarizace zjištěných dat	106
5.4.1	Sumarizace kvantitativního šetření	107
5.4.2	Souhrnné výstupy z hypotéz	109
5.4.3	Sumarizace kvalitativního šetření	109
6	Diskuse.....	112
7	Závěr	117
8	Bibliografie.....	121
9	Citovaná literatura	122
10	Přílohy.....	126

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma dimenzí environmentální bezpečnosti dle Allenbyho.....	28
Obrázek 2 - Tematické akční plány.....	53
Obrázek 3 - Schéma udržitelného rozvoje	54
Obrázek 4 - Otevřený a uzavřený systém.....	56
Obrázek 5 - Statistické jednotky NUTS 2 – Česká republika	65
Obrázek 6 - Statistické jednotky NUTS 3 – Česká republika	65
Obrázek 7 - Mapa Libereckého kraje	67
Obrázek 8 – mapa rozložení areálů CEPOKS.....	71
Obrázek 9 - Prostor pro Areál č. 1 - hasičských sportů a požární ochrany	72
Obrázek 10 - Prostor pro Areál č. 2 – Střelecký areál.....	74
Obrázek 11 - Prostor pro Areál č. 3 - Areál úpolových sportů a sebeobranu	75
Obrázek 12 - Letecký snímek letiště Hradčany	76
Obrázek 13 - Plavecký areál.....	77
Obrázek 14 - Brownfield pro Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS.....	78
Obrázek 15 - Výhled na zubry v oboře Židlov.....	79
Obrázek 16 - Kynologický areál	80

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Klíčové pojmy projektu	35
Tabulka 2 - VFR 2021–2027 a Next Generation EU – závazky, v cenách roku 2018 (v mld. eur)	38
Tabulka 3 - Poslání a cíle	63
Tabulka 4 - Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS	64
Tabulka 5 - Kontingenční tabulka k hypotéze I.	97
Tabulka 6 - Tabulka teoretických četností I k hypotéze I.	97
Tabulka 7 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze I.	97
Tabulka 8 - Tabulka hodnot X^2 testu pro nezávislost hypotézy I.	97
Tabulka 9 - Kontingenční tabulka k hypotéze II.	98
Tabulka 10 - Tabulka teoretických četností I k hypotéze II.	98
Tabulka 11 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze II.	99
Tabulka 12 - Tabulka hodnot X^2 testu pro nezávislost hypotézy II.	99
Tabulka 13 - Kontingenční tabulka k hypotéze III.	100
Tabulka 14 - Tabulka teoretických četností I k hypotéze III.	100
Tabulka 15 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze III.	100
Tabulka 16 - Výstupy kvalitativního šetření	101

Seznam grafů

Graf 1 - Vliv vybudování CEPOKS na připravenost občanů na krizové stavy	83
Graf 2 - Charakteristika respondentů dle okresu bydliště	89
Graf 3 - Charakteristika respondentů dle věku.....	90
Graf 4 - Charakteristika respondentů dle vzdělání.....	90
Graf 5 - Charakteristika respondentů dle ekonomické aktivity.....	91
Graf 6 - Preference respondentů variant areálů.....	92
Graf 7 - Vliv na environmentální udržitelnost	93
Graf 8 - Vliv na zaměstnanost.....	93
Graf 9 - Vliv na podnikatelské příležitosti	94

Graf 10 - Vliv na životní úroveň vyloučených skupin občanů	94
Graf 11 - Stanovisko občanů k využití vyloučené lokality k vybudování CEPOKS	95
Graf 12 - Vliv CEPOKS na rozvoj regionu.....	96
Graf 13 - Vliv CEPOKS na připravenost občanů čelit krizovým stavům.....	96

1 Úvod

V dnešní turbulentní době, kdy se za našimi dveřmi odehrávají nejen přírodní katastrofy, havárie, ale i válečné konflikty, si můžeme položit otázku, je na to naše společnost připravená a dokáže se těmto krizovým situacím bránit? Tato diplomová práce se touto otázkou bude zabývat, rozvede jí a navrhne expertní procesy, které nabídnou možná řešení celé škály krizových stavů.

V teoretické části se bude diplomová práce opírat o teoretická východiska, která budou získána studiem bibliografie a dalších relevantních zdrojů. Veškeré zdroje použitých informací budou mít za úkol vysvětlit a ozřejmit hlavní pilíře, které budou podporou výstupu, což je expertní hodnocení návrhu projektu a jeho význam pro udržitelný rozvoj regionu.

V pěti samostatných podkapitolách budou ozřejměny a rozpracovány pojmy veřejná správa, krize, projekt, udržitelnost a regionální rozvoj. Tyto stěžejní pojmy budou vysvětleny, dále v samostatných sekcích rozvedeny a vsazeny do celého kontextu koncepce vlastní diplomové práce, na níž naváže druhá, praktická část závěrečné práce.

Praktická část diplomové práce bude rozvržena do čtyř hlavních podkapitol. V prvním bloku bude navrženo řešení výzkumných metod, bude představena vize a poslání modelového dotačního projektu. Ve druhé části práce bude vymezen zkoumaný region, jak v širším, tak v užším pojetí a na závěr budou navrženy lokace modelového projektu. Ve třetí části budou navrženy, vysvětleny a odůvodněny zvolené výzkumné metody. Posledním blokem vlastní práce bude ozřejmit pojmy analýza vnějšího a vnitřního prostředí a jakým způsobem se podílí na myšleném projektu.

V kapitole věnované výsledkům šetření a vyhodnocení získaných dat za pomoci výzkumných metod, tedy dotazníkového šetření, Focus Group a standardizovaných rozhovorů budou jednotlivá zjištění shrnuta, vzájemně relevantně i s teoretickými východisky mezi sebou porovnána, ta nejpodstatnější sumarizována. Následně budou v diskusní kapitole zdůrazněna a debatována.

V závěru diplomové práce budou výsledky reprodukovány, následně budou nejdůležitější vybrané výstupy podrobeny kritickému porovnání s metodikou a vytčenými cíli zkoumání. Produktem tohoto porovnání bude zobecnění výstupů a navržení těchto výstupů, jako expertních procesů k hodnocení možné realizace dotačních projektů v regionálním rozvoji.

2 Cíl práce a metodika

Hlavním cílem této diplomové práce je vytvořit návrh expertních procesů a způsobů řešení, jež předchází schválení, přípravě a realizaci dotačního projektu, dále určit základní pojmy, mechanismy a nástroje expertních procesů. Oslovit instituce a aktéry dotčené vizí, výběrem dotačního projektu a zjistit jejich stanovisko ke konkrétnímu návrhu dotačního projektu, zejména k jeho potenciální udržitelnosti a vlivu na regionální rozvoj.

Studium relevantních dokumentů, zákonných norem, dalších právních předpisů a jejich interpretací je stěžejní metodou teoretické části diplomové práce. Stavebním kamenem praktické části závěrečné práce jsou sociologické metody výzkumu v terénu, jejich záznam, přepis a komparace poznatků. Následným vyhodnocením těchto poznatků a jejich diskutováním, budou získány informace a výstupy pro jeden z prvních logických kroků v životním cyklu dotačního projektu.

2.1 Cíl práce

Prvním stěžejním cílem práce bude zaznamenat a využít výstupy z relevantní literatury a doplnit je o další východiska významných zdrojů, která budou dále obohacena o nejnovější informace a poznatky. Na základě těchto poznatků analogicky rozvést samotné zpracování praktické části diplomové práce.

Dalším dílčím cílem diplomové práce bude získat důležitá data od obyvatel zvoleného regionu. Tyto dotazy se budou zaměřovat k modelovému projektu pro daný region, k jeho vhodnosti, environmentální, ekonomické, sociální udržitelnosti a k vlivu zvoleného projektu na regionální rozvoj vybrané vyloučené oblasti. Na závěr budou získány informace k vlivu projektu, na přípravu obyvatel na krizové stavy.

V třetím cíli diplomové práce budou získány informace od hlavních aktérů regionálního rozvoje, jež poslouží pro ověření informací od obyvatel zvoleného regionu. Zároveň budou zjištěna stanoviska veřejné správy, aktérů spolkové činnosti a soukromého sektoru k využití modelového dotačního projektu pro přípravu občanů na krizové stavy ve vyloučených lokalitách, jeho udržitelnosti i ve vztahu k vyžadované spolupráci všech aktérů.

Následujícím cílem budou zjištění o daném regionu, vhodných lokacích pro realizaci dotačního projektu, doložené aktuální fotodokumentací jednotlivých lokalit, které by se měly proměnit v Centrum pro přípravu občanů na krizové stavy. A zároveň nedílnou součástí návrhu bude znovuvyužití brownfield. Neméně podstatným cílem této práce, na základě konfrontace

zjištěných dat určit, zdali bude navrhované řešení zamýšleného, modelového dotačního projektu, tedy využití vyloučených lokalit, zejména bývalých vojenských prostorů a prostorů po těžbě nerostných surovin vhodné, prospěšné a udržitelné.

Posledním z cílů je i zjištění vůle aktérů realizovat projekt s určením míry priority přípravy občanů na krizové stavy v Libereckém kraji a zjistit, zdali projekt, pakliže by se osvědčil, lze realizovat i v jiných krajích České republiky, anebo jeho koncepci nabídnout k realizaci i v jiných zemích.

2.2 Metodika

Teoretická část diplomové práce bude vypracovávána, za pomoci metody studia bibliografie a dalších informačních zdrojů v tištěné nebo elektronické verzi. Tyto zdroje budou studovány, analyzovány, porovnávány a vzájemně konfrontovány. V závěrečné části diplomové práce budou tyto skutečnosti diskutovány s výsledky praktické části diplomové práce.

V praktické části se výzkum bude realizovat nejdříve přímým pozorováním vybraných jevů v dané lokalitě a pořízení fotodokumentace. Pozorováním bude zjištěn stav sledovaného regionu a fotodokumentace bude použita k demonstrování účelného využití vhodných lokací k projektu ve zkoumaném regionu a dokumentem původního stavu konkrétní lokality. Každý foto snímek bude vyhodnocen a bude mu přidělen popis.

Dalším krokem bude kvantitativní terénní šetření a kvalitativní šetření mezi aktéry regionálního rozvoje s významným vlivem na tento rozvoj. K získání dat z terénního kvantitativní výzkumu bude použit standardizovaný dotazník. Kvalitativní výzkum bude proveden pomocí výzkumných metod rozhovorů a Focus Group. Následujícím krokem bude metoda zkoumání předchozího šetření, přepis těchto záznamů, sublimace důležitých informací, jejich následná analýza, vyhodnocení a vytvoření závěrů k jednotlivým cílům.

Veškeré dílčí závěry, výsledky kvalitativního zkoumání, budou následně komparovány a konfrontovány s daty kvantitativního šetření pomocí dotazníků. Po realizaci těchto kroků dojde ke zhodnocení, diskutování výsledků práce a bude stanoven závěr, zdali je postoj obyvatel odlišný či nikoliv od postojů významných aktérů regionálního rozvoje ve vztahu k realizaci plánovaného projektu regionálního rozvoje a zdali tento modelový projekt má přesah aplikace a realizace takového projektu do jiného regionu v České republice nebo i do zahraničí, tak, aby byl nástrojem řešení v dalším rozvoji daných regionů. Bude vyhodnoceno

i to, zdali je modelový projekt, alespoň ve své části realizovatelný v praxi. Dále bude zhodnoceno zdali může modelový projekt přispět přípravě občanů nejen ke zvládnutí krizových situací, ale i k tomu, zdali má ambici přispět k rozvoji sledovaného regionu za dodržení pravidel udržitelnosti.

3 Teoretická východiska

Tato stěžejní kapitola diplomové práce ve svých pěti podkapitolách ozřejmí témata týkající se veřejné správy, dále se bude zabývat tématy, jako je krize, projekt, udržitelnost a závěrem se obeznámíme s regionálním rozvojem. Veškeré poznatky budou aplikovány v druhé části diplomové práce, tedy v praktické části, kde bude proveden výzkum pozorováním, rozhovory, za pomoci metody Focus Group a budou potvrzeny nebo vyvráceny teze o možnostech dotačního projektu mít vliv na připravenost občanů na krizové stavy, zároveň však za podmínek environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti a rozvoje regionu, s využitím vyloučených lokalit bývalého vojenského prostoru a prostoru po nerostné těžbě. Následně bude zjišťován i vliv na personální přínos pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj. Budou zjišťovány i ambice dotačního projektu být realizován nejen v různých regionech ČR, ale i v zahraničí.

3.1 Veřejná správa

Na webových stránkách Ústavu práva uvedl Fiala (Fiala, 2022), že vytvořit jednoznačnou univerzální definici veřejné správy není jednoduché. Je to dáno tím, že veřejná správa zahrnuje značně širokou oblast činností a specifických vazeb. Zákonnou definici nenajdeme ani v současném právním řádu.

K pojmu veřejná správa, jak píše Sloterdijk (Sloterdijk, 1997, s. 96), se váže nepřehledné množství přístupů, definic, vycházející z obrovského kvanta zdrojů napříč historií lidstva, avšak první zmínky zahrnující veřejnou správu se objevují se zrodem prvních států, jež se odvíjelo od zemědělské činnosti jednotlivých společenství a jeho svázání s tou konkrétní obdělávanou půdou na daném území, avšak Sloterdijk je dále přesvědčen o tom, že v době než se lidstvo začalo zaobírat zemědělstvím, existovaly známky prvotních správních činností a právního řádu jimiž se lidské kmeny a tlupy řídily. Náznaky těchto prehistorických pravidel z doby před tím, než vznikly první státy nazývá paleopolitikou.

Dle Pomahače (Pomahač, et al., 2002) se definice veřejné správy rozděluje na správu veřejnou v materiálním slova smyslu. Toto pojetí bývá vymezeno znaky správních činností, které praktikuje vláda nejen na úrovni ústřední, ale i na úrovni lokální, jež je zdrojem určitých veřejných služeb. Veřejné služby jsou sice veřejným statkem dotovaným státem, který občan užívá, ale mnohdy bývá tento statek z určitých důvodů zpoplatněn. Z formálního hlediska je veřejná správa systémem různorodých funkcí rozdělených na jednotlivé organizační složky

nebo přímo jen fyzické osoby, což jsou zpravidla správní úřady, které přímo přinášejí účinek veřejné správy. Anebo v roli nepřímých aktérů veřejné správy to mohou být určená zařízení a v neposlední řadě to často jsou vymezené úřední osoby, které tyto činnosti správní povahy vykonávají.

Veřejnou správu, její tzv. negativní definici, kde je kladen důraz na instituce, jak definoval Mates (Mates, et al., 2001). Pouze na základě platných zákonů a v jejich instancích, mimo zákonodárství a soudnictví, lze definovat veřejnou správu, jako obor činností, které jsou vykonávány orgány veřejné správy a nejsou instituce moci zákonodárné, soudní ani vládní. Což činí rozdíl mezi správou soukromou a veřejnou.

Podle Vláčilova sociologického pohledu (Vláčil, 2002), lze pojem správa vyložit i jako jev záměrné regulace celospolečenských aktivit. Administrativními opatřeními, tedy jejich projevem jsou zpravidla hierarchie autority se svou určenou správní mocí a následně sociální kontrola. Pokud chápeme produkty veřejné moci jako nedostatečný zdroj, tak správu lze pochopit jako jejich distributora.

K úpravě postupu moci výkonné, (§1. odst. 1-3) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád) patří zejména úprava postupu orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávních celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy (dále jen "správní orgán"). Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup. Tento zákon se nevztahuje na právní jednání prováděná správními orgány a na vztahy mezi orgány téhož územního samosprávného celku při výkonu samostatné působnosti.

Na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky (MVČR, 2022) ve Studijních podkladech k obecné části úřednické zkoušky, v Kapitole 1: Organizace a činnost veřejné správy je uvedeno, že se veřejná správa dělí na správu státní a samosprávu a lze zmínit v tomto rozčlenění i ostatní veřejnou správu. Samospráva se obvykle rozděluje na územní, zájmovou či profesní. Rozlišit veřejnou správu lze podle jednotlivých subjektů, dále ji lze členit na přímou, která je vykonávána orgány státu a nepřímou, kterou vykonávají další subjekty (obce, kraje, fyzické osoby) ve své přenesené působnosti a v souladu s příslušnými zákony. Dle územního členění je rozlišována veřejná správa jako celostátní, regionální a odborná. Dle použití formy práva, lze rozlišit veřejnou správu na vrchnostenskou, vykonávanou veřejným právem a správu fiskální, vykonávanou pomocí soukromého práva. Ve fiskální správě oproti

vrchnostenské, stát nevstupuje do právních vztahů vrchnostensky, ale jako rovný partner všech subjektů. V neposlední řadě lze veřejnou správu rozčlenit i dle plnění úkolů, a to na mocenskou správu, zasahující do subjektivních práv a rozhoduje zpravidla formou správních aktů. Dále na pečovatelskou, kdy je ve veřejném zájmu zabezpečováno formou nehopodářské, výdělečné činnosti.

Veřejná správa v České republice se po roce 1989 určitým způsobem vyvíjela, a to dle Brůny a kol. (Brůna, et al., 2005) z předchozího stavu, do nového ústavního a správního systému. Od roku 1989 lze vývoj tohoto systému pokládat za kontinuální. V rovině ústřední státní moci bylo základem změn především zařazení dosavadních ústavních orgánů do nového kontextu jak z hlediska politického, tak z hlediska vztahu občana k veřejné moci. Tento se pak plně projevil v Listině základních práv a svobod.¹ V roce 1989, tedy v okamžiku, kdy započala transformace systému veřejné správy, byla Česká republika součástí československého federativního státu. Struktura zákonodárných, výkonných a soudních orgánů České republiky proto nemohla být komplexní z pohledu kompetencí státu. Nicméně již v té době existovaly všechny nejvyšší státní orgány České republiky jako členského státu federace. Tuto strukturu představovala Česká národní rada jako zákonodárný orgán, vláda České republiky jako nejvyšší výkonný orgán a Nejvyšší soud České republiky jako nejvyšší orgán soudní moci. Na federální úrovni existovalo obdobně dvoukomorové Federální shromáždění, federální vláda a nejvyšší soud federace. Další vývoj na ústřední úrovni byl poznamenán především dvěma skutečnostmi. První skutečnost spočívala v nezbytné změně funkcí, metod působení a forem organizace ústřední státní správy, druhá skutečnost v potřebě řešit otázky spojené s funkčností a dalším trváním federativního uspořádání. V prvním směru došlo zejména v souvislosti s ústavním i faktickým zrušením vedoucí úlohy Komunistické strany Československa k situaci, kdy ústavní pravomoci nejvyšších státních orgánů se staly pravomocemi reálnými. Byl nastolen klasický mechanismus parlamentní republiky, a již v roce 1990 se uskutečnily svobodné parlamentní volby na základě modifikovaného systému poměrného zastoupení. Rozpadem České a Slovenské federativní republiky se Česká republika stala k 1. lednu 1993 samostatným státem s novou strukturou nejvyšších státních orgánů, s jednotným zákonodárstvím, s jediným občanstvím a s jediným parlamentem, vládou a nejvyšším soudem. Tato situace se odrazila v nové Ústavě České republiky přijaté na samém počátku existence samostatného státu².

¹ Pozn: vymezení ústavním zákonem č. 23/1991 Sb.

² Pozn.: ústavní zákon č. 1/1993 Sb.

Součástí ústavního pořádku se stala i Listina základních práv a svobod. Další vývoj byl daleko dynamičtější ve sféře územní správy než u ústředních státních orgánů. Přechodný systém nastolený v roce 1990 se ukázal jako dlouhodobější. Ve vztahu k okresním úřadům hrála roli zejména nezbytnost zavést do veřejné správy alespoň minimální prvky stability v době, kdy samosprávy neměly ještě dostatečné zkušenosti s jejím výkonem. Dlouhodobé přetrvávání systému, původně určeného jako přechodného, přineslo ovšem určité problémy. Samospráva byla prakticky omezena jen na obecní úroveň. V rovině státní správy výrazně chyběla mezoregionální úroveň. Zmíněný stav se stával stále méně únosným jak z pohledu decentralizačních tendencí charakteristických pro současnou evropskou správu, tak z pohledu efektivnosti výkonu státní správy.³ Zmíněný ústavní zákon upravil ovšem pouze územní vymezení krajů, nikoliv jejich konkrétní kompetence a způsob organizace. K vyřešení těchto otázek byla stanovena dlouhá legisvakance, tj. lhůta mezi platností a účinností právního předpisu. Účinnost zákona č. 347/1997 Sb. byla stanovena dnem 1. ledna 2000.

3.1.1 Státní správa

Na stránkách Ministerstva vnitra (MVČR, 2022) je představena státní správa, jako činnost státu, která je prováděná přímo státními orgány nebo jinými orgány, na které stát výkon této správy v daném rozsahu přenesl. Státní správa a její působení je v České republice, mimo ústavní zakotvení, definováno především zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, který upravuje strukturu a působnost centrální státní správy, tedy ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy a některých dalších správních úřadů s celostátní působností. V Ústavě ČR je zakotveno rozdělení orgánů moci výkonné. Hlavním představitelem moci výkonné (čl. 54 odst. 1) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., ústavy České republiky) je Prezident republiky, který je hlavou státu. Vrcholným orgánem výkonné moci a zároveň nejdůležitějším orgánem v procesu řízení, kontroly a sjednocování činností ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy je vláda České republiky v čele s premiérem.

³ Pozn.: Východisko bylo nalezeno ve zřízení vyšší samosprávy, která byla zavedena ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

3.1.1.1 Vlása

Vláda (Vláda ČR, 2022), je vrcholným orgánem výkonné moci, skládá se z předsedy vlády, místopředsedů vlády a ministrů. Vlása je odpovědna Poslanecké sněmovně. Skládá se z premiéra a v tomto volebním období z čtrnácti ministerstev. A kromě ministerstev, byli ustanoveni ministr pro evropské záležitosti, ministryně pro vědu, výzkum a inovace a ministr pro legislativu. Vlása řídí činnost ministerstev a jiných ústředních správních úřadů a odpovídá za úroveň jí schvalovaných návrhů zákonů a nařízení vlády. Ve své činnosti využívá vlása kolegiálních poradních orgánů (rad, komisí a výborů) např. Legislativní rady, Rady pro výzkum a vývoj (Brůna, et al., 2005, s. 15).

3.1.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

Brůna (Brůna, et al., 2005, s. 16) uvádí, že v jednotlivých oborech státní správy působí ministerstva a jiné ústřední správní úřady. Ministerstva a jiné ústřední správní úřady řídí výkon státní správy v příslušném oboru. Ministerstva a všechny další správní úřady lze zřizovat a jejich kompetenci stanovit pouze zákonem. Ministerstva a jiné správní úřady mohou vydávat vyhlášky k provedení zákona a v jeho mezích. K vydání takové vyhlášky je zapotřebí výslovného zmocnění uvedeného v zákoně. V čele ministerstva stojí ministr, který je členem vlády a ústavním činitelem. V čele ostatních ústředních správních úřadů stojí jejich vedoucí. Označení vedoucího se liší podle druhu úřadu (předseda, ředitel atd.). Také způsob jmenování vedoucích představitelů ústředních správních úřadů je rozdílný (jmenování prezidentem republiky, jmenování vládou atd.). Vedoucí ústředních správních úřadů s výjimkou ministrů nejsou členy vlády. Výjimečně se v řízení ústředních úřadů jako určující uplatňuje kolegiální princip (Komise pro cenné papíry, Rada pro rozhlasové a televizní vysílání). Postavení takovýchto kolegiálních orgánů se však vyznačuje specifickými rysy.

3.1.1.3 Nepřímá státní správa

V předchozích dvou podkapitolách byla definována přímá státní správa, a jak je uvedeno v (Brůna, et al., 2005, s. 29, 31) obec spravuje své záležitosti samostatně – v samostatné působnosti. V zákonem stanovených případech vykonávají orgány obce rovněž státní správu. V těchto případech hovoříme o výkonu přenesené působnosti – výkonu státní správy delegované státem formou zákona na orgány základních územních samosprávných celků. Ministerstvo vnitra ČR může rovněž na návrh obce s pověřeným obecním úřadem a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností

rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem. V předchozích dvou podkapitolách byla definována přímá státní správa, a jak je uvedeno v (Brůna, et al., 2005, s. 29, 31) obec spravuje své záležitosti samostatně – v samostatné působnosti. V zákonem stanovených případech vykonávají orgány obce rovněž státní správu. V těchto případech hovoříme o výkonu přenesené působnosti⁴ – výkonu státní správy delegované státem formou zákona na orgány základních územních samosprávných celků. Ministerstvo vnitra ČR může rovněž na návrh obce s pověřeným obecním úřadem⁵ a s doporučením krajského úřadu a po projednání s příslušnou obcí s rozšířenou působností⁶ rozhodnout o delegování určitého rozsahu výkonu státní správy obce s rozšířenou působností na obec s pověřeným obecním úřadem.

3.1.2 Samospráva

Brůna a kolektiv (Brůna, et al., 2005, s. 27) uvádí, že v České republice existuje dvoustupňový systém územní samosprávy. V Ústavě České republiky je zakotveno členění České republiky na základní a vyšší územní samosprávné celky. Základní územní samosprávné celky představují obce, vyšší územní samosprávné celky kraje. U územní samosprávy se nejedná o hierarchickou strukturu, resp. o nadřízenost a podřízenost, neboť každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní samosprávný celek nemůže zasahovat.

⁴ Vydávají nařízení obce, rozhodují o místních a účelových komunikacích, projednávají přestupky, jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky, jsou povodňovým orgánem, jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší atd.

⁵ Jsou oprávněny rozhodovat v prvním stupni ve správním řízení o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech osob, pokud zvláštní zákon nestanoví jinou příslušnost, rozhodují o poskytování peněžité a věcné dávky nebo půjčky, zajišťují volby do Parlamentu České republiky, do zastupitelstev krajů, do zastupitelstev obcí a do Evropského parlamentu, jsou vodoprávním úřadem a povolují odběr a nakládání s vodami, jsou orgánem ochrany přírody, jsou orgánem ochrany zemědělského půdního fondu atd.

⁶ Vydávají řidičské průkazy, vedou registry motorových vozidel, jsou silničním správním úřadem pro silnice II. A III. Třídy, zajišťují ochranu kulturních památek v územním obvodu, zajišťují sociálně-právní ochranu dětí a rozhodují o poskytování dávek a služeb, vydávají občanské průkazy a cestovní doklady, vedou registry obyvatel, vykonávají státní správu lesů, rozhodují na úseku rybářství a myslivosti, jsou vodoprávním úřadem a vydávají souhlasy k vodním stavbám, jsou povodňovým orgánem a řídí ochranu před povodněmi, podílejí se na hospodaření s odpady, zpracovávají evidenci odpadů, atd. Jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší, jsou orgánem ochrany zemědělského půdního fondu, jsou živnostenským úřadem atd.

3.1.2.1 Obec

Základním územním samosprávným společenstvím občanů (§ 1, 2, odst. 1, 2) zákon č. 128/2000 Sb. zákon o obcích (obecní zřízení), je obec; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.

3.1.2.2 Kraj

Kraj je územním společenstvím občanů (§ 1 odst. 1-4, § 2, odst. 1-4) zákon č. 129/2000 Sb. zákon o krajích (krajské zřízení), které má právo na samosprávu. Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Kraj je samostatně spravován zastupitelstvem kraje (dále jen "zastupitelstvo"); dalšími orgány kraje jsou rada kraje (dále jen "rada"), hejtman kraje (dále jen "hejtman") a krajský úřad. Orgánem kraje je též zvláštní orgán kraje (dále jen "zvláštní orgán") zřízený podle zákona. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kraj spravuje své záležitosti samostatně (dále jen "samostatná působnost"). Státní orgány mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který stanoví zákon. Rozsah samostatné působnosti může být též omezen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům kraje, vykonávají orgány kraje jako svou přenesenou působnost. Kraj je při výkonu státní správy správním obvodem. Kraj je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti. Kraj při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem. Kraj zajišťuje výkon finanční kontroly podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů a podle zvláštního právního předpisu.

3.1.3 Ostatní veřejná správa

V tomto členění dle (MVČR, 2022) může být uvedena i ostatní veřejná správa, která se považuje za zbytkovou oblast veřejné správy, kterou vykonávají částečně samosprávné a nesamosprávné instituce, když plní veřejné úkoly (např. veřejnoprávní korporace, veřejné ústavy a veřejné podniky, státní fondy, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti a veřejné výzkumné instituce).

3.2 Krize

V té to podkapitole se práce bude zabývat fenoménem, který tuto planetu i lidstvo provází od jejich vzniku. Pojem krize je nedílnou součástí jak mechanismu této planety, tak vnitřní součástí všeho živého. Bude vymezeno co je to krize, dále se práce bude zabývat bezpečností, krizovými stavy a řešením krizí. Tyto pojmy budou teoreticky definovány a budou názorně dokresleny obrazovým materiálem.

Ve slovníku cizích slov je krize definována buď jako vyvrcholení, rozhodná chvíle obrat ve vývoji nebo také jako nebezpečný stav vývoje, těžká, svízelná situace, potíže nebo zmatek. Krizi lze pochopit i jako vlastní ohrožení sebe sama, své existence a integrity. Krizí se zabývá oblast psychologie, krizový management, a další oblasti (scs.abz.cz, 2022).

3.2.1 Co je to krize

U psychické krize se jedná o akutní narušení psychické rovnováhy, při kterém selhávají naučené mechanismy zvládnutí, jak řekl pro časopis Svět s parapletem Klinický psycholog a psychoterapeut Holcner (Holcner, 2020). Dále uvedl, že člověk v krizi pocítuje úzkost, která narušuje jeho schopnost fungovat. Ještě jinak a možná trochu zjednodušeně lze říct, že krize je krizí, protože člověk nezná způsob, jak na vzniklou situaci reagovat, jak se jí přizpůsobit. Trvá-li tento stav, rozvíjí se krize. V jistém ohledu je krize přirozenou součástí každého lidského života. Tuto definici splňují zejména takzvané vývojové krize, které souvisí s přirozeným během lidského života a jsou spojeny s nutností přizpůsobit se novým životním úkolům a rolím. Odlišným typem krize jsou takzvané krize situační, které jsou na rozdíl od těch vývojových, náhlé a nečekané. Podle intenzity spadají buď mezi takzvané „běžné situace“ či ty, které bývají pro svou neobvyklou intenzitu a sílu nazývány jako traumatické.

Ekonomická krize, jako další z krizí má i svá optimistická řešení, kdy se například po pandemii neuvažovalo o finanční krizi, nezaměstnanosti či bankrotech v takovém rozsahu, jaký nastiňovala pandemická situace v počátku, uvedly společně Čuhlová s Kotíkovou (Čuhlová, et al., 2021) včasnou implementací účinných opatření. Dalším možným příkladem řešení krize, jak autoři ve své knize v návaznosti na krizi spojenou s COVID 19 publikovali, kde uvedli nové nápady a impulzy, které se týkají nejen mimořádných výzev, ale i dalších šancí vycházejících z nové krize: „Když zbavíš krizi šance, stane se nebezpečím. Když zbavíš krizi strachu, stane se šancí.“ (Förster, et al., 2021).

Krise na Ukrajině mezi Ukrajinou a Ruskou federací probíhá již od listopadu 2013, kdy tehdejší prezident Janukovyč odmítl podepsat asociační dohodu s Evropskou unií (Deník.cz, 2017). Tato krize pokračovala separací Doněcké, Donbaské a Luhanské oblasti, dále anexí Krymu Ruskou federací, kde docházelo k částečné migraci⁷ a vyvrcholila v únoru 2022 invazí ruských vojsk s následným útekem milionů lidí do okolních států, přičemž OSN eviduje na evropském území celkem 7,8 milionu uprchlíků z Ukrajiny, uvádí na svých webových stránkách organizace Člověk v tísni (Migrace v souvislostech, 2022). Je známo, že válečná krize jde ruku v ruce s krizí migrační.

3.2.2 Bezpečnost

Bezpečnost, vysvětluje Porada ve svém pojednání (Porada, 2015), je stejně jako riziko, velmi používaným pojmem. Mnohostrannost užívání tohoto pojmu v rozmanitých, často protikladných vědních oborech, jakými jsou např. politologie, genetika, sociologie, informatika, teologie, medicína, ekologie, právo, vojenská strategie nebo kriminologie, způsobuje jeho eklektickou interpretaci. Někteří experti označili pojem bezpečnosti za tak zidealizovaný (hodnotově zatížený) koncept, že žádný argument nemůže vést ke konsenzu v otázce jeho obsahu. Modernizace společnosti způsobuje, že se neustále rozšiřuje bezpečnostní prostředí a okruh problémů, které se stávají součástí bezpečnostní diskuse. Hledání odpovědi na otázku co je bezpečnost, komplikují každodenní reálné bezpečnostní problémy, se kterými je sociální subjekt konfrontovaný. Tak jako každý pojem i pojem bezpečnost musí reflektovat na měnící se dynamiku společenského života i bezpečnostního prostředí. Bezpečnost v kontextu permanentního společenského vývoje neustále zvětšuje svůj realizační a komunikační prostor. Bezpečnostní diskuse se tak postupně dostává do nových společensko-politických oblastí, ve kterých se v minulosti o bezpečnostních problémech nevedla systematická rozprava. Bezpečnost je velmi složitý multidimenzionální sociální fenomén, který se spojuje s rozmanitými formami lidského chování a existence (duchovní, materiální, fyziologické, individuální, společenské). Pojem dimenze v odborné terminologii vyjadřuje kromě rozměru, rozlohy a rozsahu i určitou vlastnost, která charakterizuje intenzitu, velikost, míru něčeho, především v prostoru, případně v čase. Bezpečnost zahrnuje nespočetné množství otázek a problémů týkajících se jak jednotlivců, tak i lidských kolektivit a realizace jejich protikladných společenských zájmů. Multidimenzionální charakter bezpečnosti vyjadřuje skutečnost, že tento fenomén má velmi široký rozměr. Bezpečnost je součástí základních

⁷ viz Obrázek 1, Příloha A – Obrazová příloha

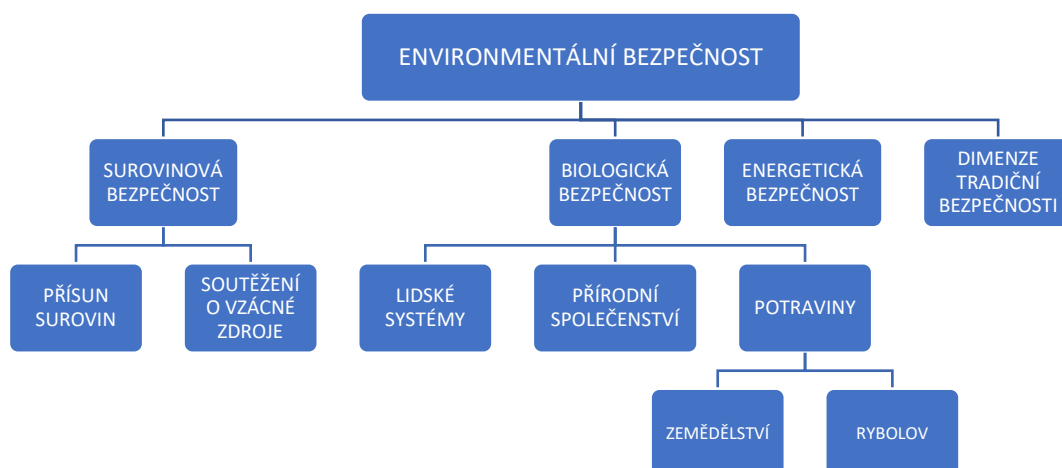
lidských potřeb, stává se společenským cílem, ideálem a hodnotou. Bezpečnost má zároveň výrazný emocionální, sociálně-psychologický, ale i společensko-politický dopad. Je nejen součástí lidských pocitů (pocit bezpečí), vyjadřuje určitý stav společnosti, ale je zároveň i globálním existencionálním problémem lidské civilizace. Problematika bezpečnosti v dosavadní teorii není uceleně prozkoumaná, což má výrazné dopady na politickou, řídicí a další činnost v naší společnosti. Je zřejmá nová kvalita, úroveň a podoba objektu zkoumání ve vztahu k dynamickému vývoji v oblasti evropského integračního procesu, stavu evropské bezpečnostní architektury a následných změn v Evropské unii. Postupně se konstituující Bezpečnostní vědy představují výrazně interdisciplinární systém podsystemu vědy, který se vztahuje na oblasti existující v rámci dílčích styčných ploch daných existencí bezpečnostních problémů, např. doposud nefunkční model komplexní bezpečnostní architektury, existující bezpečnostní rizika, reálná existence válečných konfliktů, hrozba pronikání mezinárodního zločinu, prudký a soustavný nárůst kriminality, problematika migrace a azylu, environmentální krize apod.

S vysvětlením pojmu environmentální bezpečnost, ve své knize přišel Martinovský (Martinovský, 2017), kdy environmentální bezpečnost bývá vnímána také jako zastřešující pojem, který v sobě zahrnuje širokou škálu témat. Vágnost pojmů bezpečnost a (environment) životní prostředí přispívá k tomu, že zatím nebyly vymezeny a přijaty jasné hranice tohoto sousloví, a proto „environmentální bezpečnost není ani tak konceptem, jako spíše debatou“, citující dr. Flynnovou. Jedním z příkladů širokého pojetí může být vymezení kodaňské školy, která nachází v environmentálním sektoru širokou škálu témat, např:

- Narušení ekosystémů
- Energetické problémy
- Populační problémy
- Potravinové problémy
- Ekonomické problémy
- Občanské spory

Takto široké vymezení není však vždy přijímáno, nejčastěji se čistě environmentální tematické oblasti blíží narušení ekosystému. Dalším, kdo se věnoval širšímu pojetí environmentální bezpečnosti a vytvořil vlastní koncept byl profesor Allenby s cílem vytvořit analytický rámec, umožňující transformaci konceptu environmentální bezpečnosti do programů a projektů.

Obrázek 1 - Schéma dimenzí environmentální bezpečnosti dle Allenbyho

Zdroj: (Martinovský, 2017, s. 27)

Environmentální bezpečnost, jako zastřešující pojem chápe výzkumník Barnett a v rámci agendy odhalil sedm okruhů:

- 1) Snahy redefinovat bezpečnost
- 2) Hledání environmentálních faktorů v násilných konfliktech
- 3) Environmentální bezpečnost státu
- 4) Vztah mezi ozbrojenými silami a životním prostředím
- 5) Ekologická bezpečnost
- 6) Environmentální bezpečnost jedinců
- 7) Problematika sekuritizace

Spíše než o konceptuální a teorií vedené vymezení obsahu pojmu jde o reálný pohled na současnou vědeckou debatu nad environmentální bezpečností.

3.2.3 Krizové stavy

V této podkapitole budou definovány základní pojmy, týkající se krizových stavů podle zákonných norem platných v České republice:

Krizové řízení – (§ 2 písm. a) zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů) je krizovým řízením myšlen „souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením nebo ochranou kritické infrastruktury“.

Krizová situace, mimořádná událost – (§ 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů) v krizovém zákoně je krizová situace definována jako „mimořádná událost podle zákona o IZS, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu“ tzv. krizový stav.

Krizové opatření – (§ 2 písm. c) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů) je „organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob“.

Stav nebezpečí – dosud je ukotven v (§ 3, odst. 1-9) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů), v budoucnu však pravděpodobně bude upraven Ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů. Stav nebezpečí se vyhláší v případě ohrožení životů, zdraví, majetku či životního prostředí, pokud intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu a ohrožení není možné odvrátit běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektu kritické infrastruktury. Stav nebezpečí vyhláší hejtman kraje pro celé území kraje nebo jeho část. Lze jej vyhlásit jen s uvedením důvodů a na nezbytně nutnou dobu, jež činí nejvýše 30 dní. Prodloužení doby je možné pouze se souhlasem vlády.

Nouzový stav – nouzový stav (čl. 5 a 6) ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů) může být vyhlášen v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Nouzový stav vyhláší Vláda České republiky pro celé území státu, nebo pro jeho část. Může se vyhlásit jen s uvedením důvodů a nejdéle na dobu 30 dnů. Uvedenou dobu je možno prodloužit jedině po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.

Stav ohrožení státu – stav ohrožení státu (čl. 7) ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, ve znění pozdějších předpisů) může na návrh Vlády České republiky vyhlásit Parlament České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Vyhláší se pro omezené nebo pro celé území státu. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je zapotřebí souhlas nadpoloviční většiny poslanců a senátorů.

Horák a kolektiv (Horák, et al., 2004) upozorňují, že důležitým úkolem krizového řízení je prevence vzniku možných krizových situací nebo dopadů krizových situací, anebo ke zmírnění důsledků těchto situací. Dále se zaměřuje na zabezpečení přípravy na eliminaci již zmiňovaných rizik, sběr informací o nich, vyhodnocování těchto informací, vytvoření scénářů, výcvik složek IZS pro provedení odezvy a příprava obyvatelstva v adekvátních oblastech. Důležitým úkolem je také, a to i s případnými ztrátami a přiměřenými zdroji, zvládnutí dopadů krizových situací, kdy je zajišťován postupný návrat do stabilizovaného stavu a restart následného dalšího rozvoje

3.2.4 Řešení krizí

Řešením krizí, tedy se krizím postavit je příkladně navrženo v jednotném mechanismu pro řešení krizí: řešení bank v selhání⁸. Dále je nutné v první řadě tyto krize pojmenovat a detailně je poznat tak, jak je uvedeno na webových stránkách slušná firma (slušná firma, 2023). V západním světě žije velká část lidí stále ještě v časech bezprecedentního blahobytu. Přesto čelíme mnohačetným krizím, které neohrožují pouze tento blahobyt, ale přímo existenci Homo Sapiens na Zemi. Ve vědecké komunitě nejčastěji narazíte na následujících 17 ohrožení.

- 1) **Selhávání klimatu** – V květnu 2019 překročilo lidstvo hodnotu 415 ppm CO₂ v atmosféře. Naposledy, když zde bylo tolik CO₂, na jižním pólu rostly stromy, hladiny oceánů byly o 20 metrů výš a bylo o 3–4 °C tepleji. To bylo před 5,3–2,6 miliony let. Člověk tenkrát ještě neexistoval. Hranice pro udržení života tak, jak ho známe, je 350 ppm CO₂. Ta byla překonána již v roce 1988. V roce 1989 předpověděla OSN katastrofu v případě, že se tématu klimatických změn nebudeme věnovat.
- 2) **Nukleární hrozba** – Podle bulletinu amerických jaderných vědců z 24. ledna 2023 nebylo lidstvo ještě nikdy v historii tak blízko jaderné katastrofě. Čas na pomyslných hodinách symbolizujících blízkost katastrofy se měří od roku 2020 poprvé v sekundách. Ruská agrese na Ukrajině nebezpečí jaderné katastrofy jen přibližuje. Aktuálně je 90 sekund do půlnoci.
- 3) **Kolaps přírodních systémů** – Ať už je to mizení divočiny, vymírání druhů, umírání oceánů, degradace půdy, tání ledovců, ubývání pitné vody, nárůst množství odpadu, znečištění a toxicita či další symptomy, přírodní ekosystémy

⁸ viz Obrázek 2, Příloha A – Obrazová příloha

selhávají. Tato katastrofa je důsledkem našeho oddělení od přírody, která se pro moderního západního člověka stala bezednou lednicí a stejně tak bezedným odpadkovým košem.

- 4) **Technologický rozvrat** – Jsme již blízko bodu, kdy se protnou dvě souběžně probíhající revoluce: biotechnologická a IT. Cílem té biotechnologické je detailní pochopení fungování lidského života. Příslibem revoluce v IT je trvale rostoucí počítačová kapacita. Až se tyto dvě revoluce protnou, vzniklé „algoritmy velkých dat“ dokážou monitorovat naše pocity a rozumět jim mnohonásobně lépe, než dnes sobě rozumíme my sami a člověk bude ještě manipulovatelnější, než kdy byl, bez toho, že by si toho byl vědom.
- 5) **Šmírovací kapitalismus** – Google, po něm Facebook a následně další digitální megakorporace objevily nový podnikatelský model: Začaly cíleně sledovat uživatele svých služeb, sbírat a uchovávat o nich veškerá data. Na základě těchto dat pak své služby upravují tak, aby zmanipulovali pocity a chování svých uživatelů s cílem jim, co nejvíce prodat. Tato data jsou navíc na prodej státům a dalším komerčním subjektům. S každým dalším subjektem naše manipulovatelnost exponenciálně roste.
- 6) **Hrozba digitálních diktatur** – Prudký rozmach umělé inteligence umožňuje bezprecedentní dohled státu a korporací nad občany. Symbolem této hrozby je čínský “Systém sociálního kreditu”. Součástí této hrozby je to, že čínská (nebo také izraelská) dohlížecí technologie se prodává dalším diktaturám. Rozsah této hrozby znásobila a urychlila pandemie COVID-19, kdy ji můžeme sledovat v přímém přenosu.
- 7) **Svět bez práce** – Rozmach umělé inteligence způsobuje to, že stále větší rozsah lidských činností přebírají roboti a algoritmy. Velká část zaměstnání tak mizí před očima.
- 8) **Prekarizace práce** – Slušně placené zaměstnání se všemi sociálními jistotami je minulostí. Na vzestupu je “agenturní”, nejistá, nedůstojně placená práce. Tím vzniká nová třída lidí, tzv. “Prekariát” – znejistění lidé, extremisté. Vedle prekariátu vznikají i tzv. Denizeni, což je stále početnější třída “zbytečných” lidí bez práv – lidé v pasti extrémní chudoby, bez domova, migranti.
- 9) **Narůstající nerovnosti** – V nerovnostech padají v 21. století rekordy. Tři příklady za všechny: 1 % nejbohatších vlastní 82 % zdrojů planety; jeden jediný člověk vlastní tolik majetku jako 125 zemí planety (z celkových 195); Patnáct

nejbohatších Čechů vlastní tolik, kolik pět milionů nejchudších. (další zdroje BBC a Fast Company). Proč na tom záleží? Čím větší nerovnosti, tím větší pocit nespravedlnosti, tím více extremismu a nižší kvalita života ve všech základních parametrech.

- 10) **Sociální sítě** – Sociální sítě jako nástroj propagandy a fake news – Facebook a další sociální sítě fungují technicky jako gigantická nakladatelství. Na rozdíl od tradičních nakladatelských domů ale nejsou omezeny prakticky žádnou legislativou a za svůj obsah přebírají nulovou zodpovědnost. To, že si dnes zde každý může “lhát svou pravdu”, je vydáváno za svobodu projevu. Jakoukoli lež je – díky technikám šmírovacího kapitalismu (výše) – možné navíc stále přesněji cílit na specifickou část populace s cílem zmanipulovat její chování.
- 11) **Tellerova křivka** – Vývoj technologií roste exponenciálně, tj. je stále rychlejší než lidská schopnost pochopit, jaké jsou důsledky pro lidskou společnost a přírodu. Dvěma hlavními důsledky je to, že se v moderní společnosti zvyšuje toxicita a to, že se nezřídka otáčí role: Z technologií, které nám měly pomáhat a sloužit se stává to, čemu sloužíme my a co nám nepomáhá, ale škodí (DDT, Azbest, PCB, Glyfosát, Facebook, Airbnb, ...).
- 12) **Epidemie osamělosti** – Globální rozmach neoliberální ideologie, komodifikace (komercializace) života, všudypřítomný apel na výkon, vydatně podpořený reklamně-mediálním vzýváním individuálního štěstí s sebou, v západním světě přinesl epidemii osamělosti (osamělost je stejně toxická jako 15 cigaret denně).
- 13) **Globální anomie**⁹ – Většina dětí na naší planetě dnes ví, co je to Coca-Cola, McDonalds nebo Apple. Jen mizivé procento dětí už ale zná morální hodnoty filozofických a náboženských tradic.
- 14) **Rozdělená společnost** – Nárůst pravicového a náboženského extremismu, bílé nadřazenosti a rozdělená společnost – Google, Facebook a další sítě každému zobrazují ne co nejreálnější, nejpravdivější informaci, ale to, u čeho je největší pravděpodobnost, že na to kdo klikne. Každý tak získává svůj vlastní specifický obraz o realitě, který se ale liší od jiných realit. Vzhledem k výše zmiňovaným krizím (především nárůst nerovností a chudoby) se zvyšuje pocit nespravedlnosti a tím náchylnost k extrémním pohledům a lpěním na starých

⁹ Pozn.: anomie je označení pro takový stav společnosti, kdy přestávají platit pravidla a normy. Ve vztahu k jedinci vyjadřuje toto slovo stav oslabení norem a morálních hodnot.

jistotách (rasová nadřazenost, náboženský fundamentalismus, ...). Vzhledem k deficitu sjednocujících vizí, hodnot a informací se moderní společnosti rozdělují do stále více atomizovaných buněk.

15) **Unavená demokracie** – Demokracie vyžaduje k životu stabilitu. Vzhledem k výše uvedeným hrozbám, kdy je svět stále méně stabilním místem, ale demokracie churaví. Většina dnešních demokratických států jsou tak dnes demokraciemi pouze na oko. Ve skutečnosti se jedná o plutokracie, oligarchie či korpokracie. O valné většině dění na naší planetě dnes rozhodují nadnárodní korporace a instituce zřízené na ochranu jejich zájmů (Světová banka, MMF, WTO). Belgičan David Van Reybrouck pro dnešní stav demokracie zavedl termín “Demokratický únavový syndrom”.

16) **Přelidnění** – Tempo, jakým se náš druh rozmnožuje, vysvětluje velkou část tohoto seznamu. Ten, kdo se narodil v roce 1948 se narodil do světa s 2,378 miliardami lidí. Ti narození v roce 1971 se narodili do světa, kde žilo 3,775 miliardy, v roce 2010 to bylo už 6,958 miliardy lidí. Dnes je to 7,9 miliardy.

17) **Pandemie** – Koncem dubna 2020 napsala skupina vědců na webu mezivládního panelu OSN pro biodiverzitu toto: „Masivní kácení lesů, nekontrolovaná expanze zemědělství, intenzivní farmaření, těžba, rozvoj infrastruktury a zneužívání divokých zvířat vytvořily smrtící koktejl pro šíření nemocí“. Podle mnoha odborníků je pandemie COVID-19 mírnou předehrou mnohem více smrtících pandemií, které můžeme očekávat v případě, že bude postupovat ničení přírody aktuálním tempem.

Jedním z nabízených řešení, které je však na okraji mainstreamu je příběh, kdy pro nás Země už není bezednou lednicí a odpadkovým košem, ale „Matkou“, ze které vzešlo všechno živé a podstatou života je bytí, a že člověk nepotřebuje mít stále víc, aby mohl být. Mezi základní hodnoty patří rovné příležitosti a spravedlnost, neboť bez spravedlnosti není mír a bez míru není dlouhodobě život možný.

Dalším příkladem (Rada EU, 2022) řešení krize neboli také selhání dle stránek na webu consilium.europa.eu krize je jednotný mechanismus pro řešení krizí bank v selhání, jak vysvětluje infografika – Jak funguje jednotný mechanismus pro řešení krizí: řešení problémů bank v selhání viz obrázek č. 3. Evropská unie však reaguje na krize komplexněji a pracuje na různých úrovních, aby zlepšila svou schopnost reagovat na krize a posílila odolnost vůči budoucím výzvám. Evropská unie se během své existence potýkala s mnoha krizemi a postupně

provedla politické a institucionální změny s cílem posílit svoji schopnost zvládat budoucí mimořádné události. V EU byla řešena i otázka odolnosti vůči krizím, kdy se rozumí schopnost nejenom odolávat výzvám a řešit je, ale rovněž procházet transformacemi udržitelným, spravedlivým a demokratickým způsobem. Tyto webové stránky nabízí informace o stávajících a budoucích nástrojích a pravidlech EU pro zvládání krizí a posílení odolnosti. Jedná se o: mechanismus civilní ochrany, integrovaná opatření pro politickou reakci na krize, připravenost a reakci na mimořádné situace v oblasti zdraví, ochranu sítí a informačních systémů, ochranu kritické infrastruktury.

3.3 Projekt

Projekt, jehož význam pochází z latinského slova *projectum*, které lze přeložit jako návrh, rozvrh, plán a dle Krivánka je to něco co je písemné statické, co předchází akci (Krivánek, 2019). Časem dostal tento termín další obsah, a to nejen sestavení plánu, ale zejména realizace plánů tedy změny současného stavu. Projekt něco mění vylepšuje, přidává nebo ubírá. Dle normy ISO 10006 „Směrnice jakosti v managementu projektu“ je projekt jedinečným procesem který se skládá z celé řady řízených a koordinovaných činností s daty zahájení a ukončení, prováděný pro dosažení předem stanoveného cíle, který je vyhovující specifickým požadavkům, včetně časových omezení, nákladů a zdrojů. Definici projektu lze najít i v novější normě ISO 21500. Projekt je specifický (jedinečný) soubor procesů skládající se z koordinované a řízené činnosti s počátečním a koncovým datem, které jsou prováděny pro dosažení výsledku. Projekt může být negativně ovlivněn následujícími omezeními:

- Délka a termín ukončení projektu
- Dostupnost rozpočtu
- Dostupnost zdrojů projektu, jako jsou lidé, zařízení, vybavení, materiály, infrastruktura, nástroje
- Další zdroje potřebné k provádění projektových činností týkajících se požadavků projektu
- Faktory související se zdravím a bezpečností personálu
- Úroveň je přijatelné expozice vůči riziku
- Potenciální sociální nebo ekologické dopady projektu
- Zákony, pravidla a další legislativní požadavky

V publikaci projektový management v praxi autoři Doležal a Krátký (Doležal, et al., 2017) seznamují nejen čtenáře, ale i budoucí projektové manažery s pojmy projekt či projektový manažer. S těmito dozajista odbornými názvy se v současné době setkáváme velmi často, přesto zdaleka ne všichni vědí, že se z pohledu organizace práce a realizace změn jedná o přesně definované pojmy, s jasným významem. Projekt není cokoli nebo jakákoliv myšlenka, co zrovna někomu napadlo, jako projekt pojmenovat a projektový manažer není kdokoliv, kdo se něčím takovým právě zaobírá. Více než 70 let je projektový manažer vnímán, jako definovaná profese a řízení projektu jako určité řemeslo, které má svá pravidla a nástroje.

Základní charakteristiky projektu které jej odlišují od rutinní práce:

- Projekt je jedinečný
- projekt je vymezen v čase penězích a zdrojích
- projekt je realizován týmem lidí z různých částí organizace
- projekt je složitý a komplexní úkol
- projekt je rizikový

Tabulka 1 - Klíčové pojmy projektu

Klíčové pojmy	
Projekt	Jedinečná skupina kroků vedoucích k dosažení stanoveného cíle či výsledku.
Projektové řízení	Používání znalostí, dovedností, metod a nástrojů k tomu, aby byly projekty úspěšné.
Cíl projektu	Stav, do kterého se chceme realizací projektu dostat. Jedná se o výsledek úsilí projektového týmu.
Přínosy	Užitky, které se mohou dostavit s časovým odstupem po úspěšném naplnění cíle projektu. Obvykle jsou důvodem pro realizaci projektu. Přínosy nemohou být zároveň cílem projektu. Bývají označovány jako účel, přínosy, benefity.
Výstupy / produkty	Konkrétně popsany výsledek činnosti etapy nebo projektu.

Zdroj: (Doležal, et al., 2017)

Dle výsledků průzkumu, které dělala společnost PM Consulting ve spolupráci se Společností pro projektové řízení v letech 2012 a 2015, uvádějí dále doktor Doležal a inženýr Krátký (Doležal, et al., 2017), byly zjištěny problémy nejvíce ohrožující úspěšnost projektu a tyto byly identifikovány jako největší problémy:

- **Nedostatek lidských zdrojů** – dvě třetiny respondentů uvedly že se potýkají s nedostatkem kapacit členů týmu pro práci na projektu, s přetížeností členů týmu či nedostatečnou kvalifikací a kompetencemi členů týmu.

- **Nejednoznačné zadání** – každý druhý projektový manažer v našem průzkumu dostává nedostatečně konkrétní či jednoznačné zadání.
- **Vztahy s klíčovými zainteresovanými stranami** – nedostatečnou podporu od sponzora či vrcholového vedení organizace zmiňuje jedna čtvrtina respondentů, stejné množství projektových manažerů jako zdroj problémů v projektu uvádí nekompetentnost zákazníka.
- **Neuřízené změny** – třetina respondentů považuje za velký zdroj problémů neuřízené nebo příliš časté změny zadání.

3.3.1 Dotační projekt

V slovníku pojmů na webových stránkách DotaceEU.cz (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023) je uvedeno, že projektem v kontextu fondů EU se rozumí konkrétní ucelený podrobně rozpracovaný projektový záměr, který je součástí projektové žádosti. Projekt v sobě zahrnuje soubor aktivit směřujících k dosažení předem stanoveného a jasně definovaného cíle a je limitován určitým časem a rozpočtem. Obecná osnova projektu: Název projektu; Cíle projektu; Žadatel a partneři projektu; Místo a doba realizace projektu; Dopad realizace projektu na okolí; SWOT analýza; Technické řešení projektu (konkrétní aktivity); Ekonomická charakteristika projektu; Charakteristika žadatele; Lidské zdroje (vlastníci, zaměstnanci a management); Realizační plán – časový harmonogram; Výstupy projektu a jejich udržitelnost.

Dotacemi se všeobecně rozumí, uvádí Fukan (Fukan, 2014), činnost nebo projekt jež je financována prostředky nenávratnou formou prostřednictvím určitého programu. Financuje se, jakmile jsou splněny stanovené podmínky, jež jsou uvedeny v žádosti o dotaci. Dotace bývají poskytovány z veřejných rozpočtů, jako jsou veřejné rozpočty, které obsahují státní rozpočet, rozpočty ÚSC. Dotace jsou dále vyčleňovány ze státních fondů, ale i ze zahraničí pomocí Národního fondu nebo z financí Evropského společenství anebo z rozpočtů cizích států.

3.3.2 Programová období

Pro členské státy jak je uvedeno na stránkách DotaceEU.cz (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023), je nutností se vyrovnat s řadou nových výzev, které jednotlivé státy a i EU očekávají (přechod na zelenější ekonomiku, dopady covidové pandemie atd.). K tomuto programovému období byly vytvořeny metodické dokumenty (Jednotný národní rámec, Metodické dokumenty v gesci MMR ČR, Metodické dokumenty v gesci MF ČR a Slovníček pojmů), dále byl vytvořen koncepční rámec a legislativa pro období 2021-2027. Hlavní cíle pro

programové období 2021-2027 jsou Priority politiky soudržnosti 2021-2027¹⁰, tedy Pět cílů hlavní investiční politiky Evropské unie, a to cíle Inteligentnější Evropa, Zelenější, bez uhlíková Evropa, Propojenější Evropa, Sociálnější Evropa a Evropa bližší občanům. K nim přibyl ještě Fond spravedlivé transformace.

3.3.2.1 Fondy EU v období 2021–2027

Na webové stránce euroskep.cz v článku Komínkové (Komínková, 2021) je interpretováno, že od začátku roku 2021 platí v EU nový víceletý finanční rámec (VFR) na období do roku 2027. S novým Víceletým finančním rámcem došlo ke změnám v rámci fondů a alokace prostředků pro členské státy. Oproti původním plánům se celková alokace finančních prostředků pro ČR zvýšila. V novém období bude důraz kladem zejména na klimatickou politiku – 30 % financí z evropských fondů by mělo směřovat na ochranu klimatu a celý evropský rozpočet je vázán tím, že se má vynakládat v souladu s Pařížskou klimatickou dohodou. Změny v alokacích operačních programů mohou ještě nastat v průběhu vyjednávání Dohody o partnerství a operačních programů s Komisí. Vláda České republiky (ČR) v březnu 2021 schválila alokace operačních programů, ze kterých se budou moci čerpat finanční prostředky politiky soudržnosti v programovém období 2021–2027. Jedná se o významný krok, který by měl ČR přiblížit k finalizaci nastavení jednotlivých programů a k ukončení vyjednávání s Evropskou komisí. Dle odhadů by první výzvy v některých programech mohly být vyhlášeny již ve čtvrtém čtvrtletí roku 2021, většina pak v prvním pololetí 2022. ČR má mít, podle návrhu přerozdělení alokace pro ČR, v novém programovém období po roce 2020 k dispozici 28,4 miliard eur / 737,7 miliard korun z VFR (při kurzu 26 korun za euro) a 9,2 miliard eur / 240,4 miliard korun z Nástroje na podporu oživení. České subjekty mají kromě peněz přidělených pro ČR z fondů politiky soudržnosti možnost čerpat i další finanční prostředky určené pro celou Unii – Přímo řízené programy EU (komunitární programy), např. přes programy Horizont Evropa, Erasmus+, LIFE, EU pro zdraví, Program pro jednotný trh, Právo a hodnoty, Evropský zdroj solidarity, Nástroj pro propojení Evropy, Digitální Evropa či Kreativní Evropa.

¹⁰ Viz Obrázek 3 Příloha A – Obrazová příloha

3.3.2.2 Cesta k novým evropským fondům

V prosinci 2020 se evropským lídrům podařilo uzavřít kompromis týkající se finančních prostředků na období po roce 2020. Dohodou byl schválen dlouhodobý rozpočet (víceletý finanční rámec) pro roky 2021 až 2027 ve výši 1 074,3 miliardy eur v cenách roku 2018, včetně začlenění Evropského rozvojového fondu. Spolu s nástrojem na podporu oživení Next Generation EU ve výši 750 miliard eur bude moci EU v nadcházejících sedmi letech disponovat 1,8 bilionem eur, což je bezprecedentní suma. Jedním z hlavních důvodů zdržení byla pandemie covidu-19. Původní návrh víceletého rozpočtového rámce (VFR) byl Komisí představen v květnu 2018 a měl být přijat do voleb do EP 2019. Návrh byl následně upraven a Komise předložila přepracovaný návrh v květnu 2020. Podoba financování po roce 2021 bude ovlivněna vývojem souvisejícím s aktuálními problémy EU, kam patří např. vystoupení Velké Británie z EU, nutnost řešit migrační a bezpečnostní otázky, ale zejména pandemie koronaviru. Nový dlouhodobý rozpočet má zahrnovat sedm výdajových oblastí a rámec pro financování téměř 40 programů EU, jak je přehledně vidět v tabulce č. 2.

Tabulka 2 - VFR 2021–2027 a Next Generation EU – závazky, v cenách roku 2018 (v mld. eur)

	VFR2021-2027	Next Generation EU	Celkem
1. Jednotný trh, inovace a digitální	132,781	10,6	143,381
2. Soudržnost, odolnost a hodnoty	377,768	721,9	1 099,668
3. Přírodní zdroje a životní prostředí	356,374	17,5	373,874
4. Migrace a správa hranic	22,671	–	22,671
5. Bezpečnost a obrana	13,185	–	13,185
6. Sousedství a svět	98,419	–	98,419
7. Veřejná správa	73,102	–	73,102
Celkem	1 074,3	750	1 824,3

Zdroj: Council of the European Union – MFF

3.3.2.3 Národní plán obnovy

Novinkou ve financování jsou prostředky z Nástroje pro oživení a odolnost EU (Recovery and Resilience Facility, RRF) v rámci VFR. Nástroj obsahuje celkem 672,5 miliardy eur na období 2020–2026, z toho 312,5 miliard eur v grantech a 360 miliard eur v podobě půjček. Pro ČR se z RRF pro Národní plán obnovy¹¹ (NPO) předpokládá 172 miliard korun

¹¹ Viz Obrázek 4 Příloha A – Obrazová příloha

přímých zdrojů, možné jsou i půjčky, a to až do výše 405 miliard korun. Půjčky ovšem většina členských států nemá v plánu využít. ČR je jedinou členskou zemí EU, jejíž alokace RRF na období 2021–2022 je nižší než alokace na rok 2023. V první etapě mají Češi obdržet kolem 85 miliard korun, v té druhé pak asi 88 miliard. Aby mohla Česká republika prostředky čerpat, musí připravit tzv. Národní plán obnovy, který má zohlednit doporučení adresovaná členskými státy v rámci tzv. evropského semestru během posledních dvou let. Národní plán obnovy musí být v souladu s cíli EU o dosažení reformy zejména v oblasti ekologické a digitální transformace, proto 37 % z alokace fondu obnovy musí být směřováno do „zelených“ projektů a 20 % do projektů napomáhajících digitalizaci. Komise má poskytnout členským státům v návaznosti na schválení národního plánu předfinancování ve výši 13 % již v roce 2021, které bude vypočteno ze 100 % celkové výše finančního příspěvku schváleného Národního plánu obnovy. Celkem 70 % z alokace těchto prostředků by mělo být zazávazkováno do konce roku 2022 a zbytek do roku 2023. Samotná realizace projektů pak bude moci probíhat i po tomto období a bude možné proplácet až do roku 2026.

3.3.3 Evropské fondy

Na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj DotaceEU.cz (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023) jsou uvedeny informace o fondech Evropské unie. Fondy Evropské unie představují hlavní nástroj realizace evropské politiky soudržnosti. Jejich prostřednictvím se investují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Prostředky z těchto fondů mají zájemci možnost čerpat skrze jednotlivé operační programy. Mimo strukturálních a investičních fondů existuje i celá řada dalších specificky zaměřených nadnárodních fondů zřizovaných Evropskou unií. Podrobnější definování níže vyjmenovaných jednotlivých fondů, lze nalézt v příloze.¹²

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)**
- **Evropský sociální fond (ESF)**
- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)**
- **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF/EMFF)**
- **Fond spravedlivé transformace (FST) Fond solidarity Evropské unie (EUFS)**
- **Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)**
- **Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD)**

¹² Viz Příloha číslo B – Evropské fondy

- **Azylový, migrační a integrační fond (AMIF)**
- **Evropský fond pro strategické investice (EFSD)**

Tyto fondy spadají do gesce Evropské komise nebo jí pověřených institucí a pro další informace o těchto fondech si lze zjistit pod odkazem na stránkách Dotace EU a přejít na stránky Evropské rady a Rady Evropské unie, kde jsou tyto informace uvedeny. Pro účely této diplomové práce jsou Evropské fondy v České republice obrazově znázorněny.¹³

3.3.4 Unijní programy

Unijní neboli přímo řízené programy jsou přímo spravovány Evropskou komisí, která u většiny z nich vypisuje výzvy, určuje jejich rozpočet a termíny. Výzvy jsou pravidelně zveřejňovány v online vyhledávací dotačních příležitostí na webu dotaceEU.cz (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023). Vedle národních operačních programů představují unijní programy alternativní zdroj financování projektů. Unijní programy podporují celou řadu potřebných oblastí. Na rozdíl od národních programů, které financují projekty z fondů EU ve sdíleném řízení. Tyto programy jsou rozděleny do pěti oblastí a v těchto oblastech jsou určeny již konkrétní fondy nebo nástroje.

3.3.4.1 Inovace, síť a jednotný trh

- **Horizont Evropa (HE)** - Horizont Evropa je rámcovým programem Evropské komise zaměřeným na výzkum a inovace. Program navazuje na předchozí rámcový program Horizont 2020 a bude aktivní od roku 2021 do roku 2027. Horizont Evropa si klade tři základní cíle: posílení Evropského výzkumného prostoru (ERA) a potažmo i evropských výzkumných a technologických základů, oživení evropských inovačních kapacit, konkurenceschopnosti a pracovního trhu, zaměření na priority občanů EU a podporu evropských hodnot. Program Horizont Evropa je doplněn programem Evropského společenství pro atomovou energii pro výzkum a odbornou přípravu – EURATOM a specifickým programem Evropského obranného fondu.
- **Nástroj pro propojení Evropy 2021–2027 (CEF2)** - Nástroj pro propojení Evropy (CEF2) byl zřízen s cílem budování, rozvoje a modernizace transevropských sítí ve třech klíčových oblastech: doprava, energetika a digitální technologie. CEF má také usnadnit přeshraniční spolupráci v oblasti obnovitelné energie, a to s přihlédnutím

¹³ Viz Obrázek 5 Příloha A – Obrazová příloha

k dlouhodobým závazkům v oblasti dekarbonizace a s důrazem na součinnost mezi odvětvími; a přeshraniční spolupráci v oblasti informačních a komunikačních technologií s důrazem na vývojové trendy a efektivní využívání přírodních zdrojů. CEF je otevřen žadatelům z veřejného i soukromého sektoru.

- **Program Digitální Evropa** – Program Digitální Evropa je stěžejním programem Evropské unie pro rozsáhlou digitální transformaci a růst konkurenceschopnosti EU. Program je zaměřen na nasazení nových technologií v praxi s cílem posílit klíčové digitální kapacity a poskytovat finanční prostředky pro projekty v oblastech: vysoce výkonná výpočetní technika; umělá inteligence; kybernetická bezpečnost a důvěra; pokročilé digitální dovednosti; zavedení a co nejlepší využívání digitálních kapacit a interoperabilita. Program slouží jako investiční doplněk ke Strategii pro jednotný digitální trh, která stanovuje pevný rámec v oblasti digitální ekonomiky a společnosti. Záměrem programu je také vytvořit napříč Evropskou unií síť Evropských center pro digitální inovace (EDIH) se specializací na vysoce výkonnou výpočetní techniku (HPC), kybernetickou bezpečnost a umělou inteligenci. Tuto síť doplní sektorová Testovací a experimentální zařízení pro využití umělé inteligence (AI TEF) v oblastech agri-food, chytrá města a komunity, průmyslová výroba a e – zdravotnictví.
- **Program pro jednotný trh** – Program pro jednotný trh má za cíl zlepšit fungování vnitřního trhu. Zaměřuje se na ochranu občanů, spotřebitelů a podniků a na posílení jejich postavení. Program podporuje prosazování práva Unie, usnadňování přístupu na trh, stanovování norem, zdraví lidí, zvířat a rostlin, dobré životní podmínky zvířat a vysokou úroveň ochrany spotřebitele a udržitelnosti. Program dále podporuje vývoj, vypracovávání a šíření spolehlivé evropské statistiky. Tento program slučuje 15 nových a existujících programů. Mezi těmito jsou:
 - 1) stávající rámcové programy zřízené pro období let 2014–2020: Program pro konkurenceschopnost podniků a malé a střední podniky (COSME), Program pro spotřebitele, Program v oblasti potravinového řetězce, Evropský statistický program,
 - 2) akce a nástroje jako opatření pro správu a řízení vnitřního trhu (Vaše Evropa, Vaše Evropa – Poradenství, síť SOLVIT, systém pro výměnu informací o vnitřním trhu), akce v oblasti hospodářské soutěže, společné akce orgánů dozoru nad trhem a opatření na podporu finančních služeb.Oprávnění žadatelé: firmy, instituce státní správy, rozličné právní subjekty dle definice.

3.3.4.2 Lidské zdroje

- **Program EU pro zaměstnanost a sociální inovace** – Cílem programu EaSI je prosazovat vysokou úroveň kvalitní a udržitelné zaměstnanosti, zaručovat odpovídající a důstojnou sociální ochranu, bojovat proti sociálnímu vyloučení a proti chudobě a zlepšovat pracovní podmínky. Oprávněnými žadateli jsou zejména celostátní, regionální a místní orgány veřejné správy; služby zaměstnanosti; sociální partneři; nevládní organizace; vysokoškolské instituce a výzkumné ústavy. Příspěvek Evropské unie činí obvykle 80 % způsobilých výdajů. Žadatel může zároveň požádat MPSV o úhradu dalšího spolufinancování projektu. MPSV poskytuje spolufinancování i projektům realizovaným v rámci jiných unijních programů (např. programu Občané, rovnost, práva a hodnoty), pokud se týkají problematiky resortu práce a sociálních věcí, např. rovnosti žen a mužů v přístupu k zaměstnání, odměňování, začleňování, problematiky diskriminace na pracovišti, začleňování osob ohrožených diskriminací na trh práce apod.
- **Erasmus+** - Erasmus+ je vzdělávací program Evropské unie, který podporuje mezinárodní spolupráci a výjezdy do zahraničí ve všech sférách vzdělávání, v odborné přípravě a v oblasti mládeže a sportu. Přináší inovace do vzdělávání a v účastnících podporuje všeobecný rozvoj dovedností. Českým organizacím zpřístupňuje nenahraditelné zkušenosti ze zahraničí a pomáhá jim navázat cenné mezinárodní spolupráce. Programu se mohou zúčastnit organizace, například školy, mládežnické, nevládní či sportovní organizace. Účastnit se mohou žáci a studenti, mládež, absolventi, učitelé a zaměstnanci škol, odborníci ve vzdělávání či pracovníci s mládeží. Erasmus+ usiluje o posílení a rozvoj synergií s dalšími souvisejícími programy a oblastmi politiky EU, jako jsou fondy EU, které rovněž podporují kvalitativní rozvoj systémů vzdělávání nebo program Horizont Evropa, který pomůže posílit integraci vzdělávání a výzkumu, a to především ve vysokoškolských institucích. Dům zahraniční spolupráce (DZS), příspěvková organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, je národní agenturou pro mezinárodní vzdělávání a výzkum, která kromě jiného administruje program Erasmus+ v České republice. Hlavním cílem DZS je usnadňovat mezinárodní spolupráci ve vzdělávání a podporovat zapojení co nejširšího spektra jednotlivců i institucí do mezinárodních aktivit.

- **Evropský sbor solidarity** – Evropský sbor solidarity je program Evropské unie, který nabízí mladým lidem příležitost poskytovat pomoc potřebným, podílet se na řešení společenských problémů a zasadit se o vytvoření inkluzivnější společnosti. Zároveň nabízí příležitost získat nové dovednosti a pracovní zkušenosti, které zlepší jejich postavení na trhu práce. Program je určen mladým lidem a organizacím, které chtějí být aktivní v oblasti dobrovolnictví, solidární a humanitární činnosti. Dům zahraniční spolupráce (DZS), příspěvková organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, je národní agenturou pro mezinárodní vzdělávání a výzkum, která kromě jiného administruje program Evropský sbor solidarity v České republice.
- **Kreativní Evropa** – Kreativní Evropa je program Evropské komise na podporu kulturních a kreativních odvětví, který navazuje na předchozí generaci programu Kreativní Evropa 2014-2020 a dřívější programy MEDIA a Kultura. Skládá se ze tří částí: části MEDIA podporující audiovizuální průmysl, části Kultura podporující kulturní a kreativní odvětví mimo audiovizuální a mezioborové části.
- **Občané, rovnost, práva a hodnoty** – Program Občané, rovnost, práva a hodnoty je definován nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/692 ze dne 28. dubna 2021, a spojuje program Evropa pro občany a program Práva, rovnost, občanství (REC) z období 2014-2020. Cílem nového programu je chránit a prosazovat práva a hodnoty zakotvené ve Smlouvách EU a Listině základních práv Evropské unie, mimo jiné podporou organizací občanské společnosti a podporou občanské a demokratické angažovanosti, za účelem zachování otevřené, demokratické a inkluzivní společnosti, jež je založena na zásadách právního státu. Program se obsahově dále dělí do 4 tematických složek (se specifickými cíli): Hodnoty Unie (ochrana a prosazování hodnoty EU), Rovnost, práva a genderová rovnost (prosazování práva, zákazu diskriminace a podpora rovnosti včetně genderové rovnosti a pokračování v uplatňování hlediska genderové rovnosti a zákazu diskriminace), Angažovanost a účast občanů (podpora angažovanosti a účasti občanů na demokratickém životě Unie, výměna mezi občany různých členských států a zvyšovat povědomí o jejich společné evropské historii), Daphne (boj proti násilí, včetně genderově podmíněného násilí).
- **Program Spravedlnost** – Program Spravedlnost je zaměřen na rozvoj evropské oblasti justice založené na právním státu, nezávislosti soudů, vzájemném uznávání, vzájemné důvěře a justiční spolupráci, což přispívá k posílení demokracie, právního státu a základních práv. Specifické cíle programu: usnadnění a podpora justiční spolupráce

v občanských a trestních věcech, podpora justičního vzdělávání, usnadnění efektivního a nediskriminačního přístupu ke spravedlnosti pro všechny a účinného vynuucování rozhodnutí, včetně využití elektronických prostředků (e - justice), prostřednictvím efektivních občanských a trestních řízení a podpory práv obětí trestných činů a procesních práv osob podezřelých nebo obviněných z trestné činnosti.

3.3.4.3 Oživení a odolnost

- **EU pro zdraví** – Program „EU pro zdraví“ (EU4Health) je v programovém období 2021-2027 hlavním finančním nástrojem pro realizaci cílů EU v oblasti veřejného zdraví. Tento program navazuje na Třetí víceletý program činnosti EU v oblasti zdraví na období 2014–2020 (tzv. 3. akční program) avšak disponuje více než desetinásobným rozpočtem ve výši 5,3 miliard EUR. Program je přímo řízen Evropskou komisí, resp. její výkonnou agenturou HaDEA (Health and Digital Executive Agency) sídlící v Bruselu. Program reaguje na zkušenost s pandemií Covid-19 a má za cíl lépe připravit EU na závažné zdravotní hrozby, zejména prostřednictvím posilování připravenosti a odolnosti zdravotních systémů členských států. Základním principem programu je „vysoká přidaná hodnota Unie“, program tedy podpoří iniciativy, které doplňují aktivity probíhající na národní úrovni s cílem zlepšit lidské zdraví v celé Unii. Standardně se jedná o iniciativy, které společně realizuje několik partnerů z různých zemí zapojených do programu, a kde velkou roli hraje vzájemná koordinace či výměna údajů, zkušeností a dobré praxe.
- **Nástroj pro technickou podporu** – Nástroj pro technickou podporu (Technical Support Instrument, TSI) poskytuje pomoc veřejným institucím (ministerstvům či dalším ústředním orgánům veřejné správy) členských států EU při přípravě a provádění reforem. Je nástupcem Programu na podporu strukturálních reforem (Structural Reform Support Programme) s téměř identickými parametry. TSI podporuje zpracování analýz, poskytování expertízy, výměnu zkušeností s institucemi z jiných členských států EU, vzdělávací aktivity či shromažďování statistik a přípravu studií. Nevyžaduje spolufinancování členských států a podporu z TSI je možné využít pro jakoukoliv fázi realizaci reforem, od návrhu po implementaci a evaluaci. TSI je přímo řízeným programem. Evropská komise, konkrétně DG REFORM, vybírá projekty k podpoře a v rámci schváleného projektu vybírá konkrétní dodavatele, uzavírá s nimi smlouvu a po finanční stránce řídí realizaci projektů. Rozpočet projektů se typicky pohybuje v řádu statisíců EUR.

3.3.4.4 Vnitřní bezpečnost, migrace a správa hranic

- **Azylový, migrační a integrační fond (AMIF)** - Program Azylového, migračního a integračního fondu patří k nejdynamičtějším unijním politikám, a to vzhledem ke svému zaměření, které reaguje na aktuální výzvy v oblasti vnitřních věcí EU a migrace. Cílem politiky fondu je přispívat k efektivnímu řízení migračních toků a k provádění, posilování a rozvoji azylové politiky a společné přistěhovalecké politiky v souladu s příslušným *acquis* Unie a při plném dodržování mezinárodních závazků Unie a členských států vyplývajících z mezinárodních nástrojů, jichž jsou stranami. AMIF je členěn na dvě tzv. finanční obálky. Jednu spravuje členský stát a je implementována v tzv. sdíleném řízení prostřednictvím operačního programu. Druhou spravuje Evropská komise v tzv. přímém řízení.
- **Fond pro vnitřní bezpečnost (FVB)** - Program Fondu pro vnitřní bezpečnost (FVB) se řadí k nejdynamičtějším unijním politikám, které reagují na aktuální výzvy v oblasti vnitřních věcí EU. Cílem politiky fondu je přispívat k zajištění vysoké úrovně bezpečnosti v Unii, zejména předcházením terorismu a radikalizaci, závažné a organizované trestné činnosti a kyberkriminalitě a bojem proti nim, a to poskytováním pomoci a ochrany obětem trestných činů, jakož i přípravou na události, rizika a krize související s bezpečností, ochranou proti nim a jejich účinným řízením a řešením v oblasti působnosti tohoto nařízení. FVB je členěn na dvě tzv. finanční obálky. Jednu spravuje členský stát a je implementována v tzv. sdíleném řízení prostřednictvím operačního programu. Druhou spravuje Evropská komise v tzv. přímém řízení. Informace na této stránce se věnují pouze přímému řízení. Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (NSHV) Program Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (NSHV) reaguje na aktuální výzvy v oblasti vnitřní bezpečnosti EU. Cílem politiky nástroje jakožto součásti Fondu pro integrovanou správu hranic je zajišťovat silnou a účinnou evropskou integrovanou správu hranic na vnějších hranicích, a tím přispět k zajištění vysoké úrovně vnitřní bezpečnosti v Unii při současném zabezpečení volného pohybu osob v rámci Unie a plném dodržování příslušného *acquis* Unie a mezinárodních závazků Unie a členských států vyplývajících z mezinárodních nástrojů, jichž jsou stranami. NSHV je členěn na dvě tzv. finanční obálky. Jednu spravuje členský stát a je implementována v tzv. sdíleném řízení prostřednictvím operačního programu. Druhou spravuje Evropská komise v tzv. přímém řízení. Informace na této stránce se věnují pouze přímému řízení. S ohledem na

geografické postavení České republiky je využití tohoto nástroje omezené. Vnější hranice Evropské unie jsou v České republice pouze na mezinárodních letištích. Využití pro ČR je tak relevantní zejména v oblastech rozsáhlých informačních systémů a společné vízové politiky.

3.3.4.5 Životní prostředí a klima

- **Program LIFE** – LIFE představuje evropský finanční nástroj, který se zaměřuje specificky na oblast životního prostředí a klimatu a podporuje projekty, které významně přispívají k naplňování právních předpisů a politik Unie v těchto oblastech. Program financuje náročnější projekty, které řeší problémy ochrany přírody a krajiny, životního prostředí a klimatu. Přednost mají projekty, které tyto problémy řeší pomocí dosud nevyzkoušených postupů a řešení. Projekty využívající osvědčené postupy pro řešení těchto problémů lze také případně financovat. Program není určen k financování: investic do infrastruktury pro technickou ochranu životního prostředí, provozních nákladů technické infrastruktury, čistě výzkumných projektů, které mohou čerpat podporu z jiných zdrojů, např. Horizont Evropa. Žadatelem může být každá právnická osoba se sídlem v EU. Partnerem pak i subjekt mimo EU, pokud je to nezbytné k dosažení cílů projektů. U návrhů projektů se na evropské úrovni posuzuje zejména jejich přínos z hlediska naplňování evropských cílů v oblasti životního prostředí a klimatu. Při hodnocení se největší váha klade na tzv. evropskou přidanou hodnotu. Ta sleduje kritéria přenositelnosti, opakovatelnosti a udržitelnosti projektu.

3.3.5 Operační programy

V programovém období 2021–2027 na internetových stránkách Ministerstva pro místní rozvoj dotaceEU.cz (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023), existuje přehled programů, které jsou spolufinancovány z fondů Evropské unie:

- **Operační program Doprava 2021-2027** - Základním výchozím dokumentem pro tvorbu Operačního programu Doprava 2021–2027 je Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020. Jako strategický cíl si v této koncepci Česká republika vytyčila „Efektivní dostupnou a k životnímu prostředí šetrnou dopravu“. Pro Českou republiku je jednoznačnou prioritou rozvoj páteří, příměstské a městské dopravní infrastruktury a udržitelné dopravy, což umožní lepší propojení mezi regiony a mezi Českou republikou a ostatními státy EU. Operační program Doprava 2021–2027

bude mít tři věcné priority a čtvrtá priorita je určena pro Technickou pomoc: Priorita 1 – Evropská, celostátní a regionální mobilita v silniční a železniční dopravě, Priorita 2 – Celostátní a regionální mobilita v silniční dopravě, Priorita 3 – Udržitelná městská mobilita a alternativní paliva a Priorita 4 – Technická pomoc.

- **Integrovaný regionální operační program** – Integrovaný regionální operační program (IROP) v období 2021-2027 navázal na program IROP v předchozím sedmiletém období. Prioritou programu je vyvážený rozvoj území, zkvalitnění infrastruktury, zlepšení veřejných služeb a veřejné správy a zajištění udržitelného rozvoje v obcích, městech a regionech.
- **Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost** – Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) je přímým nástupcem končícího Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK). Prioritami nadále jsou výzkum, vývoj a inovace, malé a střední podniky, energeticko-klimatická politika a digitalizace ekonomiky.
- **Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost** – Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK) je přímým nástupcem končícího Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK). Prioritami nadále jsou výzkum, vývoj a inovace, malé a střední podniky, energeticko-klimatická politika a digitalizace ekonomiky.
- **Operační program Jan Amos Komenský** – Operační program Jan Amos Komenský navazuje na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání. Jeho cílem je podpořit kvalitu a dostupnost vzdělávání na všech úrovních – počínaje předškolním vzděláváním a konče oblastí výzkumu a vývoje. Pro dosažení změn je potřeba zaměřit se jak na rovné příležitosti a zajištění spravedlivosti ve vzdělávání, tak na modernizaci obsahů a metod vzdělávání podporujících přístup k vysoce kvalifikovaným pracovním pozicím, k tranzici hospodářství a k adaptibilitě v profesní dráze každého jednotlivce, které ho ochrání před nezaměstnaností a chudobou. Excelenci a nezbytnou podporu výzkumu a vývoje je třeba podpořit zejména v těch oblastech, které mají potenciál přispět k dalšímu rozvoji společnosti a ekonomiky a které budou řešit celospolečenské problémy nejen na národní, ale také evropské úrovni. Výzkum a vzdělávání jsou nutnou podmínkou naší budoucnosti.
- **Operační program Životní prostředí 2021-2027** - Podpora projektů v oblasti životního prostředí bude prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí

pokračovat i v období 2021–2027. Předpokládá se, že velká část aktuálně podporovaných aktivit bude podporována i do budoucna. Nový program přinese i novinky – snadnější realizaci komplexních projektů, větší důraz na adaptaci na změnu klimatu, podporu environmentálního vzdělávání, prevenci vzniku dalších typů odpadů jako jsou potravinové odpady, textil nebo odpady ze zdravotnictví apod. Program bude opět zaměřený zejména na veřejný sektor. Nicméně např. v oblasti oběhového hospodářství nebo ochrany ovzduší se očekává i výrazné zapojení soukromého sektoru.

- **Operační program Spravedlivá transformace 2021–2027** - Operační program Spravedlivá transformace bude v období 2021–2027 zcela novým programem zaměřeným na řešení dopadů odklonu od uhlí v nejvíce zasažených regionech – Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji (tzv. uhelné regiony). Cílem podpory je zejména zajistit dostatek pracovních míst pro pracovníky, kteří odcházejí z uhelného průmyslu i zlepšení životního prostředí.
- **Operační program Zaměstnanost plus** – Program je nástupcem OP Zaměstnanost. Mezi jeho priority patří:
 - Zefektivnění veřejné správy pro poskytování kvalitních služeb,
 - Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce,
 - Modernizace institucí na trhu práce,
 - Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a osobního života,
 - Fungující systém dalšího profesního vzdělávání,
 - Podpora a využití pracovní mobility,
 - Sociální začleňování,
 - Sociální bydlení,
 - Klientsky orientované sociální služby,
 - Zlepšování kvality a dostupnosti zdravotní péče.
- **Operační program Technická pomoc 2021–2027** - Smyslem OPTP je role podpůrného charakteru. Zaměřuje se na nastavení takového prostředí pro implementaci Dohody o partnerství a tematických operačních programů, které umožní a zjednoduší dosažení stanovených cílů. Nastavení OPTP vychází ze základního předpokladu, kterým je existence centrálního koordinátora a kvalitního, jednotného řízení a koordinace Dohody o partnerství, dostupného jednotného monitorovacího systému a zajištění vysokého standardu administrativní kapacity. OPTP má tedy usnadnit čerpání a zajistit efektivní využití finančních prostředků.

- **Operační program Azylového, migračního a integračního fondu** – Operační program Azylového migračního a integračního fondu (OP AMIF) věcně navazuje na Národní program Azylového, migračního a integračního fondu (2014–2020). Aktivity podporované z OP AMIF jsou zaměřeny zejména na podporu účinné integrace státních příslušníků třetích zemí. Úspěšné zvládnutí integračního procesu je klíčem úspěšné migrační politiky a program dosažení tohoto cíle napomáhá. V rámci programu jsou dále podporovány aktivity návratové politiky, jako je zajištění účinného a důstojného navracení a reintegrace, a to jak na bázi dobrovolných návratů, tak v nezbytných případech nucených návratů. Podporovanou oblastí je i boj s nelegální migrací včetně aspektů pracovního vykořisťování. V neposlední řadě je z programu podporováno účinné fungování azylového systému. Mezi možné příjemce patří nevládní neziskové organizace, vyšší územně samosprávné celky, organizační složky státu či mezivládní organizace.
- **Operační program Rybářství 2021–2027** – Operační program Rybářství je nástrojem čerpání prostředků z Evropského námořního, rybářského a akvakulturního fondu (ENRAF) v programovém období 2021–2027 a přispívá především k plnění cílů Společné rybářské politiky, Zelené dohody pro Evropu a Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu. V České republice je OP Rybářství zaměřen na odvětví sladkovodní akvakultury a jeho hlavním cílem je konkurenceschopná, odolná a udržitelně se rozvíjející akvakultura, což je zároveň hlavní cíl pro oblast akvakultury definovaný v Zelené dohodě a v navazující strategii Evropské komise „Od zemědělece ke spotřebiteli“.
- **Operační program Fondu pro vnitřní bezpečnost** – Operační program Fondu pro vnitřní bezpečnost (OP FVB) věcně navazuje na Národní program Fondu pro vnitřní bezpečnost – část policejní spolupráce (2014–2020). Podporované aktivity z OP FVB jsou zaměřeny na usnadnění výměny informací mezi příslušnými subjekty vnitřní bezpečnosti; zlepšení přeshraniční spolupráce bezpečnostních sborů; posilování kapacit v oblasti předcházení závažné trestné činnosti, terorismu a radikalizaci a boje proti nim. Příjemci programu jsou zejména bezpečnostní sbory, jako je Policie České republiky či Celní správa České republiky.
- **Operační program Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky** – Operační program Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (OP NSHV) věcně navazuje na Národní program Fondu pro vnitřní bezpečnost – část hranice

(2014–2020). Podporované aktivity z OP NSHV jsou zaměřeny na ochranu vnějších hranic Evropské unie a podporu společné vízové politiky. Zejména se jedná o podporu rozvoje a provozu rozsáhlých informačních systémů v této oblasti (např. Schengenský informační systém, Systém vstupu a výstupu (tzv. EES) či Evropský systém pro cestovní informace a povolení (tzv. ETIAS, neboli evropská „ESTA“)). Program se dále zaměřuje na posílení složek hraniční kontroly jak po materiální stránce, tak z pohledu lidských zdrojů. V neposlední řadě program cílí na rozvoj provádění společné vízové politiky (tzv. krátkodobá neboli schengenská víza). Příjemci programu jsou zejména organizační složky státu, jako je Policie České republiky či Ministerstvo zahraničních věcí.

V neposlední řadě jsou k dispozici i jiné operační programy, které logicky nemohou být obsaženy v předchozí skupině operačních programů pro období 2021-2027. Jedná se o dvě skupiny programů, které se orientují na přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci. Ve skupině programů přeshraniční spolupráce jsou programy:

Program Interreg Česko – Polsko – Nový program bude navazovat na program Interreg V-A Česká republika – Polsko pro období 2014-2020 a bude tak pokračovat v podpoře regionálních a místních projektů připravovaných ve spolupráci partnerů z obou stran hranice s pozitivním dopadem na společné území, v rámci velikosti regionu NUTS 3.¹⁴

- **Program přeshraniční spolupráce Interreg Slovensko – Česko 2021–2027** - Nový program spolupráce bude navazovat na program Interreg V-A SK-CZ. Budou zachovány současné řídicí a kontrolní struktury, které zajistí efektivní a cíleně orientované přidělování dotačních prostředků Evropské územní spolupráce pro období 2021–2027. Hlavním cílem programu bude prostřednictvím realizace podporovat udržitelnou přeshraniční spolupráci a napomáhat tak ke zlepšení ekonomické, sociální a územní integrace.¹⁵
- **INTERREG VI-A Rakousko – Česko** – Nový program bude navazovat na program Interreg V-A Rakousko – Česká republika pro období 2014-2020 a bude tak pokračovat v podpoře regionálních a místních projektů připravovaných ve spolupráci partnerů z obou stran hranice s pozitivním

¹⁴ Viz Obrázek 6 Příloha A – Obrazová příloha

¹⁵ Viz Obrázek 7 Příloha A – Obrazová příloha

dopadem na společné území. Programové území bude shodné s programovým územím v období 2014–2020. Na rakouské straně se jedná o velkou část spolkových zemí Dolní a Horní Rakousko a celou Vídeň (viz obrázek), na české straně o Jihočeský kraj, Jihomoravský kraj a Kraj Vysočina.¹⁶

- **INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027** - Program navazuje na Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014–2020. Podpora je poskytována, stejně jako v minulém programovém období, projektům s pozitivním přeshraničním dopadem na území Karlovarského, Plzeňského a Jihočeského kraje a příhraniční části vládních okresů Horní Franky, Horní Falc a Dolní Bavorsko. Tento program je zaměřen na rozvoj a posílení **výzkumných a inovačních kapacit**, podporu **přizpůsobení se změnám klimatu** a prevenci s nimi spojených rizik, posílení **ochrany a zachování přírody** a biodiverzity, rozšiřování společné nabídky **vzdělávání**, posílení úlohy kultury, přírodního dědictví a **udržitelného cestovního ruchu**, podporu přeshraniční spolupráce institucí a tradiční projekty **setkávání lidí** přes hranici (tzv. people-to-people projekty). V programovém období 2021–2027 je na podporu projektů spolupráce podél česko-bavorské hranice k dispozici 99,1 mil. EUR z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Výše uvedené oblasti podpory z Programu INTERREG Bavorsko – Česko 2021–2027 jsou rozčleněny do pěti priorit, které se dále člení na specifické cíle (dále „SC“).¹⁷
- **Program spolupráce Sasko – Česko 2021-2027** - Program spolupráce Česká republika – Svobodný stát Sasko 2021–2027 podporuje místní projekty s přeshraničním významem připravované ve spolupráci českých a saských kooperačních partnerů. Zaměřuje se na široké spektrum témat, která nabízí kohezní politika EU.¹⁸

Ve skupině Programů nadnárodní a mezinárodní spolupráce jsou vymezeny dva programy nadnárodní spolupráce a tři programy zaměřující se na meziregionální spolupráci:

- **Interreg CENTRAL EUROPE 2021-2027** - Program podpoří spolupráci partnerů (z řad veřejných institucí, soukromého sektoru a občanské společnosti) z více států, kteří svým projektem vyvinou a zrealizují nová řešení potřebná pro

¹⁶ Viz Obrázek 7 Příloha A – Obrazová příloha

¹⁷ Viz Obrázek 8 Příloha A – Obrazová příloha

¹⁸ Viz Obrázek 9 Příloha A – Obrazová příloha

udržení atraktivity a připravenosti na změny ve středoevropském regionu. Páteř strategie financování programu budou tvořit priority a specifické cíle z oblasti inovací, zelených energií, klimatických změn, oběhového hospodářství, ochrany životního prostředí, ekologizace městské mobility, posílení správy pro integrovaný územní rozvoj; a prozatím zůstává v jednání také zlepšení dopravních spojení.

- **Interreg DANUBE (2021-2027)** - Navazující program DTP2 podpoří spolupráci veřejných institucí a soukromého sektoru ve velmi heterogenním regionu 14 států. Výsledkem projektů jsou tzv. „měkké výstupy“ jako je řešení společných výzev a potřeb v konkrétních oblastech, ovlivnění politických rámců, nástrojů a služeb, ale také konkrétní pilotní investice malého rozsahu. Vzhledem ke geografickému překryvu území a cílů programu a strategie EU pro Podunají (EUSDR) poskytují možnost spolupráce a podpory v naplnění svých cílů.
- **INTERREG EUROPE (2021-2027)** - Cílem programu je zlepšit implementaci regionálních rozvojových politik, včetně programů Investice pro růst a zaměstnanost. Územím programu je vymezeno všechny státy EU včetně Švýcarska a Norska. Tematickým zaměřením programu je
 - Jediná priorita programu: Lepší správní/institucionální spolupráce
 - Umožní projektům realizovat aktivity zaměřené na posilování institucionální kapacity a výměnu dobrých praxí mezi subjekty zapojených do realizace regionální politiky, ve všech oblastech odpovídajících tematickému zaměření kohezní politiky.
- **Program ESPON (2021-2027)** - Program neustále pokračuje v konsolidaci monitorovací sítě (databáze) pro územní rozvoj a soudržnost (ESPON – European Spatial Observation Network) a poskytuje k využití srovnatelná, systematická a spolehlivá data o území na celoevropské úrovni. V programu existuje několik variant účasti a forem, jak z programu profitovat. Tematicky se program zaměřuje na sociální, územní a ekonomické disparity, technologické, environmentální změny, na správu/spolupráci a budování kapacit, jak je vidět na obrázku č. 2.

Obrázek 2 - Tematické akční plány

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

- **Program INTERACT (2021-2027)** - Navazující program Interact je zaměřen na posílení efektivnosti a zkvalitnění aktivit územní spolupráce. Cílí zejména na šíření znalostí, zkušeností a dalších výstupů z programů přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce, a to prostřednictvím budování kapacit, poskytováním poradenství a odborných znalostí, inovativních přístupů, řešení úzkých míst implementace, obecně podpory programů Interreg, jejich spolupráce a zviditelnění. V rámci programu Interact nejsou realizovány nové projekty, do kterých by se mohla zapojit širší veřejnost.

3.4 Udržitelnost

Na webovém portálu intelligentnisvet.cz položil Roman Machač ve svém článku (Machač, 2021) otázku: „Co je to udržitelnost, jak ji správně uchopit a co pro ni udělat?“. Slova jako udržitelnost nebo ekologie lze slyšet naprosto všude. Média tato slova používají každodenně, toto lze slyšet i od vlád a velkých podniků, i přesto, že po sobě zanechávají viditelnou stopu. Ve známé studii „Our common future“, v překladu „Naše společná budoucnost“ z Dokumentu OSN Shromáždění souboru globálních dohod z roku 1987. Tento nadčasový dokument pojednává o negativních dopadech ekonomického růstu a celkové globalizace, což je téma, které je v současné době více než aktuální. Udržitelnost je ve zkratce schopnost uspokojení základních potřeb dneška, a to bez kompromitování současné a budoucí generace. Velký důraz se klade na zajištění základních potřeb a udržení životní úrovně populace. Tato aktivita se dá rozdělit na tři aspekty – ekologické, sociální a ekonomické. Jde

o schopnost kontinuální existence bez toho, aniž bychom zlikvidovali drahocenné zdroje planety Země. Dá se jednoduše konstatovat, že pro dosažení udržitelnosti je potřeba dbát nejen na ochranu životního prostředí, ale také na jistou sociální rovnost či ekonomickou životaschopnost.

Udržitelnost v projektovém managementu: dvě strany téže mince nebo dvě rozdílné věci? Tuto otázku si položili ve svém výzkumném projektu Košťálová a McGrath, kde se zabývali vspělostí projektového řízení ovlivňujícího úspěšnost projektového řízení a realizaci projektu (Košťálová, et al., 2022). Článek definuje rámec pro hodnocení udržitelného projektového řízení podobu nejdůležitějších ukazatelů založených na třech pilířích udržitelnosti: lidé, planeta a zisk, neboli dimenzi sociální, ekonomickou a environmentální. Tento přístup by mohl být použit pro hodnocení udržitelnosti v projektu řízení obecně nebo pro hodnocení vspělosti řízení konkrétního projektu.

Udržitelný rozvoj, jak je uvedeno na webových stránkách Ministerstva životního prostředí (MŽP, 2022), sice historicky vychází z potřeby lépe chránit přírodu a životní prostředí, dnes se však vztahuje i na oblast dobrého a efektivního vládnutí a správy věcí veřejných. Aby bylo dosaženo skutečného udržitelného rozvoje, je třeba vytvářet soudržné veřejné politiky ve všech jejich formách (strategie, zákony, finanční nástroje). Toho lze dosáhnout při rozhodování podloženém fakty a zlepšováním podmínek pro účast veřejnosti, aby mohl být vytvořen smysluplný společenský dialog.

Obrázek 3 - Schéma udržitelného rozvoje

Zdroj: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023) uvedlo na svých stránkách, že je potřebné učinit náš svět udržitelným se v posledních letech stala významnou v Evropě i ve světě. Téměř všechny země světa totiž musí řešit palčivé výzvy, jimiž jsou změna klimatu, demografické změny, ztráta úrodné půdy či prohlubující se nerovnosti. Zrychlující se technologická změna a narůstající propojování současného světa znamená, že je nutné vnímat

svět v souvislostech a brát ohled na zodpovědnost každého státu vůči globálnímu společenství. V roce 2015 OSN přijalo 17 Cílů udržitelného rozvoje, jež navázaly na tzv. Rozvojové cíle tisíciletí zaměřené na problémy rozvojových zemí. Cíle udržitelného rozvoje se týkají všech států a každý může přispět k jejich naplnění. Českou odpovědí na přijetí globální rozvojové agendy Valným shromážděním OSN v New Yorku v září 2015 je Strategický rámec Česká republika 2030¹⁹ (dále jen „ČR 2030“), jež přenáší do domácího prostředí 17 Cílů udržitelného rozvoje. Tento strategický dokument nahradil Strategický rámec udržitelného rozvoje 2010.

3.4.1 Environmentální udržitelnost

Základní důležité pojmy jsou definované v (§ 2, 3, 4, 5, 6) zákon o životním prostředí č. 17/1992 Sb.), zejména pojem životní prostředí, což je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. Dalším je ekosystém, jímž se rozumí funkční soustava živých a neživých složek životního prostředí, jež jsou navzájem spojeny výměnou látek, tokem energie a předáváním informací a které se vzájemně ovlivňují a vyvíjejí v určitém prostoru a čase. Důležitým pojmem je i ekologická stabilita, schopnost ekosystému vyrovnávat změny způsobené vnějšími činiteli a zachovávat své přirozené vlastnosti a funkce a únosné zatížení území je takové zatížení území lidskou činností, při kterém nedochází k poškození životního prostředí, zejména jeho složek, funkcí ekosystémů nebo ekologické stability. Trvale udržitelný rozvoj musí současným i budoucím generacím zachovávat možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a udržuje přirozené funkce ekosystémů.

Proměny životního prostředí, jak uvedl Kukul (Kukul, et al., 2005) ovlivnily rychlé přírodní procesy, mající zdroje v atmosféře, na zemském povrchu ve vodstvu, v zemské kůře i v zemském plášti, čímž působily velmi výrazně na vývoj civilizace. Avšak i před příchodem člověka, sdělil ve svém díle Moldan (Moldan, 2015), bylo životní prostředí měněno i bez lidského působení. Příkladem může být porovnání ekologických ztrát, které by se daly porovnat s katastrofami, jaké naše planeta podstoupila již několikrát. Lze uvést, pád asteroidu před 65 miliony let, který zřejmě zapříčinil vyhynutí dinosaurů. Planeta Země tento ničivý zásah přežila, ale nikoliv dinosauri. Příroda se zregenerovala nebo přeměnila, ale dinosauri zůstali minulostí. Tato přeměna planety pro ně nebyla ideální.

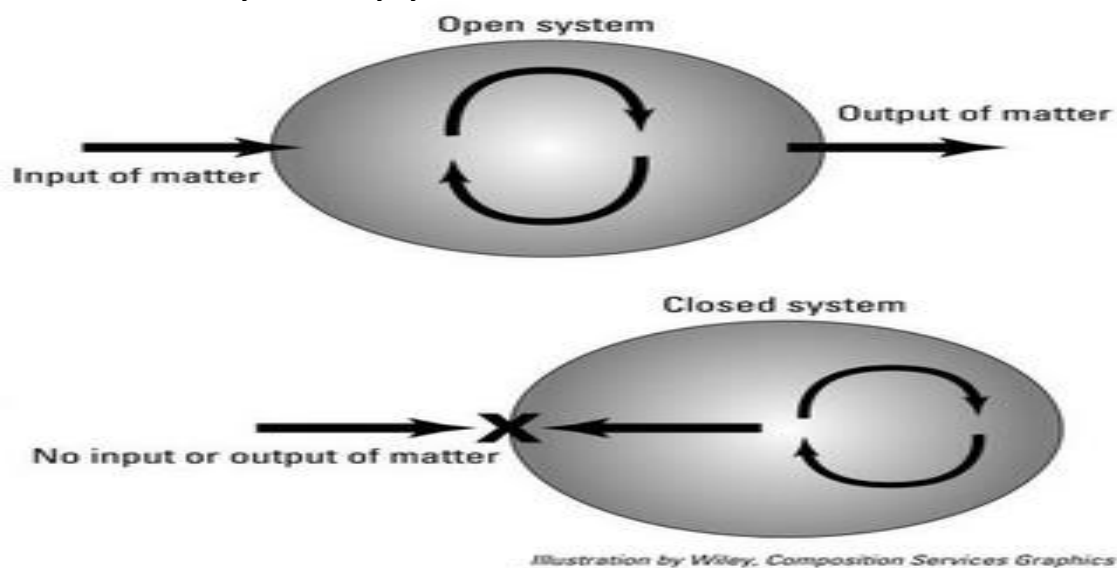
¹⁹ Viz Obrázek 10 Příloha A – Obrazová příloha

V ČR jsou oblasti, jak vyzdvihla Dobrovská ve své práci, které mohou být tematicky spojeny s životním prostředím, ve kterém žijeme (Dobrovská, 2006). Za příklad lze uvést průmyslovou výrobu z doby komunismu, těžbu nerostných surovin, nakládání s odpady a jiné. Vláda se v devadesátých letech zavázala k odstranění těchto zátěží, následovaly další závazky vlády. I přes to, že některé sanace proběhly, složitost výběrových řízení a hrozba dalších nákladů sanace zpožďuje a prodražuje, ale hrozí i nevratné stavy. Proto, když budeme ekologické zátěže stále ignorovat, problém nezmizí, ale naopak bude čím dále více sílit a jednou přijde doba, kdy již neunikneme, to ale může být už příliš pozdě.

Životní úroveň, která překračuje základní minimum, je udržitelná pouze tehdy, pokud normy spotřeby všude berou ohled na dlouhodobou udržitelnost (UN, 1987). Přesto mnozí z nás žijí mimo světové ekologické prostředky, například v našich vzorcích využívání energie. Vnímané potřeby jsou společensky a kulturně determinovány a udržitelný rozvoj vyžaduje prosazování hodnot, které podporují spotřebitelské standardy, které jsou v rámci ekologických možností a o které mohou všichni rozumně usilovat.

Spooner (Spooner, 2012) názorně pomocí analýzy fyzikálních systémů a ekosystémů Země uvedl, že prostředí se skládá z mnoha různých systémů, které na sebe vzájemně působí na různých úrovních. Některé systémy jsou fyzikální, jako je hydrologický systém, který přenáší vodu mezi atmosférou a zemským povrchem. Jiné jsou založeny na interakcích mezi živými věcmi, jako jsou například loď pro vztah dravec-kořist. Vědci uznávají, že systém může být otevřený či uzavřený. Otevřený systém umožňuje hmotě a energii vstupovat a vystupovat. Uzavřený systém v sobě udržuje hmotu a energii. Obrázek 5 znázorňuje oba typy systémů.

Obrázek 4 - Otevřený a uzavřený systém

Zdroj: (Spooner, 2012)

Moldan (Moldan, 2015) ve svém díle Podmaněná planeta konstatoval následující, lidstvo dnes ví, že zachování a rozšíření biodiverzity je základním kamenem environmentální udržitelnosti. Přírodní systémy jsou ve své podstatě dokonale vyváženy a zpravidla bývají, velmi stabilní, avšak zásahy člověka jsou mnohdy nešetrně, ba přímo destruktivní a s heslem, že si příroda dokáže pomoci sama je paradoxem. Příroda sice dokáže regenerovat, ale vznikají příliš velké ztráty, kdy se ekosystém buď nikdy neobnoví nebo za dlouhou dobu.

3.4.2 Ekonomická udržitelnost

Ekonomická udržitelnost jak je definováno na stránkách Economy Pedia.com (Economy Pedia.com, 2022) je schopnost organizace spravovat své zdroje a generovat ziskovost odpovědným a dlouhodobým způsobem. Když společnosti navrhnou své obchodní modely, musí určit, jaká bude jejich nákladová struktura a struktura příjmů, aby zjistily, jak se mohou vyrovnat a od jaké chvíle začnou dostávat zisky. V tomto smyslu se naskytne příležitost lépe spravovat zdroje, starat se o ně a sloužit k vytváření co největší užitnosti. Tento princip platí pro ekonomicky udržitelné společnosti ve všech oblastech jejich produktivního působení.

3.4.3 Sociální udržitelnost

S environmentální udržitelností jde ruku v ruce i udržitelnost sociální, Rønne poznamenal ve své publikaci (Rønne, 1974), že zásah do přírody má zpravidla vliv i na sociální vazby samotného člověka. V problematice kácení deštných lesů, ve kterých byly po dlouhá desetiletí ukryty před takzvanou západní civilizací neznámé indiánské kmeny se svou kulturou, sociálními vazbami, zvyky a tradicemi. Tito indiáni překážejí v získávání přírodního bohatství a jsou masově vybíjeni. Celé kmeny dodnes žijí v mladší době kamenné a pro záchranu jejich životů lze učinit to, že je zrovnoprávníme a začleníme do pracovního procesu.

Tetřevová ve své publikaci parafrázuje (Tetřevová a kolektiv, 2017, s. 18, 19), že důležitým aspektem v sociální udržitelnosti je i Koncept společenské odpovědnosti firem (CSR), který má dlouhou historii. Moderní základy této idey byly založeny v roce 1953 „otcem společenské odpovědnosti“ H. R. Bowenem. Ten ve své knize Social Responsibilities of the Businessman uvádí: „K závazkům podnikatele patří realizovat takové politiky, činit taková rozhodnutí a sledovat takové směry jednání, které jsou žádoucí z hlediska cílů a hodnot naší společnosti.“ Tato myšlenka sice byla zpracována několika autory, ale především získala podporu na institucionální úrovni. Vymezení tohoto pojmu se nadále vyvíjelo zejména v 60. a 70. letech 20. století. Evropská komise definovala CSR, jako: „koncept, na jehož základě

podniky dobrovolně začleňují sociální a ekologická hlediska do své podnikatelské činnosti a vzájemných vztahů se svými stakeholdery“. V roce 2011 Evropská komise navrhla novou definici, kdy CSR představuje: „odpovědnost podniků za dopad jejich činnosti na společnost“. Mimo jiné je dispozicí dodržet platné právní předpisy, kolektivní dohody a tvorba systému na začlenění etických, environmentálních, sociálních aspektů, pohledů týkajících se lidských práv a zájmů spotřebitelů v činnosti podniků a zejména k těsnou spoluprací s interesujícími stranami. Kromě jiných definic vymezuje společenskou odpovědnost i norma ČSN ISO 26000:2011, ve které je uvedeno, že společenskou odpovědností se rozumí: „odpovědnost organizace za dopady jejich rozhodnutí a aktivit na společnost a životní prostředí prostřednictvím transparentního etického chování, které přispívá k udržitelnému rozvoji, zdraví a dobrým životním podmínkám ve společnosti, bere v úvahu očekávání zainteresovaných stran, je v souladu s příslušnou legislativou a mezinárodními standardy chování a je integrováno v rámci celé organizace a uplatňováno v jejích vztazích“. I z tohoto vyplývá, že definicemi se protíná několik společných hledisek.

Již od poloviny 60. let 20. století začal být používán pojem sociální vyloučení, jinými slovy sociální exkluze nebo vytěsnění. Tento pojem bývá obecně definován, jako tíživá životní situace člověka, který je vyhoštěn ze společnosti, z každodenního dění běžné komunity. Často mívá ztížen přístup k institucím a službám i k vertikálním kontaktům mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Sociální začlenění takovéto osoby lze definovat jako podporu návratu sociálně vyloučeného člověka zpět do běžné společnosti (Keller, 2010, s. 168).

3.5 Rozvoj regionu

Jana Košťálová a John McGrath (Košťálová, et al., 2022) s odvoláním na M. Keatinga definovali udržitelný rozvoj, jako nástroj reakce na sociální změny, environmentální výzvy a dopady činnosti člověka na životní prostředí a společnost lze považovat za udržitelný rozvoj model, který nabízí možnost dlouhodobě udržitelné existence společnosti bez destruktivních zásahů a změn prostředí. Udržitelný rozvoj je rovnováha mezi hospodářským růstem, sociálním blahobytem a rozumným využíváním přírodních zdrojů.

Rozvoj, uvádí Jeníček a kolektiv (Jeníček, et al., 2010), je v současnosti chápan jako komplexní proces – rozšiřuje tedy dřívější výlučně ekonomické pojmání rozvoje o další významné faktory, jako je vzdělání, kvalifikace, budování občanské společnosti, postavení žen, informační technologie, sociální aspekty apod. Zásadní stimuly nejen do ekonomiky, ale i politiky a dalších oblastí, včetně mezinárodních vztahů, přináší globalizace. Působí

globalizační tlaky tržní, nákladové, konkurenční, politické, jejich vzájemné souvislosti a důsledky. Jsou příčinou nevyváženosti, která je průvodním jevem také v našem, evropském regionu. Zvláště výrazné jsou regionální rozdíly (nevyvážený rozvoj) v sociální a ekonomické oblasti mezi centrálními regiony a tzv. periferiemi. Existují závažné disproporce v produktivitě a zaměstnanosti. Na evropské, národní a regionální úrovni by proto měly být aktivněji definovány účinné nástroje k udržení a rozvíjení vyváženého rozvoje. Klíčové je v této souvislosti vymezení kompetencí mezi evropskými a národními orgány. Východiskem je „princip omezeného zmocnění“ založený na výčtu pravomocí udělených orgánům EU. Je však otázkou, zda pro další rozvoj integrace je vhodnější v základních dokumentech přesně tyto pravomoci vymezit, nebo zda setrvat u dosavadní praxe, která přiznává orgánům ES/EU i pravomoci vyplývající z cílů integrace jen implicitně. Jedním z hlavních nástrojů koordinace hospodářských politik, včetně zajištění sociální a regionální soudržnosti, je evropské právo.

Pomocí regionálních věd, neboli regionalistiky, dle Wokouna (Wokoun, et al., 2011) lze pozorovat a následně studovat prostorové vztahy, jevy a procesy. Je nutné hlouběji vnímat tyto instituty v kontextu osídlení, struktury a prostorového uspořádání společnosti v dané lokalitě. Obecným, základním cílem působení regionalistiky je řešení regionálních disparit. Správnou aplikací regionální politiky, v rámci ČR, jako postkomunistické země došlo zejména po revoluci, ale první známky lze registrovat v polovině 80. let bytovou výstavbou v jihozápadním pohraničí k zabránění odlivu populace a vzniku disparity.

3.5.1 Udržitelný rozvoj

Maier ve své knize uvedl (Maier, 2012), že stálou agendou evropské unie je téma udržitelného rozvoje území. Východiskem a politickou směrnicí byl dokument komise evropských společenství udržitelný rozvoj sídel v evropské unii: rámeček pro akci z roku 1998. V tomto dokumentu byly stanoveny cíle EU pro udržitelná sídla a systémy osídlení a pro zlepšení prostředí měst tedy konkrétně „podpora politického vyrovnaného systému sídel a podpora systému osídlení, který účinně využívá stávajících zdrojů, minimalizuje nároky na zabor území a nedochází v něm k rozlévání zástavby do krajiny“. Následně bude zmíněna řada dalších dokumentů které vycházejí z takto stanovené politické směrnice:

- Evropská perspektiva prostorového rozvoje
- Lisabonská strategie, Göteborská strategie
- Územní agenda EU
- Lisabonská smlouva
- Strategie Europe 2020

3.5.2 Disparity

V odborné terminologii, jak tvrdí Jáč (Jáč, et al., 2010) se disparitou rozumí nerovnost která se týká ekonomického, sociálního a politického spektra zejména v regionálním měřítku. Důležité je podstata vzniku disparit jak v širokém, tak i v užším pojetí. Regionální nerovnost pak znamená nerovnost mezi regiony ve faktorech nebo kritériích které mohou mít rozličnou povahu jak geografickou tak demografickou infrastrukturu, sociálně ekonomickou nebo sociálně kulturní a jiné. Regionální disparita znamená rozdílné ekonomické, politické a sociální podmínky situace žití lidí v regionech, i když faktory, které tyto disparity ovlivňují mohou mít povahu jakoukoliv. Jedním z hlavních důvodů disparit, jaký byl ve 20. století uváděn je globalizace světové ekonomiky, ale to je jen jednostranný pohled, důvodů je více a jsou rozmanitější. Počínaje rozpadem koloniálních mocností, přes účinky průmyslové revoluce, vědeckotechnické revoluce až po změny politických režimů. Důležitým poznatkem, který stojí za zdůraznění je to, že disparity jsou přirozenou věcí nejen negativního charakteru, ale i pozitivního nebo mají charakter neutrální a tím ovlivňují jak negativní, tak i pozitivní vývoj regionu, ba co více mohou zdůraznit jeho silné stránky.

3.5.3 Jedinečnost regionu

Jedinečnost regionu by mohla být ilustrována na příkladu jedinečnosti a vlivu regionu ve svých vínech, uvedli vinaři v časopisu Zemědělec, v článku Oldřicha Přibíka (Přibík, 2018). Tak jako vína jsou postavena na společných jmenovatelích regionálního charakteru i region je typický víny a vymezený obcemi, které pouze ony mohou tyto vína produkovat.

3.5.3.1 Jedinečnost obce v regionu

Jedinečnost obce je základním kamenem metodiky pro identifikaci dynamiky hospodářského rozvoje obcí jak píše Jáč (Jáč, et al., 2010, s. 101) a chápeme jej jako výhodu z rozdílnosti ve vztahu k ostatním obcím v určitém parametru. Je dána řadou takzvaných hnacích sil mezi něž patří: výběr politiky, společenské vztahy, regionální vazby, geografická poloha, demografický vývoj, historické zkušenosti, tradice, velikost, atd.

3.5.3.2 Faktory ovlivňující konkurenceschopnost a jedinečnost obce

Rydvalová (Rydvalová, et al., 2008) ve své publikaci jejímž záměrem bylo představit metodiku hodnocení dynamiky rozvoje obcí a ukázat možnosti její aplikace v konkrétních obcích. V každé obci lze nalézt určité jedinečné hodnoty od kterých se lze odrazit při formulování zásad regionálního rozvoje. Označení hospodářsky slabá problémová či zaostalá

oblast je kontraproduktivní a demotivující. Územní celky takové kategorie se často spoléhají na pomoc státu a paradoxně nemají motivaci se rozvíjet, protože při dosažení vyšší ekonomické úrovně jim hrozí ztráta nároku na podporu. Jejich cílem je tak pokud možno zůstat v kategorii hospodářsky slabých. proto změnou metodiky vymezení regionů vyžadujících soustředěnou podporu státu a hospodářsky slabých obcí dojde k přesnější identifikaci charakteristických znaků i regionů se slabým či nízkým hospodářským rozvojem to znamená že hlavním cílem výzkumu bylo odhalit signifikantní faktory hospodářského rozvoje regionů a tím i jeho jedinečnost.

4 Vlastní práce

V praktické části diplomové práce bude zkoumáno jakým způsobem předcházet krizím, tedy například realizací udržitelných dotačních projektů v kontextu regionálního rozvoje a dále se praktická část závěrečné práce bude zabývat expertními procesy pro hodnocení zamýšlených dotačních projektů. Bude zkoumáno nejen pomocí analýzy dokumentů, předchozího zkoumání pomocí dotazníkového šetření a standardizovaných rozhovorů včetně Focus Group dle Dismana (Disman, 2011, s. 152), ale i pomocí zkoumání socioekonomických dat a postupů které předcházejí realizaci projektů. Dotazníkové šetření i rozhovory budou anonymní, což hraje velmi důležitou roli při výzkumu, protože tyto informace mohou být i intimního nebo citlivého charakteru a není bezpodmínečně nutné konkretizovat respondenty i proto, že by to mohlo zkreslit objektivitu a autentičnost výzkumu.

4.1 Udržitelný projekt, jako prevence krize

V teoretické části diplomové práce, v kapitole věnované krizi, krizovým stavům a opatřením byly vymezeny tyto pojmy, následná zákonná opatření, síly a prostředky ke zvládnutí krizových stavů. Pakliže dojde ke krizovým stavům zejména přírodního, ekonomického a válečného charakteru, což často vede ke krizím uvnitř člověka a následné mobilizaci jeho vlastních sil, tak je nutné lidi podpořit ke zvládnutí těchto krizí. Nejen, že je nutné, aby veřejná správa disponovala všemi dostupnými prostředky a silami, ale aby tyto síly a prostředky bylo možno doplňovat o lidské jednotky, které jsou schopné krize vně i uvnitř zvládat.

V ČR mimo tyto síly a prostředky IZS, které jsou systematicky připravovány v gesci jednotlivých ministerstev, je nezbytné připravovat i běžné obyvatelstvo, aby bylo schopné nejen krizové stavy zvládat, ale aby bylo i připraveno IZS doplnit. Proto je v této práci navržen model projektu pro přípravu občanů na krizové stavy, s ohledem na jeho udržitelnost a pozitivním vlivem na regionální rozvoj.

4.1.1 Vize dotačního projektu

Jak bylo zaznamenáno v předchozí kapitole, tak pro demonstrativní prezentaci a využití expertních procesů pro hodnocení dotačního projektu byl navrhnout dotační projekt „Vybudování multifunkčního areálu, který bude nazván Centrum pro přípravu občanů na krizové stavy, zkráceně CEPOKS“, a který se skládá z dílčích projektů, areálů, jež budou sloužit nejen pro přípravu občanů na krizové stavy, ale i pro přípravu žáků a studentů na tyto stavy,

zároveň k setkávání se občanů se složkami IZS, ozbrojenými složkami a ostatními složkami. V neposlední řadě toto centrum bude sloužit i ke komerčním účelům tedy k zážitkové turistice, sportovní střelbě, letectví, k workshopům a podobně. To vše je navrženo jako preventivní opatření na zvládnutí krizí a následných krizových stavů.

4.1.2 Poslání a cíle CEPOKS

Na základě vize předloženého modelu dotačního projektu, je nutné stanovit poslání a reálné cíle areálu:

Tabulka 3 – Poslání a cíle

Poslání:	Cíl:
Udržitelný projekt	<ul style="list-style-type: none"> • Environmentální udržitelnost • Ekonomická udržitelnost • Sociální udržitelnost
Rozvoj regionu	<ul style="list-style-type: none"> • Ekonomický rozvoj regionu • Sociální rozvoj regionu • Rozvoj regionu v souladu s životním prostředím • Využití vyloučených lokalit
Zvládnutí krizí	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavit areál prostředky k výuce a výcviku zvládnutí krizových situací • Spolkovou činností udržet a rozvíjet dovednosti obyvatel ke zvládnutí krizových situací • Symbioticky provázat přípravu IZS s přípravou obyvatel v místě a času • Spoluprací s IZS podpořit vstup do složek IZS

Zdroj: Vlastní

V návaznosti na poslání a cíle budou v dalších kapitolách definovány jednotlivé analýzy, které jsou jedněmi z expertních procesů k realizaci projektů. Poslání a cíle je nezbytné volit tak, aby byly reálné a realistické. Proto v následné kapitole bude provedeno vymezení regionu případné realizace poslání a cílů projektu, včetně výběru konkrétní vhodné lokality pro ten daný areál tak, aby bylo využito veškerých výhod té dané lokality.

4.2 Vymezení zkoumaného regionu

Česká republika je na Informačním webu územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj (Ústav územního rozvoje, 2022), definována jako administrativní jednotka klasifikovaná jako NUTS 0, ale její území, jako neadministrativní jednotka je na úrovni NUTS 1. Celé území ČR se skládá z třinácti krajů a hlavního města Prahy, což jsou opět administrativní jednotky.

Pro dosažení srovnatelnosti statistických dat v rámci Evropské unie byl vytvořen jednotný systém klasifikování územních statistických jednotek NUTS – Nomenclature of Units for Territorial Statistics – Nomenklatura územních statistických jednotek. Klasifikace NUTS je určena především pro:

- shromažďování, zpracování a harmonizaci regionálních statistik EU,
- sociálně-ekonomické analýzy regionů,
- vymezení regionální politiky EU.

Protože tyto kraje jsou jednotkami kromě Prahy NUTS 3, bylo nutné vytvořit konstrukty, neadministrativní jednotky – NUTS 2, do kterých je již směřována podpora z fondů EU. Tyto jednotky jsou charakterizovány v cíli Konvergence a částečně též v Regionální konkurenceschopnosti a zaměstnanosti a jsou složeny z jednoho až tří krajů, do regionů soudržnosti. V praktické části bude vyňat a zkoumán region soudržnosti Severovýchod, sestávající se ze tří krajů, a to Pardubického, Královéhradeckého a Libereckého. Zúžením vymezení bude práce zaměřena na Liberecký kraj a na jeden z jeho specifických regionů. Tím specifickým regionem bude vymezeno katastrální území obce Ralsko. Do 31. 12. 2007 byly v systému NUTS vedeny také okresy a obce. Od 1. 1. 2008 byly tyto jednotky převedeny do systému LAU – Local Administrative Units – Místní samosprávné jednotky:

- LAU 1 (dříve NUTS 4) – okresy,
- LAU 2 (dříve NUTS 5) – obce.

Tabulka 4 - Přehled jednotek NUTS v klasifikaci CZ-NUTS

Česká republika	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj
		Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj
		Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj
		Královéhradecký kraj
		Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina
	Jihomoravský kraj	
	Střední Morava	Olomoucký kraj
Zlínský kraj		
Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj	

Zdroj: (Ústav územního rozvoje, 2022)

Obrázek 5 - Statistické jednotky NUTS 2 – Česká republika

Zdroj: (Ústav územního rozvoje, 2022)

Obrázek 6 - Statistické jednotky NUTS 3 – Česká republika

Zdroj: (Ústav územního rozvoje, 2022)

4.2.1 Liberecký kraj

Liberecký kraj na wanet.cz (WANET s.r.o., 2021), je oblastí České republiky s jednou z nejzachovalejších krajín s mnoha kulturními památkami. Je to turisticky zajímavá oblast na severu České republiky, jehož přirozenou 20 km hranici se Spolkovou republikou Německo tvoří východní část Lužických hor. Hranici s Polskem tvoří pohoří Jizerských hor a západní částí Krkonoš v délce 130 km. Liberecký kraj na západě svého území sousedí s krajem Ústeckým, na jihu se Středočeským krajem a na východě s Královehradeckým krajem. I přesto, že je Liberecký kraj nejlesnatějším krajem v ČR, tak se vyznačuje zejména průmyslovým

charakterem. Od tradičního zpracování skla a bižuterie, přes výrobu a zpracování plastů, se na jeho území rozvinul další průmysl, který je navázán na výrobu aut. Významným atributem kraje je čilý turistický ruch, propojený se zimními sporty, ale i cykloturistikou. Zajímavostmi pro turisty je poměrně široká síť kulturních a přírodních památek, jako jsou hrady, zámky, skalní město a mnohé další. Významným územím je propojení tří hranic ČR, Polska a SRN, kde se již od roku 1991 vytvořil Euroregion Neise-Nisa-Nysa. Zajímavé jsou i kulturní zařízení nadregionálního významu, jako Severočeské muzeum, Oblastní galerie a Krajské vědecká knihovna v Liberci. Kulturní střediska velkého významu jsou Divadlo F. X. Šaldy, Malé divadlo, Naivní divadlo, Zoologická a Botanická zahrada v Liberci. Kromě jiného Liberecký kraj skýtá široké možnosti vzdělávání, jako je Technická univerzita v Liberci se všemi svými fakultami. Liberecký kraj je vybaven i středním školstvím, které reprezentují gymnázia, odborné školy a odborná učiliště atd.

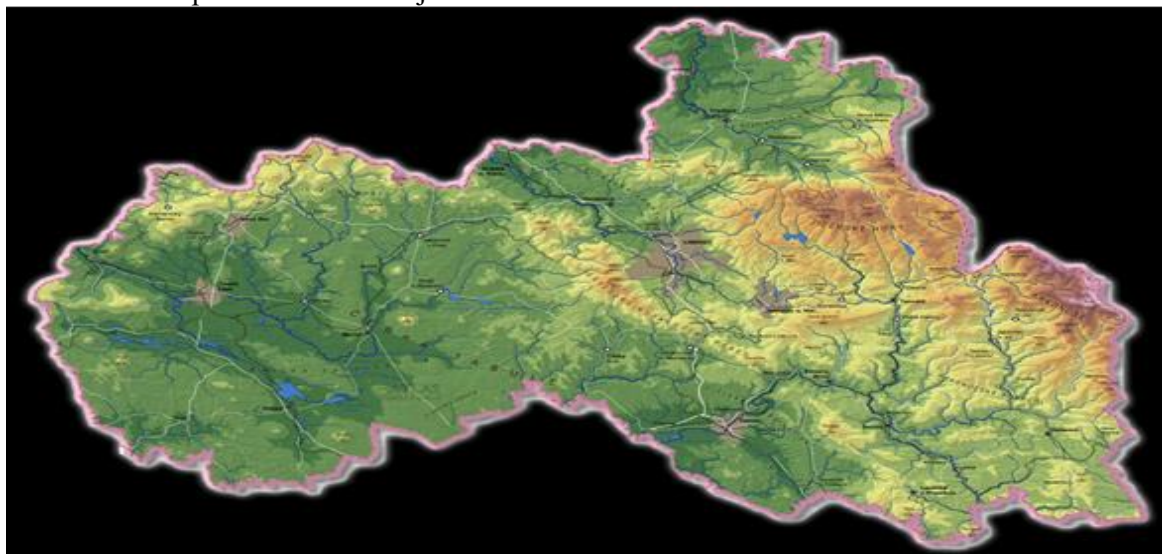
4.2.1.1 Základní informace o Libereckém kraji

Český statistický úřad (ČSÚ, 2022) uvádí, že rozlohou, když pomineme Prahu, je nejmenším krajem v České republice, 3163 km² a zároveň i krajem nejméně lidnatým, s podílem 4 % obyvatel z celé ČR. Je na posledním místě pomyslného žebříčku i s počtem obyvatel 437570 (k 09/2022)²⁰ a hustotou zalidnění 139,8 osob/km². Liberecký kraj je tvořen okresy Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily a sdružuje v sobě 215 obcí s krajským městem Liberec, jehož dominantou je Ještěd s 1012 m n. m., a ve kterém žije 104 340 obyvatel (k 09/2022)²¹, tedy téměř čtvrtina počtu obyvatel v kraji. Celý kraj je převážně hornatý. Jeho výšková členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyšším bodem kraje je Kotel, 1435 m n. m., naopak nejnižším bodem je území, kde řeka Smědá opouští ČR, 208 m n. m. Nejdelší řekou kraje je řeka Jizera měřící 165 km. Nejzápadnějším bodem kraje je v obci Žandov (Velká Javorská, nejjižnějším v obci Blatce (Konrádov), nejvýchodnějším místem je obec Čistá u Horek a nejsevernějším bodem je obec Černousy. Území Libereckého kraje náleží z přírodovědeckého hlediska k vysoce významným regionům a vyznačuje se velkou pestrostí přírodních ekosystémů, vysokou koncentrací chráněných území a botanicky a zoologicky významných lokalit. V kraji se nachází 5 chráněných krajinných oblastí (České středohoří, Jizerské hory, Lužické hory, Český Ráj, Kokořínsko), rovněž 8 národních přírodních rezervací, 9 národních přírodních památek, 36 přírodních rezervací a 73 přírodních památek.

²⁰ <https://www.czso.cz/csu/xl>

²¹ <https://www.czso.cz/csu/xl/zajimavosti-ze-scitani-2021za-obce-libereckeho-kraje>

Obrázek 7 - Mapa Libereckého kraje

Zdroj: (UVM interactive, 2021)

Dalšími socioekonomickým ukazateli Libereckého kraje je vývoj a struktura populace, kdy je neustále zaznamenáván populační růst obyvatel, který eskaloval v roce 2008 a v roce 2007 nejvíce narostl počet obyvatel přistěhovalých. Liberecký kraj je v míře HDP/obyvatele až na 13. místě v ČR s HDP 261,9 tis. Kč na obyvatele oproti ČR se 353,7 tis. Kč na obyvatele (ARR-Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o., 2010).

4.2.1.2 Geomorfologie území Libereckého kraje

Liberecký kraj se svým územím rozkládá na hranici dvou geomorfologických soustav, jak je uvedeno na webu Geoportal.cz (Geoportal, 2021). Jednou z nich je Česká tabule a druhou Krkonoško-jesenická soustava. Na severozápadě Libereckého kraje, do něj vstupuje Podkrušnohorská oblast (České středohoří), náležející do Krušnohorské soustavy, zastoupené podcelkem Verneřického středohoří. Hranici Krkonošské podsoustavy a České tabule představuje lužická porucha v linii Nový Bor-Cvikov-Jitrava-Hodkovice nad Mohelkou-Kozákov-Rovensko. Hranice České tabule a Krušnohorské soustavy se táhne po lince Nový Bor-Stružnice-jihozápadní okraj města Česká Lípa-Blíževedly-Úštěk.

4.2.2 Město Ralsko

Na oficiálním webu města Ralsko (TrollComputers s.r.o., 2022) se lze dočíst, že vznik obce a od roku 2006 města Ralsko se datuje od počátku roku 1992, resp. od prvních voleb v únoru 1992. Název města je odvozen z názvu předchozího územního zřízení, kterým byl Vojenský újezd Ralsko. Území bylo až do první poloviny 20 století osídleno přibližně 6500

obyvateli. Nacházely se zde osady s převážně sudetoněmeckým obyvatelstvem: Černá Novina (Schwarzwald), Holičky (Hultschken), Hvězdov (Höflitz), Jablonec, Jabloneček (Gablonz), Horní Krupá (Ober Krupai), Křída (Kridai), Kuřivody (Hühnerwasser), Náhlov (Nahlau), Okna (Woken), Olšina (Wolschen), Polohlavy (Halbehaupt), Ploužnice (Plauschnitz), Proseč (Proschwitz), Svébořice (Schwabitz), Židlov (Schiedel), Hradčany (Kummer), Jezová (Jezowai), Vrchbělá, Boreček (Haidedörfel), Chlum (Chlum), Dolní Novina (Böhm. Neuland) a Prosíčka (Prositschka). Avšak první písemné zmínky o území dnešního Ralska pocházejí ze 13.století. Rozsáhlé území mezi Českou Lípou a Mnichovým Hradištěm patřilo zpočátku přemyslovským knížatům a církevním institucím. Ve 13. - 16.století měl nad územím města Ralsko moc šlechtický rod Ronovců, jejichž potomky byli Berkové z Dubé a Lipé, kteří zde založili několik hradů, z nichž nejvýznamnější byl Bezděz a Ralsko, dále menší hrady a tvrze Děvín, Stohánek, Krucenburg, Zbysko (zanikly většinou v 15.století). Před rokem 1945 žilo v tomto prostoru více než 7000 obyvatel, většinu z nich tvořili obyvatelé německé národnosti a německy mluvící obyvatelé, na které se po válce stahovalo nařízení o odsunu. Největším sídlem regionu bylo malé město Kuřivody (Hühnerwasser), dalším významným centrem byla sídla Svébořice (Schwabitz), Hradčany (Kummer), v té době již oblíbené rekreační středisko. Na konci II. světové války, v roce 1945, bylo u Hradčan Němci vybudováno vojenské letiště. Po Mnichovu bylo území součástí německého záboru (Sudety). Část prostoru mezi Novým dvorem a Mimoní si pronajal od místních sedláků v letech 1942–1943 po žních Wehrmacht, resp. Afrikakorps, který na písčitéch polích cvičil střelce panzerfaustu a panzerschrecku. Důkazem jsou nálezy zbraní a munice při částečné asanaci Ralska (tj. vyhledání a ničení munice a vojenského materiálu). V dubnu 1945 vybudovali ženisté dvě letiště u Kumru dnes Hradčany a mezi Hvězdovem a Mimoní. Konec války s sebou přinesl odsun říšských a sudetských Němců z oblasti a osídlování novými obyvateli. K 30. 10. 1946 rozhodla vláda o zřízení vojenského tábora Bezděz. Na počátku roku 1947 byla oblast vyklizena a obyvatelé vysídleni. Některé vesnice byly srovnány se zemí, jiné využity pro potřeby armády. Československá armáda v prostoru postavila různá zařízení pro výcvik vojsk: tankodromy, hluboké brody a tankové střelnice Židlov a Bělá. Dále také výzkumný polygon pro testování různých druhů munice, muniční sklady, garáže pro tahače jaderných hlavic a přísně tajné sklady jaderných hlavic. Dnem 1.7.1950, bylo rozhodnuto zřídit na tomto území vojenský výcvikový prostor Ralsko pro potřeby výcviku vojsk ČSA. V letech 1946-1950 bylo toto území postupně vysídleno a předáno armádě. Úplné vysídlení obyvatelstva bylo ukončeno k 31. 10. 1952, z vesnic bylo vystěhováno přes 3000 obyvatel. Do území VVP byly v roce 1949 zařazeny obce: Černá Novina, Holičky, Horní Krupá, Hvězdov nad Ploučnicí, Jablonec, Křída, Kuřivody, Okna, Olšina, Polohlavy,

Proseč, Svěbořice, Židlov a částečně Jezová, Ploužnice, Horní Rokyta, Hradčany. Až do roku 1968 sloužil tento, rozlohou druhý největší VVP bývalého Československa, potřebám naší armády. Vojska ČSA však zde trvale nikdy nebyla umístěna. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy v roce 1968 prostor obsadila sovětská vojska. Rusové v 80. letech zvětšili přistávací dráhu na letišti Hradčany na celkovou délku 2,7 km a šířku 90 m. Po sametové revoluci byl vyjednáán odsun sovětských vojsk a 30. května 1991 odjel z Mimoně poslední ruský transport a z nádraží Bezděz poslední ženísté o měsíc později. Bylo nutné provést pyrotechnickou asanaci, jež byla finančně i časově velmi náročná. Pyrotechnická asanace započatá Policií ČR v roce 1990, pokračovala od září 1994 s armádou ČR. Asanováno bylo přibližně 8600 ha do roku 2004. Novelu zákona o zbraních využila Divize Mimoň Vojenských lesů a statků ČR a zřídila pyrotechnickou skupinu 4 lidí, kteří dodnes připravují půdu pro obnovu lesa, po které by již mělo být naprosto bezpečno. Nejen od munice, ale také od kerosinu a tetrachloru se asanoval po dobu 10 let prostor kolem letiště a kuřívodské tvrze. Dnešní město Ralsko bylo založeno v lednu 1992, kdy došlo k sloučení 9 osad převážně na území bývalého Vojenského výcvikového prostoru v jeden správní celek o rozloze 17 025 ha. Statut města byl Ralsku udělen 1. 12. 2006. Městský úřad sídlí v části Kuřívody. Město najdeme v Libereckém kraji, okres Česká Lípa, v nadmořské výšce o průměru 331 m n. m. Je obklopeno rozlehlými lesy, jež jsou nejzachovalejšími na Liberecku, neboť do těchto lesů byl díky vojenskému prostoru omezen po řadu let přístup. Město Ralsko je město s bohatou historií, krásnou přírodou a turistickými cíli. Zde si přijdou na své milovníci koupání a sportovního rybaření, horolezectví, houbaření, pěší turisté, cykloturisté a milovníci hipoturistiky.

4.2.3 Výběr lokality

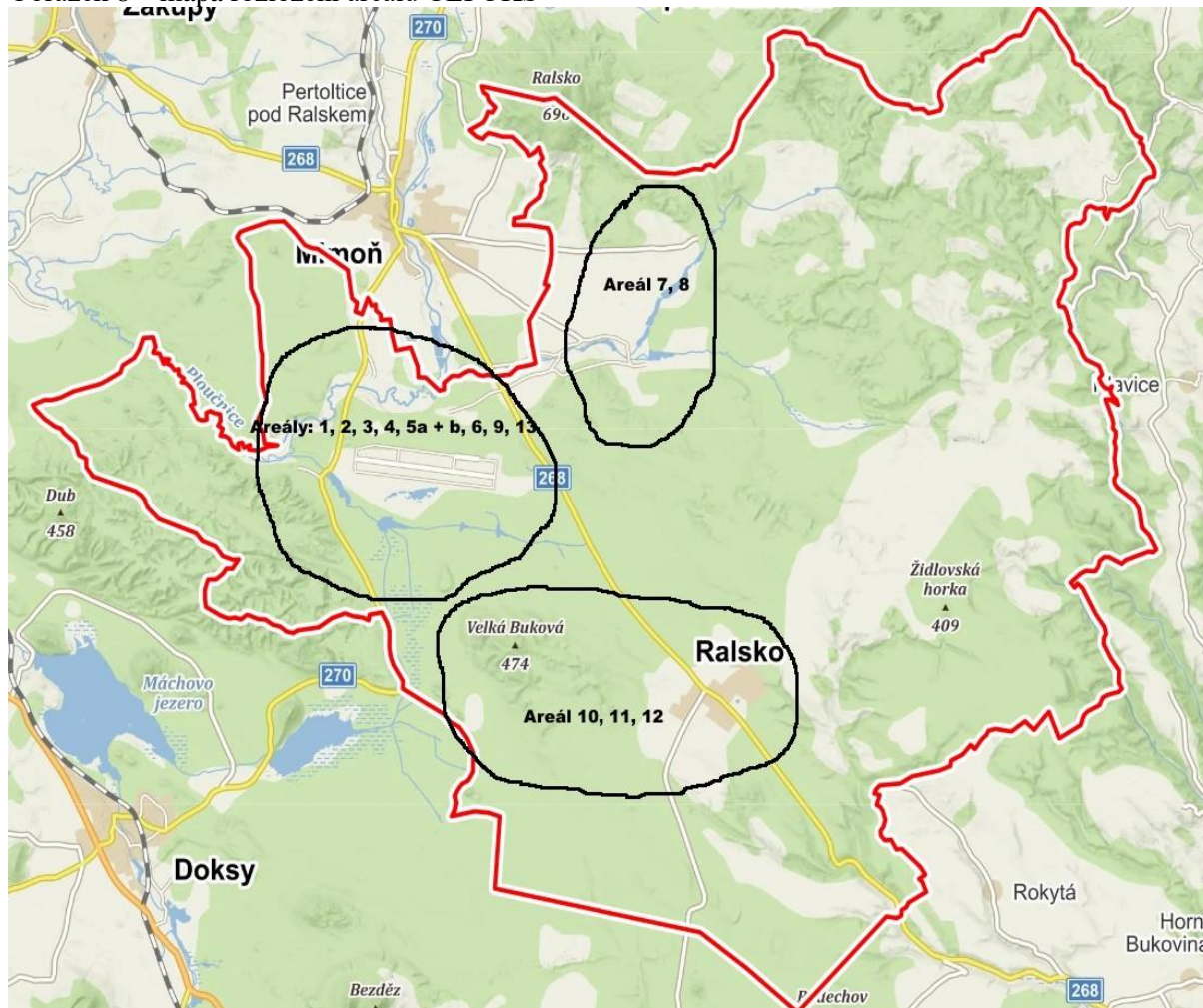
Protože každý dotační projekt je připravován podle daných pravidel bude i tento takto koncipován, tak, aby bylo možné demonstrovat všechny dostupné expertní procesy k jeho hodnocení. Pro tento projekt bylo vybráno prostředí katastrálního území města Ralska, protože toto území je z historického, územního a geomorfologického pohledu velmi vhodným prostředím pro vybudování tohoto multifunkčního centra. Toto prostředí je specifické tím že je to postižená oblast bývalého vojenského prostoru, která navíc sousedí s bývalým prostorem pro těžbu uranové rudy. Pro udržitelný sociální a regionální rozvoj v této oblasti bylo nutné vymyslet projekt, který bude vhodně zasazen do přírodního prostředí, a bude z hlediska dalšího regionálního rozvoje udržitelný s významnou přidanou hodnotou a za využití bývalých zastavěných ploch takzvaných brownfield. Tento projekt pro další přiblížení bude rozdělen do menších projektů vybudování areálů, např. (areál hasičský sportů, střelecký areál, areál

úpolových sportů a sebeobranu, letecký areál s letištěm, plavecký areál, cyklistický areál, kynologický areál, areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci, areál běžeckých tratí, motoristický areál, lanové centrum horolezectví a překážková dráha). dále je v projektu myšleno i na sociální stránku regionálního rozvoje. Po sociální stránce bude projekt jedinečný tím, že bude myslet na válečné veterány, veterány ozbrojených složek a složek IZS, vybudováním Centra pro veterány Ozbrojených složek a IZS s ubytováním, u kterého bude myšleno na oběti a hrdiny ČR. Pro tyto areály byly vybrány a dokumentovány lokality, které byly dlouhodobě pozorované a vyhodnocené, jako vhodné pro tento záměr. Tyto lokality byly vybrány a obrazově zdokumentovány. Následně bylo k těmto lokalitám přiděleno vhodné využití prostřednictvím navrhovaných areálů. Tyto areály jsou rozmístěny ve třech hlavních oblastech, a to hlavní část, mezi bývalými obcemi Hradčany a Ploužnice, v části Hvězdov a v Kuřívodech. Avšak některé areály budou mít přesah po celé vybrané oblasti, například cyklistický areál, běžecký areál a částečně i střelecký areál, kdy budou využity pro air soft různé lokality prostoru.

Legenda k mapě na obrázku č. 8:

1. Areál hasičských sportů
2. Střelecký areál (střelba, paintball, air soft apod.)
3. Areál úpolových sportů a sebeobranu (box, MMA, judo, karate apod.)
4. Letecký areál s letištěm (modelářství, letectví)
5. Plavecký areál: a) vnitřní bazén, komory pro výuku potápěčů
b) vnější přírodní koupaliště
6. Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS s ubytováním, sociální a zdravotní péčí
7. Cyklistický areál (cyklostezky, terénní dráhy apod.)
8. Kynologický areál
9. Areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci
10. Areál běžeckých tratí (Spartan, orientační běh, přespolní běh apod.)
11. Motoristický areál (terénní jízdy, okruhy) BESIP
12. Lanové centrum, horolezectví a překážková dráha
13. Památník hrdinům naší historie

Obrázek 8 – mapa rozložení areálů CEPOKS

Zdroj: Vlastní a Mapy.cz

4.2.3.1 Areál hasičských sportů

Prostor pro provozování hasičských sportů a požární ochrany v katastru obce Ralsko byl navržen 800 metrů severozápadně od části obce Ralsko, Hradčany, na okraji letiště²². Hasičská jednotka v Ralsku neexistuje a adekvátní požární ochrana je zajištěna z blízké Mimoně Sbořem dobrovolných hasičů Mimoně. Nejbližší jednotkou Hasičského záchranného sboru jsou stanice Doksy a Česká Lípa. Tento stav není ideální, vzhledem k rozsáhlosti bývalého vojenského prostoru a jeho specifikům, včetně zabezpečení požární ochrany provozovaného sportovního letiště. Kromě podpory PO by tento areál sloužil k pořádání hasičských soutěží, výchově mládeže a v neposlední řadě ke spolkové činnosti, včetně pořádání workshopů z této tematické oblasti.

²² Viz mapa rozložení areálů CEPOKS, oblast Hradčany – Plouznice areál 1

Již několik let Česku chybí hasiči, o tom hovoří článek v Parlamentních listech (Kunštek, 2018). Zákon o požární ochraně stanoví hasičům povinnost budovat a udržovat síť výjezdových stanic, tak aby záchranné jednotky byly schopné dojet na místo zásahu nejpozději do 20 minut. Rozpočtové škrty však do integrovaného záchranného systému navrtaly řadu děr. V důsledku úspor stát neinvestoval do hasičských stanic, nenavýšoval se počet výjezdových hasičů, aby byly pokryté včasné dojezdy. Počet výjezdů k požárům, průmyslovým haváriím a dopravním nehodám však každoročně roste. „Integrovaný záchranný systém je na hranici svých možností. Bez zvýšení počtu hasičů bychom už dále nebyli schopni zaručit řádné naplnění stanic a zaručit dojezd hasičů k zásahu,“ upozorňuje náměstek generálního ředitele Hasičského záchranného sboru František Vavera. Hasiči letos požádali vládu o peníze na zvýšení počtu profesionálních hasičů o 450 lidí na příští tři roky. Je nutné podporou výstavby, modernizace hasičských stanic a výchovou nových hasičů dlouhodobě zabezpečit společnosti tuto službu.

Obrázek 9 - Prostor pro Areál č. 1 - hasičských sportů a požární ochrany

Zdroj: Vlastní

4.2.3.2 Střelecký areál

Pro střelecký areál byl vybrán prostor v severozápadním výběžku katastrálního území obce Ralsko mezi Mimoní a částí obce Hradčany. Tento areál by kombinoval spolkově komerční využití, tedy činnost střeleckého, případně mysliveckého sdružení, v oblasti spolkově

a v oblasti komerční by byla na místě kombinace pronájmu střelnice k zážitkové a sportovní střelbě. Střelecký areál by byl klíčovým zázemím pro air soft kluby, paintball týmy, pro kurzy přežití a podobně. Protože katastrální území obce Ralsko je známé jako turistická oblast s vojenskou tematikou, ale turisté jsem jezdí pouze za cykloturistikou, pěší turistikou, navštívit přírodní krásy, což bylo zjištěno pozorováním. Proto je žádoucí, aby se portfolio této turistické oblasti vhodně rozšířilo i o zážitkovou střelbu, případně o kurzy přežití a podobně, které by byly organizovány nejen pro širokou veřejnost, ale i pro ozbrojené složky, či složky IZS.

Střelecký areál by sloužil v neposlední řadě i pro střeleckou přípravu jak uvádí (§ 4, odst. 1, 2) zákon č. 14/2021 Sb. zákon o nakládání se zbraněmi), v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky, což je systém střelecké přípravy, jehož účelem je zlepšování znalostí, schopností a dovedností osob oprávněných k nakládání se střelnými zbraněmi pro potřeby zajišťování vnitřního pořádku nebo bezpečnosti České republiky. Systém střelecké přípravy se skládá z programů střelecké přípravy, jejichž organizaci a obsah stanoví vláda nařízením a které zahrnují školení nebo výcvik anebo obdobnou přípravu v oblasti nakládání se střelnými zbraněmi a případně též hodnocené střelby. Vláda může pro příslušný program střelecké přípravy nařízením vymezit jednotlivé kurzy zahrnující školení, výcvik a hodnocené střelby (dále jen „kurz“). Těchto kurzů vy se zúčastňovaly zájemci z řad těch, co dle (§ 1, odst. 1, 2) zákon č. 119/2002 Sb. zákon o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních), co mají právo nabývat, držet a nosit zbraň a toto právo je zaručeno za podmínek stanovených tímto zákonem. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie, a to Směrnici Rady 91/477/EHS ze dne 18. června 1991 o kontrole nabývání a držení zbraní, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES ze dne 21. května 2008, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853 ze dne 17. května 2017, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. a upravuje nakládání se zbraněmi a střelivem, podmínky pro provozování střelnic, nakládání s municí a provádění pyrotechnického průzkumu. Touto činností a podporou dojde k seznámení obyvatel zajímavou formou se zbraněmi a legislativou kolem zbraní. Vybudováním zdravého vztahu ke zbraním s adekvátní střeleckou přípravou, budou obyvatelé nejen připraveni v krizových situacích při napadení státu, ale část z nich bude mít náskok při volbě povolání v ozbrojených složkách, jak bylo zjištěno ve výzkumných rozhovorech. Tento typ areálu je vhodný pro způsoby komerčního využití.

Obrázek 10 - Prostor pro Areál č. 2 – Střelecký areál

Zdroj: Vlastní

4.2.3.3 Areál úpolových sportů a sebeobranu

Toto zařízení by bylo v gesci spolků s částečným komerčním využitím se sídlem v prostorách bývalé školy v Plouznici, která je již nepoužívaná, v provozu neschopném stavu a tudíž vykazuje známky brownfield. Tento prostor se nachází v zastavěné oblasti městské části Plouznice v severní části katastrálního území obce Ralsko zhruba 100 metrů od páteřní komunikace číslo 268, Mimoň – Mnichovo Hradiště. Úpolovými sporty jsou myšleny pohybové aktivity zaměřené na přímé kontaktní fyzické překonání protivníka v rámci daných pravidel, například box, kickbox, karate, judo, taekwondo a podobně. Tyto sporty jsou zejména pro zájemce o vstup do ozbrojených složek výhodou nejen při výběrovém řízení, ale i při výkonu služby jako takové, v krizových situacích. V neposlední řadě fyzicky vybaví tyto sportovce a zvýší jejich kondici, která u běžného obyvatelstva upadá. Tento areál bývalé školy bude sdílen zároveň s vnitřní částí Plaveckého areálu, Areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci. Uvnitř budovy se budou nacházet odborné učebny, tělocvičny, bazény a konferenční sál. Před touto budovou bude vybudováno pomyslné centrum CEPOKS, s vystaveným Památkem hrdinům naší historie. V blízkosti je plánováno parkoviště, stylová restaurace a kavárna.

Obrázek 11 - Prostor pro Areál č. 3 - Areál úpolových sportů a sebeobrany

Zdroj: Vlastní – bývalá škola Ploužnice

4.2.3.4 Letecký areál s letištěm

O tuto lokalitu, která již několik desetiletí chátrá, nebyl po odchodu sovětských vojsk nikdy opravdový zájem, kromě využívání sportovními piloty, motorkáři, motoristy a bruslaři na inline bruslích. Avšak ani jedna z těchto skupin neměla reálnou šanci letiště zrekonstruovat případně vybudovat zázemí. Proto bylo okolí letiště a částečně bývalé zázemí letiště využito pro výstavbu rodinných domů a výrobní místa firem. Ostatní zastavěné části zchátraly a stali se z nich zdroje ekologické zátěže neboli hrozby, které jsou však výzvou pro jejich sanaci a znovuvyužití.

Při vlastním šetření bylo zjištěno z focus group z obce Ralsko, kdy zasedali starostové přilehlých obcí a dva poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, na podnět starosty Ralska, že se Ministerstvo obrany rozhodlo otevřít otázku návratu letiště do majetku armády. Tento stav byl i oficiálně potvrzen v článku Michaela Poláka (Polák, 2022) starostou Ralska Miloslavem Tůmou, který zároveň uvedl: „Z bývalého vojenského prostoru se postupně vytváří volnočasová zóna. Myšlenky na obnovu vojenského letiště nás ale vracejí minimálně o 25 let zpět,“ tvrdí starosta v reakci na článek Práva ke snahám resortu obrany znovu využít někdejší armádní letiště.“ Starosta dále uvedl, že „Letiště je dnes spíše rekreační lokalitou, kde už žádné létání letadel, kromě těch sportovních, nepřipadá v úvahu. Zabrání letiště by znamenalo vyvlastnění soukromých pozemků a bourání domů v městské části Hradčany.“ Hejtman Libereckého kraje však pro ČTK řekl: „Majitelem pozemků na letišti je Liberecký kraj. Ten je připravený s vládou o využití letiště pro armádu jednat. Zatím nás ale nikdo oficiálně neoslovil.“

Oficiální stanovisko k využití bývalého vojenského prostoru Ralsko od ministerstva obrany nezaznělo, avšak v článku Novinek.cz z předchozího dne (Menšík, 2022) se vyjádřil náměstek ministryně obrany František Šulc takto: „Jednání jsou v počátcích. Ministerstvo obrany se chystá oslovit hejtmana Libereckého kraje ve věci převodu majetku do správy Vojenských lesů a statků, konkrétně bychom měli zájem o letiště Hradčany a přilehlé pozemky z důvodu jejich dalšího využití Armádou ČR. I vzhledem ke zhoršené bezpečnostní situaci máme zájem rozšiřovat prostory, kde armáda může cvičit.“ K čemu přesně by armáda chtěla letiště využívat, nespecifikoval. Ministerstvo tedy zřejmě čekají četná jednání s hejtmanstvím, za co by bylo ochotné chátrající areál vojákům přenechat. Zatím není jasné, co by obrana nabídla výměnou, jednou z možností by mohly být nějaké pozemky, které na severu Čech nyní její organizace spravují. I kdyby se nakonec ministerstvo dohodlo s vedením libereckého regionu, bude muset řešit závažný problém. Tím jsou přilehlé hangáry neboli „úly“, kdy většina z nich je pronajata či rozprodána. „Musíme zjistit, jak je to s těmi úly. Jestli jsou pronajaté, jaké tam jsou smlouvy, jestli je můžeme dostat do pronájmu my,“ nastínila dále v článku (Menšík, 2022), šéfka resortu obrany Jana Černochová. Pakliže by letiště i nadále bylo alespoň částečně používáno pro sportovní letectví, je tedy zřejmé, že není jiná možnost, než pomocí neziskové organizace na bázi zájmového spolku a soukromých investic, s omezenou možností komerčního využívání. Avšak náklady na rekonstrukci letiště a přilehlého okolí, dle vyjádření hejtmana Libereckého kraje, jsou velmi vysoké, což zachování letiště komplikuje.

Obrázek 12 - Letecký snímek letiště Hradčany

Zdroj: Archiv, Novinky.cz

4.2.3.5 Plavecký areál:

Tento areál složený ze dvou částí, tedy z části první a tou je vnitřní bazén a komory pro výuku potápěčů. V druhé části areálu bude vybudováno venkovní koupaliště za využití přírodních zdrojů, rybníků, které jsou v přilehlém okolí. V tomto areálu bude možné provádět plavecké, potápěčské kurzy a zároveň bude sloužit jako komerční areál pro zájemce z regionu i turisty. V tomto areálu by zároveň bylo dislokované zdravotnické středisko s první pomocí.

a) vnitřní bazén, komory pro výuku potápěčů

Tento areál se bude dělit společně s areálem úpolových sportů, v budově bývalé základní školy v Plouznici. Výhodou tohoto prostoru je možnost jeho využití v systému brownfields. Další výhodou je jeho poloha ve vztahu k dopravní obslužnosti a možnosti vybudovat kapacitně dostatečné parkoviště. Obě možnosti využití, jak tedy pro plavání, tak pro potápění se dají následně využít v případných pokračujících kurzech v areálu b), a tedy přirozeně pokročit ve zvyšování náročnosti přípravy, jak plavce, tak i potápěče.

Obrázek 13 - Plavecký areál

Zdroj: Vlastní

b) vnější přírodní koupaliště

Tato část plaveckého areálu využije bez větších stavebních úprav přirozené vodní zdroje oblasti bývalého vojenského prostoru, tak, aby nebyla narušena vytvořená biodiverzita prostoru a biotop živočichů a rostlin. V tomto areálu bude možnost přípravy v plavání a potápění v reálném prostředí. Zároveň tyto vodní plochy budou vhodné pro koupání návštěvníků.

4.2.3.6 Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS s ubytováním, sociální a zdravotní péčí

Toto centrum by pomocí neziskového sektoru zabezpečovalo péči o veterány ozbrojených složek a složek IZS, včetně válečných veteránů a to včetně handicapovaných, těch, kteří nedosáhli důchodového věku. V rámci zapojení prevence vzniku sociálně vyloučených skupin a jedinců by toto centrum organizovalo aktivní účast, s využitím zkušeností a dovedností veteránů, při aktivitách ve všech areálech CEPOKS. Centrum pro veterány ve svém areálu by poskytovalo komerční ubytování pro návštěvníky CEPOKS, čímž by částečně pokrylo náklady centra a zároveň by bylo možné angažovat veterány v péči o ubytované.

Obrázek 14 - Brownfield pro Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS

Zdroj: Vlastní

4.2.3.7 Cyklistický areál

Tento areál by využíval celý prostor katastrálního území obce Ralsko, a to jak pro turistickou cyklistiku, protože by byl protkán v označenými cyklostezkami, tak pro terénní cyklistiku, kdy by se využilo přírodních překážek, ale i překážek uměle zbudovaných. V areálu by se vytvořil prostor a zabezpečení i pro další specializované odnože cyklistiky, pro které by byly vybudovány speciální areály s překážkami a zázemím. Na platformě tohoto areálu by se uskutečňovali kromě cyklistické turistiky i závody, workshopy pro setkávání cyklistů s výměnou zkušeností, případným prodejem cyklo potřeb, což by mohlo podpořit i vybudování cyklo stánku se servisem pro kola a nákupem cyklistických potřeb. V neposlední řadě by v tomto areálu mohlo být vybudováno dopravní hřiště pro děti s dopravní výchovou kterou by zabezpečoval Cyklistický klub ve spolupráci s Policií České republiky, případně s městskými či obecními policiemi. cyklostezky by byly kombinovány i se stezkami pro pěší turistiku, ve spolupráci s Klubem českých turistů. Zároveň by stezky byly vybaveny různými odpočívadly zejména na zajímavých místech s vyhlídkou na významné přírodní úkazy bývalého vojenského prostoru Ralsko. Tento areál by bylo nutné budovat z veřejných peněz, zároveň s dopravní a technologickou infrastrukturou v celé oblasti bez možnosti komerčního zhodnocení. Avšak druhotným výstupem je návštěvnost cyklisty, která bude mít vliv na sekundární služby CEPOKS, jako jsou občerstvení, ubytování apod.

Obrázek 15 - Výhled na zubry v oboře Židlov

Zdroj: Mapy.cz - Roman Závodský

4.2.3.8 Kynologický areál

V tomto areálu který by obsahoval již zbudované cvičiště v části obce Ralsko, dříve Hvězdov, by se cvičili psi různého zaměření. Jednalo by se o zaměření všestranné, pro záchranářské psy, nosework, agility, ringové sporty a další. Pro tento areál by bylo nutné vystavět v zázemí s klubovnou a parkovištěm. Další části tohoto areálu by se nacházely i mimo cvičiště, zejména velkou plochu by zabral treňažer pro výcvik záchranářských psů v sutinách. Tento treňažer by využil na předem určené ploše veškerou suť, která by vznikla demolicí předchozích staveb v celém v katastrálním území Ralsko. Tento areál by zabezpečoval kynologický klub, který by zastřešoval základní kynologické organizace všech psích sportů, které by byly v tomto areálu zastoupené. členové klubu budou provádět spolkovou činnost s podporou výchovy mládeže, kdy tyto dovednosti jsou v ozbrojených složkách a složkách IZS velmi ceněny. V neposlední řadě by se členové kynologického klubu podíleli na vzdělávání veřejnosti a na ukázkách pro veřejnost. z členské základny by si ozbrojené složky a složky IZS mohli rekrutovat budoucí specialisty kynologie, kterých je všeobecně velký nedostatek. tento areál by pro svůj výcvik i ukázky pro veřejnost, v úzké spolupráci s kynologickým klubem využívali ozbrojené složky a složky IZS pro různé workshopy, případně pro služební závody, shromáždění a podobně. V kynologických areálech bývají zpravidla organizovány letní tábory pro lidi zaměřené na kynologický výcvik a chov psů. V tomto areálu by byl prostor pro spolkovou činnost s mírným komerčním přesahem.

Obrázek 16 - Kynologický areál

Zdroj: Vlastní

4.2.3.9 Areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci

Ve spolupráci s Českým červeným křížem bude vybudováno zdravotnické pracoviště, které bude obsluhováno jak lékařskou službou tak i českým červeným křížem. Umístění této instituce bude společně s areálem úpolových sportů a Plaveckým areálem v budově bývalé školy v Plouznici. Na tomto pracovišti bude zřízena zdravotnická a lékařská péče s první pomocí, ve prospěch celého CEPOKS i ve prospěch centra pro veterány celé zařízení. V prostorách tohoto zařízení budou pořádány zdravotnické kurzy, kurzy první pomoci, s možností specializace pro různé krizové situace, a to i ve spolupráci s ozbrojenými složkami a integrovaným záchranným systémem. Zdravotnická služba bude přítomna i v případě konání celé škály akcí.

4.2.3.10 Areál běžeckých tratí

V Areálu běžeckých tratí bude vybudováno nejen zázemí pro běžce využívající tratě různorodých běžeckých sportů, ať již tratě pro kondiční běhání, těžící z potenciálu celé oblasti, kdy budou tratě značeny, dle délky a obtížnosti, ale bude zde k dispozici běžecký ovál i celá škála umělých a přírodních překážek k pořádání ultimátních závodů, workshopů a podobně. V útrokách zázemí bude pro běžce vybudováno sociální zařízení, včetně sprch. Součástí areálu bude nejen parkoviště, ale i možnost stravování, včetně poradny zdravé výživy, sportovní výživy a podobně. Tento areál bude komerčně využit podobně, jako areál cyklistický, tedy volnočasově s minimem komerčního využití.

4.2.3.11 Motoristický areál

Tento areál bude disponovat několikerým zaměřením vztaženým k motorismu. Jeho účelem bude především organizovaně školit motoristy k bezpečné jízdě jak na různých typech silničních povrchů s různými krizovými náměty, zejména jízdě v terénu, kdy si zájemci se svými terénními vozidly budou moci vyzkoušet jízdu v přírodním prostředí. V tomto areálu si budoucí zájemci budou moci vybrat z celé škály zážitkových jízd, ať na pevném povrchu, tak v terénu speciálními vozidly. K dispozici k zážitkovým jízdám budou i vozidla využívána armádami k bojovým operacím. Umístění areálu je plánováno v lesnaté oblasti jižně od letiště, případně část areálu využije plochu letiště. Je nasnadě, že toto využití bude kombinovat komerční využití se spolkovou činností.

4.2.3.12 Lanové centrum

Vybudování Lanového centra včetně jeho zázemí je plánováno v zalesněné oblasti, v bezprostřední blízkosti města Ralsko v části Kuřívody, v jeho západní části. Součástí areálu budou venkovní lezecké stěny různých obtížností, hala s lezeckými trasami a lanové centrum, využívající stromy s rozličnými trasami s odstupňovanou obtížností. V areálu bude možnost informovat se o přírodních lezeckých stěnách, které jsou přístupné pro sportovní lezení. Centrum bude vybaveno obchodem a půjčovnou lezeckých potřeb, kde by byla možnost workshopů, školení, případně cestopisných přednášek. Za výběru vstupného by se jednalo opět o komerční využití s možností spolkové činnosti.

4.2.3.13 Památník hrdinům naší historie

Protože naše země od rozpadu Rakouska-Uherska prošla bouřlivým vývojem, tedy vznikem samostatného Československa, jeho ochranou za 2. světové války, před nacistickým totalitním režimem, po druhé světové válce, prožitím v područí komunistické totality, které vygradovalo Sametovou revolucí a rozpadem východního bloku a pokračoval moderními dějinami naší vlasti přelomem 20. a 21. století. Je nezbytné našim potomkům a následovníkům připomínat hrdiny, kteří se o vznik a zachování Československa, potažmo České republiky zasloužili a zaplatili za to mnohdy i cenu nejvyšší. Za tímto účelem bude vybudován památník těmto hrdinům, ať již to byli naši vojáci, hasiči, policisté, politici, ale i obyčejní lidé. Památník bude symbolem naší historie a integrity. Jeho vybudování je plánováno na místo, které bude nejvíce na očím návštěvníkům CEPOKS, tedy v části Ploužnice na místě budoucího před budovou Areálu pro úpolové sporty a Plaveckého areálu. Toto místo bude vybráno i pro umístění bannerů o spolufinancování celého CEPOKS.

4.2.4 Doprovodné využití bývalého vojenského prostoru Ralsko

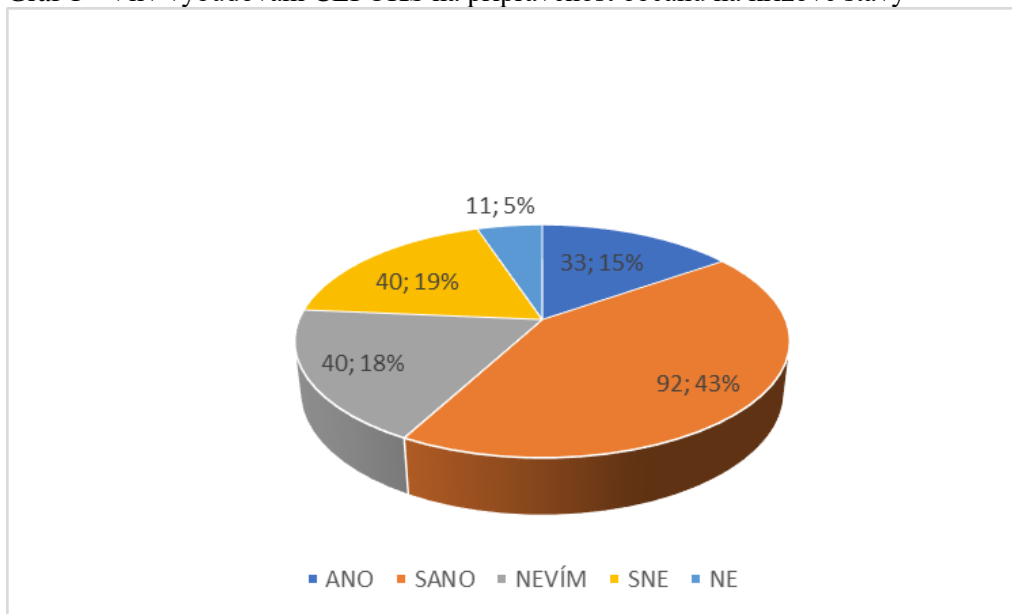
I když bude každý jednotlivý areál specializován na konkrétní činnost je velmi žádoucí kombinovat využívání těchto areálů celou škálou společných činností a služeb těchto činností. Příkladem může být výcvik kynologů se psy pro vyhledávání osob v sutinách, v kombinaci s využitím Areálu pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci, včetně služeb Českého červeného kříže, který je schopen figuranty realisticky namaskovat, aby byla zachycena reálnost krizové situace. Dalším příkladem z mnoha kombinací, které se nabízí je kombinace zážitkového pobytu. Ve Střeleckém areálu by si návštěvník objednal zážitkovou střelbu s přežitím v přírodě a přesunem v terénu vojenským obrněným vozidlem z Motoristického areálu. Samozřejmě veškeré aktivity by byly podpořené dostupným

ubytování, které je v plánu vybudování CEPOKS, společně se stravováním, buď zabezpečeným restauracemi, které již v oblasti existují nebo by byly nově vybudované anebo se stánky s rychlým občerstvením.

Tyto nesčetné, možné kombinace umožní návštěvníkům nakonfigurovat si svůj volný čas, víkend nebo dovolenou tak, jak mu to vyhovuje. Jednou z dalších možností bude několik variant ubytování, ať ve stanech nebo k tomuto účelu vybudovaných a rekonstruovaných zařízení, komerčního charakteru.

Jedním ze základních posláních areálu, kromě komerčního turismu je příprava občanů na krizové stavy. Již možná atraktivita zážitkových činností v kombinaci se spolkovou aktivitou, je zárukou rozvoje dovedností obyvatel vedoucích ke zvládnutí krizových situací, jež bylo podpořeno provedeným výzkumem mezi obyvateli v Libereckém kraji, viz graf níže, kdy téměř dvě třetiny respondentů s tímto tvrzením souhlasily.

Graf 1 - Vliv vybudování CEPOKS na připravenost občanů na krizové stavy

Zdroj: Vlastní šetření

Skupinou s nejmenšími dovednostmi, již se týkají připravenosti na krizové stavy a zároveň jednou z nejvíce opomíjenou skupinou, dle proběhnuvšího šetření jsou žáci základních škol, studenti odborných učilišť, středních škol a gymnázií. V Rámcových vzdělávacích programech je téma připravenosti na krizové situace zcela okrajovým tématem, které se tímto zaobírá pouze teoreticky a praktické dovednosti jsou opomenuty úplně. Pomocí změny v Rámcových vzdělávacích programech, s podporou vybudování areálů pro přípravu na krizové stavy budou moci být žáci a studenti vzdělávání odborníky a profesionály z řad IZS

a Ozbrojených složek na jednom místě, aniž by tuto výchovu zabezpečovali vyučující, kteří jsou téměř vždy neznalí této problematiky. Výstupem nebude jen zvýšená dovednost mezi žactvem a studentstvem o řešení krizových situací, ale poznání celého spektra profesí IZS a Ozbrojených složek, což může vést k rozhodnutí žáků a studentů do těchto složek vstoupit a i částečně řešit neutěšený personální stav v nich, jež se může promítnout na celkové připravenosti státu čelit krizovým situacím. Avšak opomenuti nesmí být ani vysokoškolští studenti.

Z druhé strany by tato činnost byla přínosná i pro IZS a Ozbrojené složky, ať již z personálních důvodů, popsaných výše, tak dojezdem jednotek dislokovaných v regionu Libereckého kraje, kdy by prováděli jak školení v daných dohodnutých termínech, tak by mohli cvičit v reálných podmínkách i s civilním obyvatelstvem, za dodržení striktních bezpečnostních pravidel, což by těmto jednotkám pomohlo simulovat reálné prostředí krizových situací. Tím se tedy důkladněji na tyto situace připravit, prověřit techniku a schopnosti lidského personálu.

V neposlední řadě je nutné v dnešní situaci poznamenané konfliktem nejen na Ukrajině, omezením užívání fosilních zdrojů energie, globálním oteplováním a jinými hrozbami myslet na udržitelné zdroje energie. Proto je potřeba projektovat budovy již s možnou fotovoltaikou, případně vybudovat elektrárnu na bioodpad, případně vhodně zvolit jinou alternativu pro zásobování CEPOKS i města Ralska elektrickou energií s důrazem na všechny tři pilíře udržitelnosti. I energetická krize je krizí a areál CEPOKS by měl na toto myslet a nabízet řešení, jak energetickou krizi zvládnout udržitelně, pomocí obnovitelných zdrojů, moderních technologií a výzkumu. Zde by se studenti vysokých škol mohli na jedné straně zúčastnit výzkumu a testování takových projektů a zároveň by navázali na rozšíření svých dovedností zvládat krizové stavy. Tímto a celou svou funkčností by areál splnil i svou roli v regionálním rozvoji podralského regionu s významným potenciálem podpořit spolkovou činnost.

4.3 Empirický výzkum veřejného mínění

Podstatným expertním procesem byl výzkum, který byl podložen empiricky získanými fakty a bylo zjištěno, jak se vize areálu pro přípravu občanů na krizové stavy setká s názorem široké veřejnosti, která by realizovaný projekt využívala. Proto za pomoci Dismanovy publikace (Disman, 2011, s. 141-171) bylo provedeno dotazníkové šetření mezi obyvateli Libereckého kraje. Všechna tato zjištění byla vedena podle určitých zásad a technika byla zvolena s ohledem na to, aby byly získány relevantní informace. První šetření bylo prováděno

pomocí dotazníku, jež je vysoce efektivní technika, která postihla veliký počet jedinců při relativně malých nákladech. Tyto informace byly získány poměrně snadno, a to od velkého počtu jedinců v poměrně krátkém čase. K rozdělování a sbírání dotazníků bylo použito spolupracovníků, kteří byli poměrně snadno zaškolení. Zásadou v dotazníkovém šetření byla anonymita, která na respondenty působila přesvědčivě a motivovala je k objektivnímu vyplnění dotazníků. Dotazník byl koncipován tak, aby vysoké nároky na vyplnění otázek byly splněny, respondent otázky nepřeskakoval, úplně je zodpověděl a aby je vyplnil respondent samostatně bez cizí pomoci například rodinným týmem. Z důvodů předpokládané nízké návratnosti a získání dostatečného vzorku ze základního souboru obyvatel libereckého kraje, bylo distribuováno přes 1000 dotazníků. I přestože období výzkumu bylo poznamenáno pandemií Covid-19, ve výzkumném období od 1. srpna 2020 do 31. ledna 2021, bylo do výzkumu zařazeno 217 vyplněných dotazníků. Vzor dotazníku použitého k výzkumu.

V období 19.4.2022 do 3.3.2023 bylo provedeno 7 rozhovorů se zástupci veřejné správy, spolkové činnosti a soukromého sektoru, dále byly zorganizovány 2 skupiny respondentů, s nimiž bylo provedeno Focus Group. V první skupině se dotazovali respondenti zahrnující státní správu a samosprávu, v druhé skupině byli dotazováni studenti a vyučující z řad víceletého gymnázia. První skupina měla po 8 respondentů a druhá skupina disponovala 7 respondenty. Jak je vidno při v tomto sběru informací bylo dotázáno pouze 22 respondentů, za poměrně delší dobu, obsáhnutím velkého území a výrazně vyšších nákladů. Takto omezený počet respondentů byl ovlivněn využití pouze jednoho tazatele. Počet respondentů ovlivnilo i to, že příslib anonymity nebyl tolik přesvědčivý. Pro dotazované bylo pozitivní, že způsob výzkumu nekladl větší nároky na jejich iniciativu a bylo pro ně obtížné se některým otázkám vyhnout. Dalším pozitivem při sběru dat bylo to, že každá osoba byla personifikována. Oproti dotazníkům byla úspěšnost rozhovorů stoprocentní.

Soubor otázek²³ byl koncipován jak pro dotazníky tak pro rozhovory takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že je otázka opravdu nezbytná pro téma výzkumu, měřila to, co bylo potřeba měřit a otázky byly formulovány tak, aby byly všem naprosto srozumitelné stejným způsobem. Aby byl respondent vůbec schopen poskytnout požadovanou informaci, Byla provedena jak v dotazníkovém šetření tak v rozhovorech a focus group pilotní studie, na bázi nestandardizovaného rozhovoru, na malém vzorku cílové populace. Byl kladen důraz i na to, aby se otázka neptala na 2 různé věci najednou. Záměrem formulace otázek bylo i to aby otázky

²³ viz Příloha D-Otázky k rozhovorům

nebyly sugestivní, výčet odpovědí na uzavřenou otázku byl úplný a otevřené otázky byly využity pouze v případě, aby odpověď nebyla redukována pouze na daný výčet kategorií odpovědí. Aby odpovědi nebyly pro respondenta obtížné nebyly použity otázky které vyžadují průměrné údaje. Poměrně velký zřetel byl kladen na to, aby odpovědi všech respondentů měli stejnou váhu. protože byl brán velký zřetel na to, že by mohla být otázka nepříjemná, znepokojující nebo intimní, byla všem respondentům zaručena anonymita.

Sledovaný region byl při výzkumu pozorován, avšak nejednalo se o standardizované pozorování. Vývoj tohoto regionu, tedy katastrálního území města Ralska byl sledován zkoumajícím již od roku 2001. byly sledovány změny na původních stavbách, jakým způsobem se město vypořádalo s černými skládkami a jakým směrem se ubíralo využití bývalého vojenského prostoru Ralsko.

Pro účely této diplomové práce byla studována celá řada dokumentů, které nevznikly za účelem tohoto výzkumu, ale k objasnění a vysvětlení témat, která byla v práci vysvětlována, a kterých bylo použito k navázání a propojení mezi jednotlivými kapitolami. Tímto studiem byly podpořeny hlavní cíle praktického výzkumu.

4.3.1 Dotazníkové šetření

Jakým způsobem probíhalo dotazníkové šetření bylo vysvětleno v předchozí kapitole, avšak účelem tohoto šetření bylo znát odpovědi na otázku vize vybudování centra pro přípravu občanů na krizové stavy, zkráceně CEPOKS. Protože hlavním cílem práce je zjistit a pojmenovat expertní procesy pro hodnocení dotačního projektu, proto prvním z důležitých procesů je nutnost zjistit názor obyvatel dané lokální jednotky, včetně dílčích podrobností o tom, zdali je projekt udržitelným řešením využití dane lokality, který bude mít vliv na její regionální rozvoj. Dotazníkové šetření mezi obyvateli daného regionu je jednou z mnoha možností veřejné správy, spolků a soukromého sektoru zjistit, zdali projekt pevně stojí na 3 pilířích udržitelnosti, tedy na environmentální udržitelnosti, ekonomické udržitelnosti a sociální udržitelnosti. Může to být lakmusový papírek názoru veřejnosti na problematiku využití vyloučených lokalit (vojenských prostorů a prostorů po těžbě). Protože tato rozhodnutí o využití lokalit jsou dlouhodobého charakteru, je nutností, možná i povinností vizionáře využít tento expertní proces k hodnocení dotačního projektu. Po vyhodnocení dotazníkového šetření je k dispozici celá škála takzvaných „tvrdých“ dat v databázi.²⁴

²⁴ viz Příloha E-Databáze kvantitativního šetření

4.3.2 Standardizovaný rozhovor

V praktickém výzkumu týkajícího se expertního hodnocení modelového dotačního projektu Centrum pro přípravu občanů na krizové stavy (CEPOKS) bylo použito dalšího nástroje, který vizi dotačního projektu dokáže objektivně hodnotit. V rozhovorech bylo možné potvrdit nebo vyvrátit tvrdá data z dotazníkového šetření. I přestože bylo velmi dbáno na to, aby byly otázky velice pečlivě formulovány, vhodně skládány, byly pro respondenty srozumitelné a pro účely potvrzení nebo vyvrácení tvrdých dat posloužily beze zbytku, byly zaznamenány i vedlejší data, která respondenti tazateli sdělili. Tato data budou v závěrečné práci též analyzována a tím, tedy díky „měkkým“ datům, budou výstupy šetření podrobnější.

4.4 Analýza prostředí

Impulzem k samotnému založení podniku je vize, která bude vyjádřena strategickým zaměřením podniku a posláním podniku s jasně formulovanými záměry a cíli. Protože vize a poslání výstavby modelového dotačního projektu Centrum pro přípravu občanů na krizové stavy (CEPOKS) je svým způsobem založením podniku nebo se dá kvalifikovat, jako založení projektu, i přestože je významným investorem Liberecký kraj a obec Ralsko, je nutné, ba i nezbytné, provést strategickou analýzu okolí CEPOKS, ale i analýzu vnitřního prostředí, přičemž úspěšnou strategií může být pouze soulad mezi dostupnými zdroji projektu a podmínkami vnějšího prostředí, které bude pečlivě monitorováno a vyhodnoceno. Budou určeny příležitosti a hrozby, které mohou projekt jak v jeho počátku, tak i v budoucnosti ovlivnit. Součástí expertního hodnocení musí být i odhalení vývojových trendů, které mohou projekt v budoucnosti ovlivňovat. Nejdříve je nutné vymezit do jakého odvětvového okolí celý projekt spadá, tak, aby bylo možné toto odvětví analyzovat.

Dle charakteristiky myšleného modelu je možné projekt zařadit do odvětví zážitkové turistiky, ale i zároveň do odvětví veřejné služby. Pro účely tohoto projektu, jež v takové komplexnosti zatím na trhu neexistuje je nutné analyzovat prostředí jak vnější, tak vnitřní. Avšak v areálu budou instituce, které spadají do jiného odvětví například do odvětví restaurátérství a služby. Zde je nutné provést svou specifickou odvětvovou analýzu.

4.4.1 Strategická analýza vnějšího prostředí

Na základě pečlivého monitoringu a systematické analýzy vnějšího prostředí, lze odhalit případné hrozby nebo vytvořit nové podnikatelské příležitosti, jak v publikaci uvádí Tichá (Tichá, et al., 2003, s. 72-89). Pro obě odvětvová okolí je nutné zvážit ekonomické, politické,

technologické a sociokulturní faktory. Je nutné si uvědomit, že na projekt, působí globální prostředí, avšak podnik na něj nemá žádný vliv. Prostředí odvětví podnik ovlivnit svou činností může, protože je součástí tohoto prostředí. Existují 4 fáze analýzy okolí, jež určí strategickou pozici podniku, a to Analýza vlivu makro okolí, Atraktivita odvětví, Identifikace hlavních konkurenčních sil a analýza konkurentů a Klíčové hrozby a příležitosti. Analýza vlivu makro okolí používá analytické prostředky PEST analýza, STEP analýza, PESTEL analýza a jiné. Cílem je zabývat se širšími relativně vzdálenými faktory a jejich vzájemnými souvislostmi. Je nutné vnímat hrozby a příležitosti vznikající v okolí podniku. Další analýzou je analýza vlivů prostředí odvětví (mikrookolí). Analytickými prostředky jsou analýza hybných sil v odvětví, analýza konkurence v odvětví (Porterův model), analýza konkurentů analýza atraktivity odvětví. Nejnutnějším cílem analýzy odvětví je identifikovat zásadní hybné síly, které jsou schopny významně ovlivnit vývoj a změnu odvětví, odhalit konkurenční síly a vyhodnotit je v odvětví. Silným analytickým nástrojem jsou Strategické mapy, ve kterých se mapují strategické skupiny. V návaznosti na strategické mapy je používaná Analýza konkurentů, která se zaměřuje na poznání jednotlivých konkurentů a determinaci jejich konkurenčního profilu. Cílem analýzy konkurentů je zejména zhodnocení pozice konkurentů k pozici vlastního podniku a tyto pozice konkurenčních podniků správně diferencovat, tedy zjišťovat, zdali jsou konkurenční podniky nuceny zlepšovat své hospodářské výsledky, sledovat výstupy manažerů konkurenčních podniků v odvětví o jeho vývoji, monitorovat zázemí a filozofii manažerů konkurenčních podniků a odhalit příští tahy konkurence. V posledním kroku vnější analýzy je třeba zjistit atraktivitu odvětví, prostřednictvím Analýzy atraktivity prostředí.

4.4.2 Strategická analýza vnitřního prostředí

Cílem Strategické analýzy vnitřního prostředí dle (Tichá, et al., 2003, s. 93-118), je nalezení a pojmenování zdrojů a kompetencí, jež jsou strategické k vytvoření, či získání poměrně trvalé konkurenční výhody, a to pomocí diagnózy, auditu, inventury a vyhodnocení výchozí situace podniku. Záběr této analýzy je vskutku velmi široký a pokrývá komplexně fungování podniku, tedy výrobu, výzkum a vývoj, finanční stránku, marketing, řízení lidských zdrojů, zároveň je nutno zhodnotit současný stav a nastínit předpoklad rozvoje. Dělí se na různě zaměřené analýzy, jako jsou Evaluace dosavadní strategie, Analýza zdrojů a kompetencí, Analýza hodnotového řetězce, Analýza klíčových procesů, Analýza exponovanosti podniku, Analýza portfolia (Matice BCG, Matice GE, Matice životního cyklu), Skórovací karty, Klíčové faktory úspěchu, Analýza konkurenceschopnosti a SWOT analýza

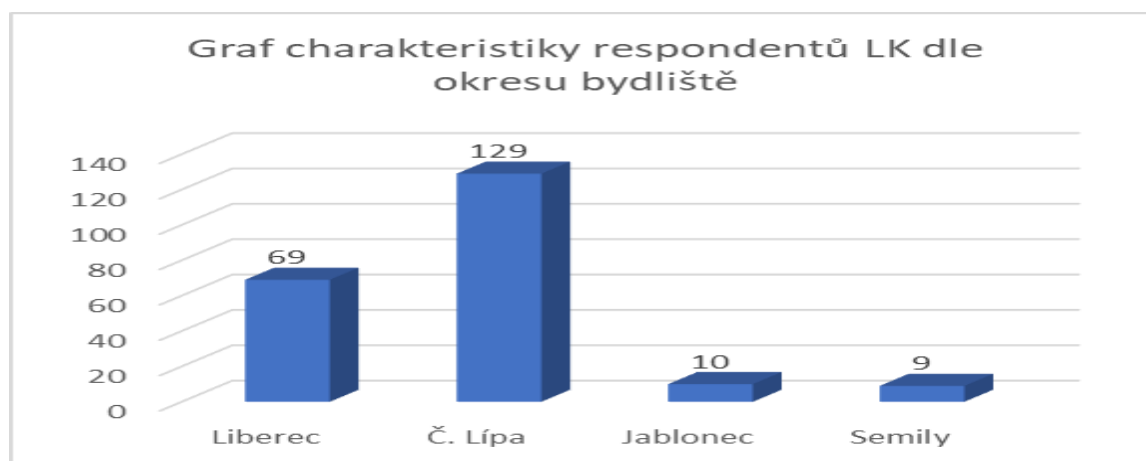
5 Výsledky šetření

V této kapitole budou demonstrovány a vysvětleny výsledky dotazníkového šetření a rozbor šetření za pomoci standardizovaných rozhovorů a Focus Group. Jednotlivá komparovaná zjištění budou spolu diskutována, vyhodnocována a budou konfrontována s teoretickou částí této práce. V přílohách této práce budou doloženy výsledky dotazníkového šetření, přepsané rozhovory a Focus Group. Dotazníkové šetření, standardizované rozhovory a Focus Group jsou v této práci využity nejenom jako nástroj výzkumu, ale byly navrženy i jako expertní proces k hodnocení dotačního projektu v kapitole výše.

5.1 Charakteristika respondentů dotazníkového šetření

V dotazníkovém šetření byl vymezen vzorek respondentů z občanů Libereckého kraje. Respondenti byli charakterizováni věkem, vzděláním, ekonomickou aktivitou a okresem bydliště. Celkově bylo získáno 217 dotazníků, tedy respondentů ze všech okresů. Liberecký kraj, jež byl základním souborem se svými čtyřmi okresy, a to Libereckým, Českolipským, Jabloneckým a Semilským, jejichž početní skladba je vyobrazena v grafu č. 2. Nejvíce respondentů bylo dotázáno v okrese Česká Lípa a Liberec. Nejméně dotazníků se vrátilo z okresu Jablonec a Semily, což bylo ovlivněno opatřeními proti COVID – 19.

Graf 2 – Charakteristika respondentů dle okresu bydliště

Zdroj: Vlastní šetření

Další charakteristikou, která byla sledována je skladba respondentů dle věku jak je zřejmé z grafu č. 3. Již na první pohled je vidět, že rozdělení četnosti věkových skupin má podobný průběh, jako Gaussova křivka normálního rozdělení četností. Nejvíce oslovených bylo ve věku 41–50 let a nejméně oslovených obsahovala skupina 61 a více let.

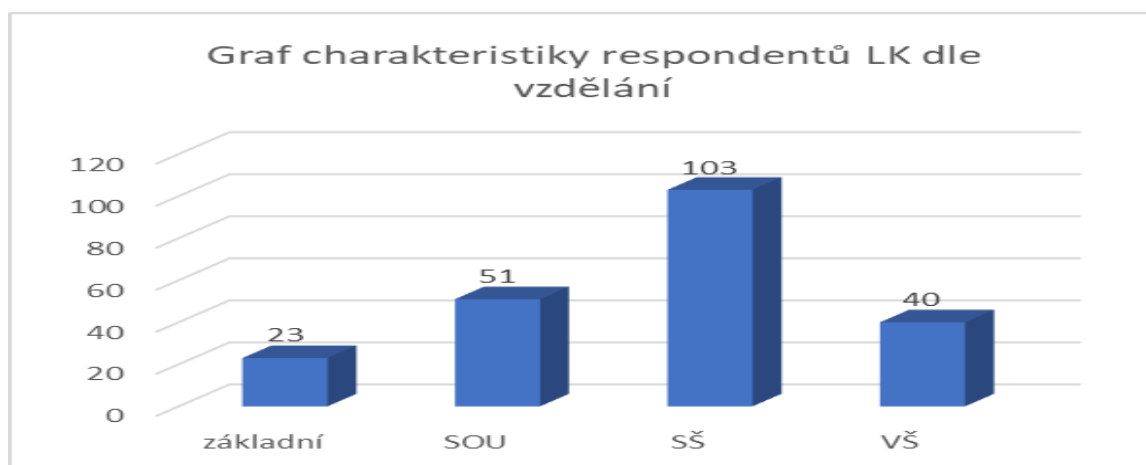
Graf 3 – Charakteristika respondentů dle věku

Zdroj: Vlastní šetření

Následná charakteristika dotazovaných dle vzdělání byla navržena dle grafu č. 4, do čtyřech skupin. Respondenti byli rozděleni do skupiny obyvatel se základním vzděláním, se vzděláním učňovského charakteru, se středoškolským vzděláním a s vysokoškolským vzděláním. Nejvíce bylo osloveno středoškoláků, nejméně dotázaných bylo ze skupiny obyvatel se základním vzděláním.

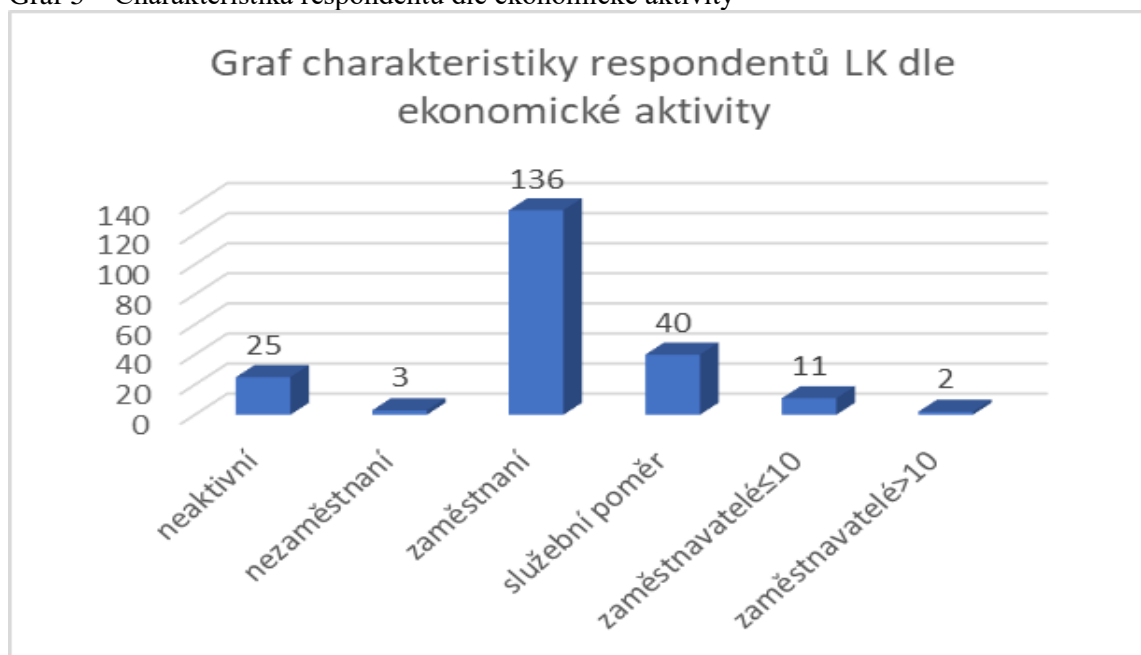
Graf 4 – Charakteristika respondentů dle vzdělání

Zdroj: Vlastní šetření

Poslední charakteristikou, prezentovanou v grafu č. 5, která byla v rámci dotazníkového šetření sledována, byla ekonomická aktivita respondentů. Neaktivních dotázaných bylo 25, nezaměstnaných, kteří se šetření účastnili byli 3, občanů v zaměstnaneckém poměru, jež byli dotazováni bylo nejvíce, tedy 136. Byli dotazováni i respondenti sloužící ve služebním poměru, těchto se vyjádřilo 40. Zaměstnavatelé, zaměstnávající méně než 10 zaměstnanců bylo dotázáno 10 a zaměstnavatelé s více než 10 zaměstnanci 2.

Graf 5 – Charakteristika respondentů dle ekonomické aktivity

Zdroj: Vlastní šetření

5.2 Výsledky kvantitativního šetření

Pro účely zajištění dat, jejich následnému třídění do připravené databáze a komparací jednotlivých zjištění byl vytvořen standardizovaný dotazník, jež byl distribuován respondentům za pomoci náhodného výběru respondentů, prostřednictvím poučených distributorů, kteří následně vyplněné dotazníky vrátili zpět k dalšímu šetření.

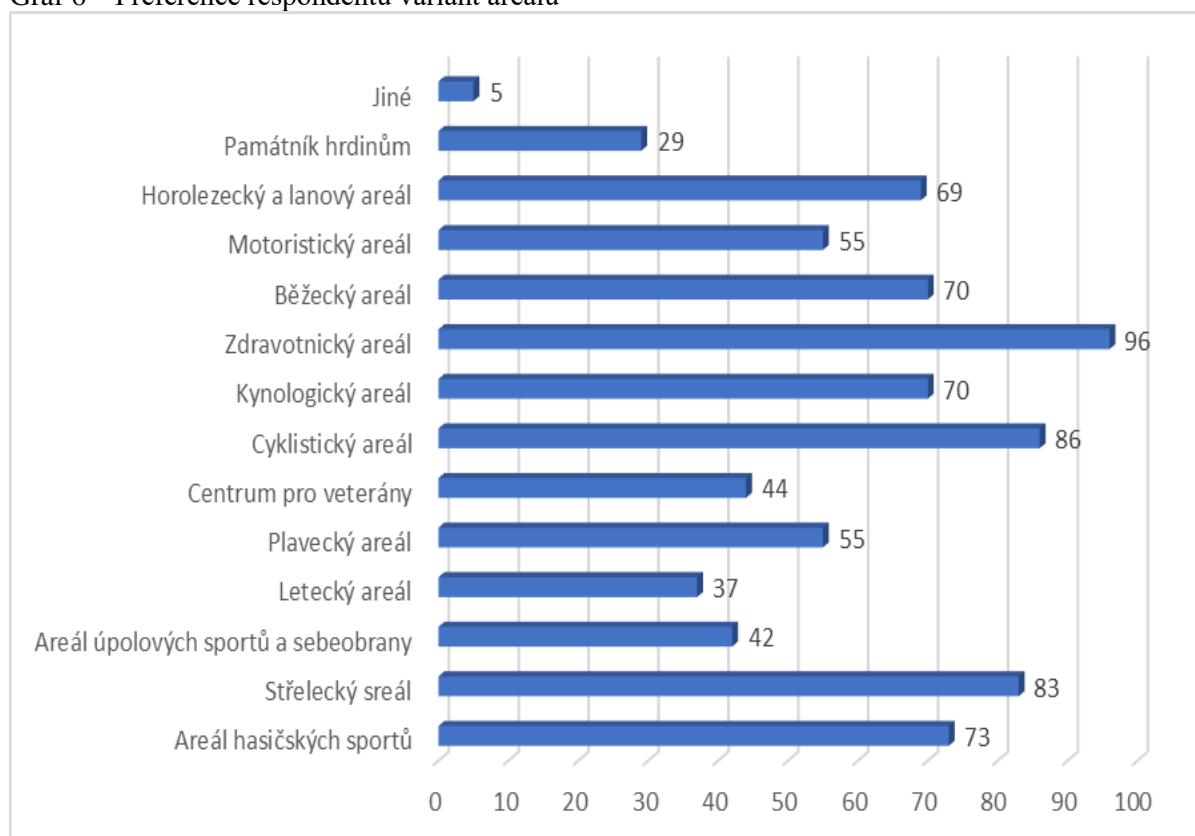
5.2.1 Výběr dat k porovnání s rozhovory

Protože je nutné tato data podrobit konfrontaci s aktéry regionálního rozvoje a veřejné správy budou vybrána relevantní data, která budou diskutována pomocí získaných informací z proběhnuvších rozhovorů a Focus Group. Jde zejména o informace vedoucí k výběru vhodných areálů, jejich ekonomické, environmentální a sociální udržitelnosti. Další stěžejní diskusí bude to, zdali lze vyloučené lokality města Ralsko (bývalý vojenský prostor) využít ve veřejném zájmu pro přípravu občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.). Tato diskuse bude obsahovat i porovnání toho, zdali vybudování Centra pro přípravu občanů na krizové stavy (CEPOKS) je vhodnou volbou, jak vyloučené lokality využít v rámci udržitelného rozvoje regionu. Jednou z otázek k diskusi bude i to, jak a zdali vůbec bude mít využívání CEPOKS vliv na připravenost občanů čelit hrozbám (ohrožení státu, přírodní katastrofy, pandemie apod.).

5.2.2 Výběr vhodných areálů

Zvolením vhodného umístění řešení projektu, je volba místa a v případě CEPOKS volba konkrétního areálu tak, aby bylo využito zejména již zastavěných nevyužívaných ploch brownfields. V grafu č. 6 je znázorněna možná nabídka areálů a respondentům dotazníkového šetření bylo umožněno vybrat si, jaký areál by bylo vhodné umístit v bývalém vojenském prostoru Ralsko. O konkrétním reálném umístění areálu bylo pojednáno v kapitole 4.2.3 - Výběr lokality. V případné realizaci projektu by se dle tohoto grafu rozhodovalo, jaký areál by bylo primárně vhodné vybudovat, v případě rozložení výstavby do delších etap by se rozhodovalo v logickém rámci o pořadí výstavby jednotlivých podprojektů.

Graf 6 – Preference respondentů variant areálů

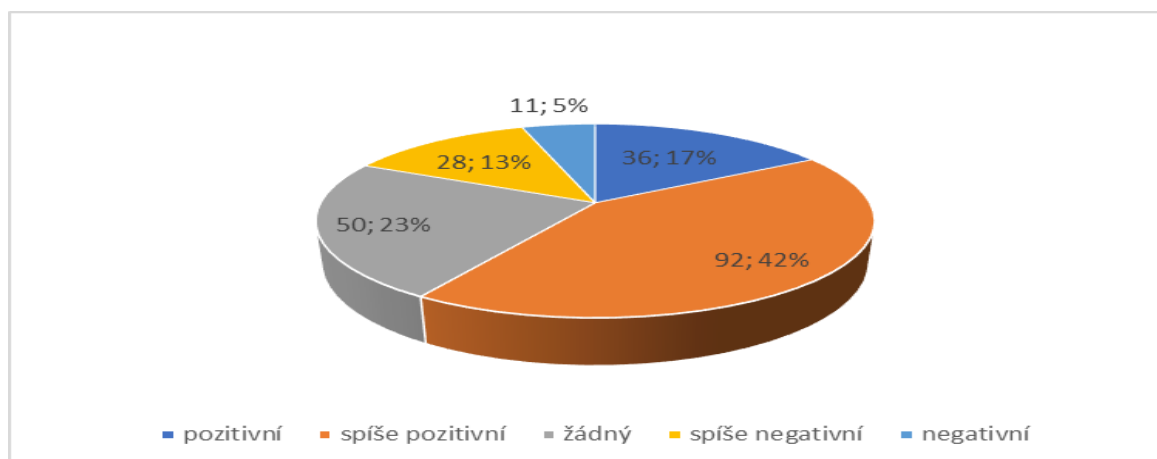

Zdroj: Vlastní šetření

5.2.3 Vliv realizace projektu na environmentální, ekonomickou a sociální udržitelnost

Z pohledu environmentální udržitelnosti bylo zjištěno z odpovědí respondentů, že téměř 60 % z nich vnímá vliv modelového projektu pozitivně nebo spíše pozitivně. Dotazovaných, kteří vnímají vliv projektu na environmentální udržitelnost je 23 % a 18 % respondentů vnímá, že vybudování CEPOKS bude mít spíše negativní až negativní dopad. Vše podrobně v grafu č. 7.

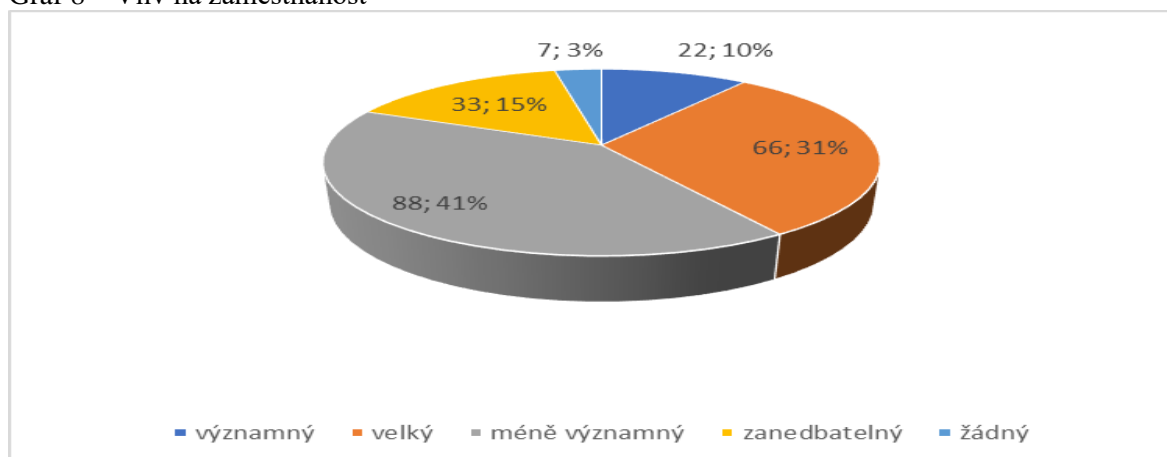
Graf 7 – Vliv na environmentální udržitelnost

Zdroj: Vlastní šetření

Prvním ukazatelem, který byl měřen v rámci dotazníkového šetření, ve smyslu ekonomické udržitelnosti, byl vliv vybudování CEPOKS na zaměstnanost v regionu, jak je vidět v grafu č. 8, kdy bylo zjištěno, že tázání jsou spíše přesvědčeni o tom, že projekt bude mít méně významný podíl, 41 %, na zaměstnanosti v regionu a 15 % podíl dotazovaných si myslí, že zanedbatelný. Téměř třetinový podíl respondentů si myslí, že realizace projektu bude mít velký vliv na zaměstnanost a 10 % si myslí, že vliv bude významný, Pouhá 3 % respondentů je přesvědčeno, že projekt nebude mít žádný vliv.

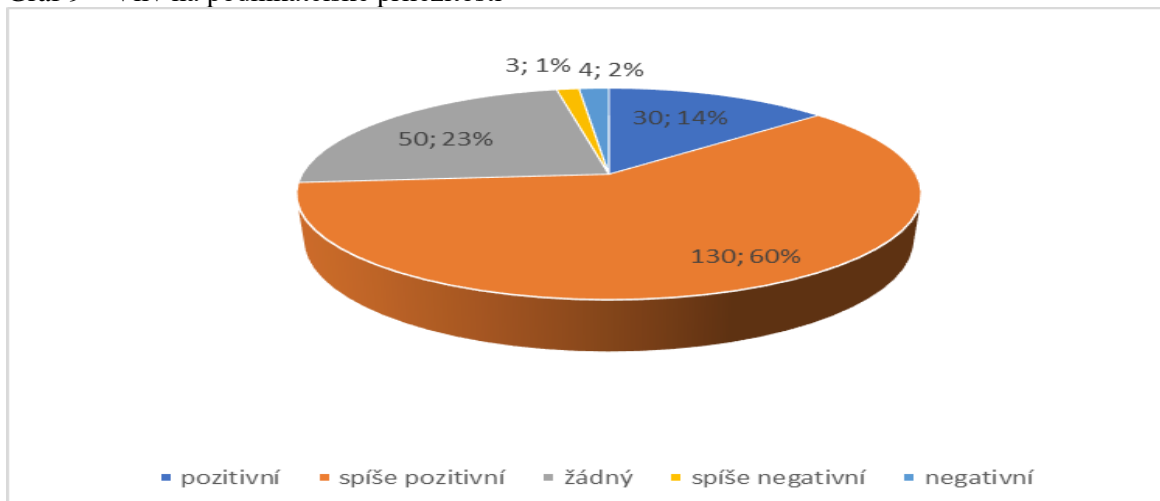
Graf 8 – Vliv na zaměstnanost

Zdroj: Vlastní šetření

Druhým ukazatelem ekonomické udržitelnosti, jak je zřejmé z grafu č. 9, v rámci šetření, byl vliv vybudování CEPOKS na podnikatelské příležitosti, jehož výsledek byl téměř jednoznačný, kdy 74 % respondentů odpovědělo, že projekt bude mít pozitivní nebo spíše pozitivní vliv na podnikatelské příležitosti. Odpověď žádný vliv na podnikatelské příležitosti zaznamenalo 23 % dotazovaných a pouhá 3 % respondentů si myslí, že projekt bude mít spíše negativní až negativní dopad na podnikatelské příležitosti.

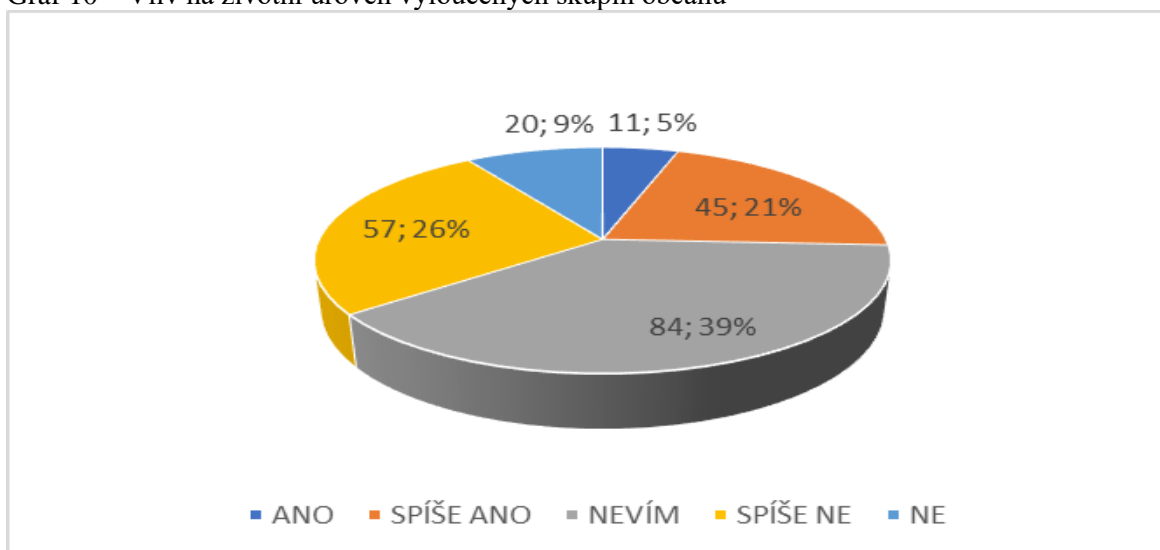
Graf 9 – Vliv na podnikatelské příležitosti

Zdroj: Vlastní šetření

Ve vztahu k sociální udržitelnosti byl v dotazníkovém šetření sledován ukazatel vlivu vybudování CEPOKS na životní úroveň vyloučených skupin obyvatel, který je graficky vyjádřen v grafu č. 10. Zde se respondenti k tématu nevyjadřovali příliš kladně, spíše nevěděli, a to z 39 %. Z 35 % zastávali negativní názor a z 26 % si respondenti myslí, že areál bude mít pozitivní vliv na životní úroveň vyloučených skupin občanů.

Graf 10 – Vliv na životní úroveň vyloučených skupin občanů

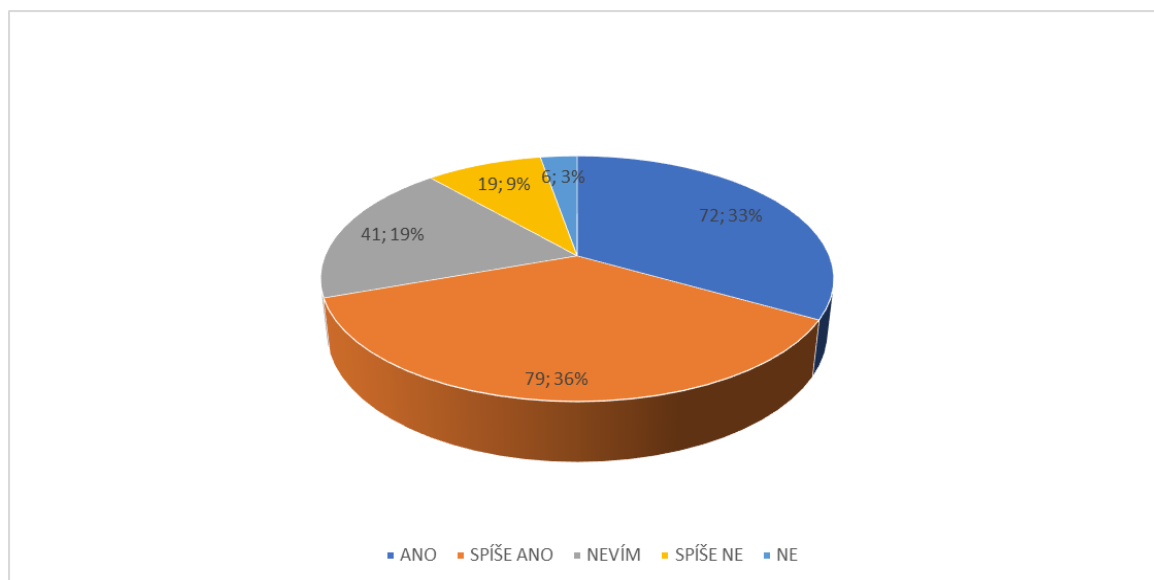
Zdroj: Vlastní šetření

5.2.4 Využití vyloučené lokality k vybudování CEPOKS

Základem k tomu, aby bylo zamýšlený projekt vybudovat ve vyloučených lokalitách bývalých vojenských prostorů a prostorů po těžbě je, jak bylo zjištěno v předchozí kapitole, jeho předpokládaná udržitelnost. Bylo zmíněno v kapitole 5.2.2 Výběr vhodných areálů, že je nutné najít vhodné umístění jednotlivých areálů k parametrům lokality a zamýšlených aktivit.

Jedním z posledních, ale neméně důležitých parametrů je vhodné zvolení lokality. Vzhledem k malému využití lokality bývalého vojenského prostoru Ralsko, dle jeho historie a dle rozhovoru se starostou města Ralsko o problematiku údržby a zamezení nekalých činností (černé skládky, nebezpečný pohyb vozidel, ničení přírody atd.), což je významnou položkou rozpočtu města²⁵ bylo navrženo, aby byla lokalita navržena k vybudování areálu CEPOKS. Tato otázka byla součástí šetření, jehož výsledek zaznamenán a dále zkoumán. Z výsledků prezentovaných prostřednictvím grafu č. 11 lze vyčíst, že z celkového počtu 217 respondentů, 151 dotazovaných souhlasilo nebo spíše souhlasilo s řešením lokace projektu. Záporné či spíše záporné stanovisko volilo pouhých 25 respondentů a 41 tázaných nevědělo, zdali je vhodnou volbou pro vybudování CEPOKS lokalita bývalého vojenského prostoru Ralsko.

Graf 11 – Stanovisko občanů k využití vyloučené lokality k vybudování CEPOKS

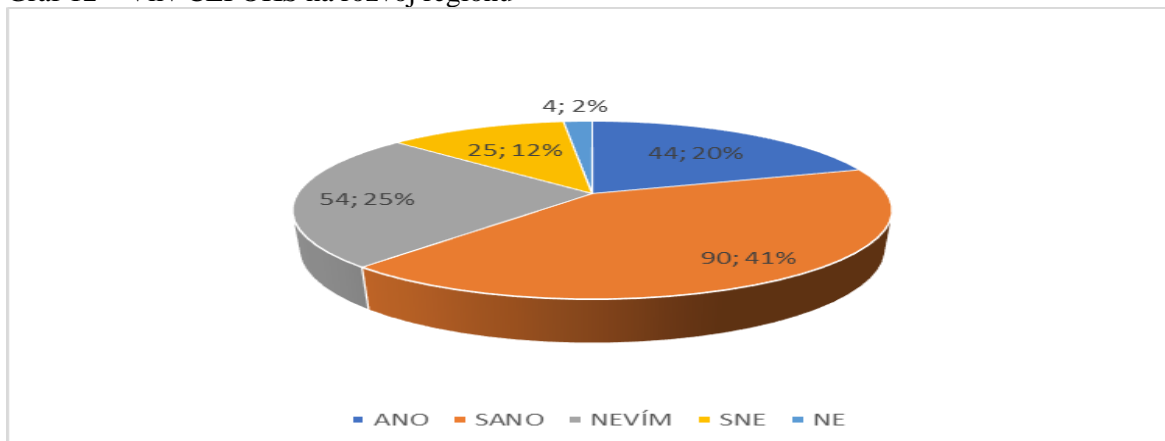
Zdroj: Vlastní šetření

5.2.5 Vliv vybudování CEPOKS na rozvoj regionu

V otázce číslo devět dotazníkového šetření je zmíněno, zdali bude mít vliv na rozvoj regionu vybudování Centra na pro přípravu občanů na krizové stavy. V grafu č. 12 je znázorněno mínění dotazovaných občanů, kteří z 61 % souhlasili, či spíše souhlasili s tvrzením, že tento projekt bude mít vliv na rozvoj regionu. Nesouhlasný názor a spíše nesouhlasný názor mělo 14 % respondentů a 25 % tázaných si nebylo jisto, zdali projekt bude mít vliv na regionální rozvoj oblasti.

²⁵ Pozn. vyplynulo z rozhovoru, z vlastního šetření

Graf 12 – Vliv CEPOKS na rozvoj regionu

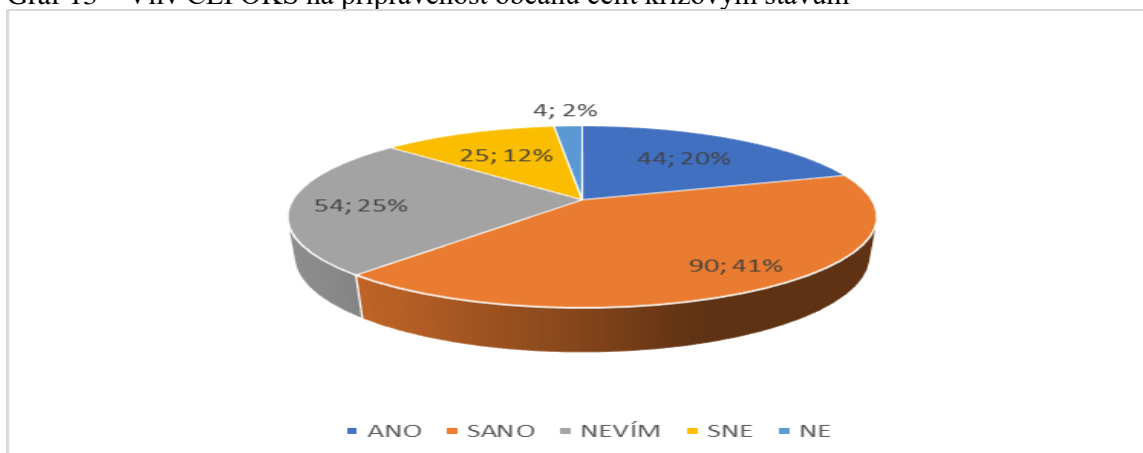

Zdroj: Vlastní šetření

5.2.6 Vliv využívání CEPOKS na připravenost občanů čelit krizovým stavům

Posledním měřením, které bude na závěr diskutováno je to, zdali projekt CEPOKS bude mít vliv na připravenost občanů na krizové stavy, jež je vyobrazeno v grafu č. 13. Pokud sloučíme sekce odpovědí ano a spíše ano, tak souhlasně se vyjádřilo k otázce připravenosti občanů celkem 61 % respondentů. Nesouhlasné stanovisko vyjádřilo 16 % občanů a 25 % se prezentovalo odpovědí nevíم.

Graf 13 – Vliv CEPOKS na připravenost občanů čelit krizovým stavům

Zdroj: Vlastní šetření

5.2.7 Výsledky hypotéz

Následně byla položena první hypotéza H_0 , že způsob rozhodování respondentů, zdali lze vyloučené lokality Mikroregionu Podralsko, zejména bývalý vojenský prostor a prostory po těžbě využít ve veřejném zájmu pro přípravu občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.) a toto rozhodování není ovlivněno jejich věkem. Pomocí kontingenční tabulky Tabulka 2, ze které byly hodnoty přepočítány pomocí vzorce pro výpočet teoretických četností (1) do tabulky teoretických četností.

$$n_{0j} = \frac{n_{j0} * n_{0j}}{n} \quad (1)$$

Tabulka 5 – Kontingenční tabulka k hypotéze I.

1.	do 20	21-30	31-40	41-50	51-60	61 a více	celkem N _{j0}
Ano	8	12	13	30	7	2	72
Spíše Ano	7	14	17	20	15	6	79
Nevím	4	7	13	9	4	4	41
Spíše Ne	0	2	6	5	3	3	19
Ne	0	1	2	2	0	1	6
celkem N _{0j}	19	36	51	66	29	16	217

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 6 -Tabulka teoretických četností I k hypotéze I.

6,30	11,94	16,92	21,90	9,62	5,31
6,92	13,11	18,57	24,03	10,56	5,82
3,59	6,80	9,64	12,47	5,48	3,02
1,66	3,15	4,47	5,78	2,54	1,40
0,53	1,00	1,41	1,82	0,80	0,44

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

V tabulce teoretických četností I, Tabulka 3, bylo zjištěno, že více jak 20 % hodnot bylo nižších než hodnota 5, proto bylo provedeno sloučení odpovědí (nevím, spíše ne, a ne) a bylo provedeno přepočítání hodnot do tabulky teoretických četností II, Tabulka 4, ze které vycházel výpočet X^2 testu pro nezávislost (2), který byl zanesen do Tabulky 5.

Tabulka 7 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze I.

6,30	11,94	16,92	21,90	9,62	5,31
6,92	13,11	18,57	24,03	10,56	5,82
5,78	10,95	15,51	20,07	8,82	4,87

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

$$X^2 = \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^m \frac{(n_{ij} - n_{0j})^2}{n_{0j}} \quad (2)$$

Tabulka 8 – Tabulka hodnot X^2 testu pro nezávislost hypotézy I.

0,4561942	0,000256	0,9088594	2,9971024	0,7145528	2,062228	7,1391928
0,0009947	0,0609838	0,1322211	0,6751373	1,869258	0,0052645	2,7438594
2,76874	9,1329966	28,430481	12,752984	5,5553814	13,151515	71,792099
3,225929	9,1942364	29,471562	16,425224	8,1391922	15,219008	81,675151
						81,675151

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Bylo spočteno, že dle testového kritéria $X^2 = 81,675151$ a z tabulek X^2 kritických hodnot, byla zjištěna dle $v = (r-1) * (s-1)$ kritická hodnota na patnáctém stupni volnosti $X^2_{0,05(15)} = 24,996$. Protože hodnota testového kritéria je vyšší než hodnota kritická, proto H_0 zamítáme a potvrzujeme hypotézu H_1 , že způsob rozhodování respondentů, zda lze vyloučené lokality Mikroregionu Podralsko, zejména bývalý vojenský prostor a prostory po těžbě, využít ve veřejném zájmu pro přípravu občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.), je ovlivněn typem věkové skupiny respondentů. Dle Pearsnova koeficientu kontingence pro určení síly závislosti vyjádřeným vzorcem (3).

$$C = \sqrt{\frac{X^2}{X^2 + n}} \quad (3)$$

Síla vypočtené závislosti, dle vzorce (3) má hodnotu $C = 0,5229$, tedy lze tvrdit, že síla závislosti má střední hodnotu, to znamená, že je středně závislá. V druhé hypotéze H_0 , kdy byli respondenti dotazováni, zda se vybudováním Multifunkčního centra zlepší ekologická situace při využití prostorů po bývalých vojenských a těžebních stavbách (brown fields) bývalého vojenského prostoru a těžbě. Je tvrzeno, že způsob rozhodování respondentů není ovlivněn jejich vzděláním. Pomocí kontingenční tabulky, Tabulka 6, ze které byly hodnoty přepočítány pomocí vzorce pro výpočet teoretických četností viz. (1) do tabulky teoretických četností.

Tabulka 9 - Kontingenční tabulka k hypotéze II.

5.	základní	SOU	SŠ	VŠ	celkem N_{j0}
Ano	2	9	12	3	26
Spíše Ano	5	15	39	14	73
Nevím	11	21	29	8	69
Spíše Ne	2	5	16	12	35
Ne	3	1	7	3	14
celkem N_{0j}	23	51	103	40	217

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 10 - Tabulka teoretických četností I k hypotéze II.

0,2396313	6,1105991	12,341014	4,7926267
1,6820276	17,156682	34,64977	13,456221
7,3133641	16,21659	32,751152	12,718894
3,7096774	8,2258065	16,612903	6,4516129
1,483871	3,2903226	6,6451613	2,5806452

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

V této tabulce, Tabulka 7, bylo zjištěno, že více jak 20 % hodnot bylo nižších než hodnota 5, proto bylo provedeno sloučení odpovědí (spíše ne, a ne) a bylo provedeno přepočítání hodnot tabulky teoretických četností do Tabulky 8, ze které vycházel souhrn výpočtů X^2 testu pro nezávislost viz. (2) v Tabulce 9.

Tabulka 11 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze II.

2,7557604	6,1105991	12,341014	4,7926267
1,6820276	17,156682	34,64977	13,456221
7,3133641	16,21659	32,751152	12,718894
5,1935484	11,516129	23,258065	9,0322581

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 12 - Tabulka hodnot X^2 testu pro nezávislost hypotézy II.

12,931939	1,3662552	0,0094231	0,6705113	14,978129
6,5450413	0,2711059	0,5461654	0,0219746	7,3842872
1,8584176	1,4109633	0,4296381	1,7507781	5,449797
0,7879383	1,2650221	0,022612	4,7716129	6,8471853
				34,659398

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Hypotéza H_0 , rozhodování respondentů není ovlivněno jejich vzděláním. Bylo spočteno, že dle testového kritéria $X^2 = 21,9347245$ a z tabulek X^2 kritických hodnot, byla zjištěna kritická hodnota dle $v = (r-1) * (s-1)$ na čtvrtém stupni volnosti $X^2_{0,05(9)} = 16,919$. Protože hodnota testového kritéria je vyšší než hodnota kritická, H_0 zamítáme a přijímáme hypotézu H_1 . Způsob rozhodování respondentů, zda selepší ekologická situace v Mikroregionu Podralsko, zejména v bývalém vojenském prostoru a prostoru po těžbě, pakliže se tyto prostory využijí v rámci projektu vybudování Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.), je ovlivněno vzděláním respondentů. Dle Pearsnova koeficientu kontingence vyjádřeným vzorcem, který určuje sílu závislosti viz. (3). Síla vypočtené závislosti má hodnotu $C = 0,303$, tedy lze tvrdit, že síla závislosti má mírně střední hodnotu, to znamená, že je středně závislá.

Třetí hypotéza H_0 se zabývala zjištěními, že vybudováním Multifunkčního centra selepší situace a životní úroveň vyloučených skupin občanů (starších lidí, hendikepovaných, etnických a národnostních menšin apod.), aniž by rozhodování respondentů z vybraného vzorku obyvatel Libereckého kraje bylo ovlivněno jejich okresem bydliště. V kontingenční tabulce, Tabulka 10, byly vybrány hodnoty a přepočítány do tabulky teoretických četností, Tabulka 11.

Tabulka 13- Kontingenční tabulka k hypotéze III.

8.	Liberec	Č. Lípa	Jablonec	Semily	celkem N_{j0}
Ano	4	6	1	0	11
Spíše Ano	15	24	3	3	45
Nevím	28	48	5	3	84
Spíše Ne	18	37	1	1	57
Ne	4	14	0	2	20
celkem N_{0j}	69	129	10	9	217

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 14 - Tabulka teoretických četností I k hypotéze III.

0,202765	0,3041475	0,0506912	0
3,1105991	4,9769585	0,6221198	0,6221198
10,83871	18,580645	1,9354839	1,1612903
4,7281106	9,718894	0,2626728	0,2626728
0,3686636	1,2903226	0	0,1843318

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Protože v této tabulce, bylo zjištěno, že více jak 20 % hodnot bylo nižších než hodnota 5, proto bylo provedeno sloučení odpovědí (ano, spíše ano a spíše ne, a ne), dále byly sloučeny odpovědi obyvatel okresů Liberec, Jablonec nad Nisou a Semil a bylo provedeno přepočítání hodnot tabulky teoretických četností do Tabulky 12, ze které vycházel souhrn výpočtů X^2 testu pro nezávislost viz. (2) v Tabulce 13.

Tabulka 15 - Tabulka teoretických četností II k hypotéze III.

5,281106	4,6082949	9,8894009
18,580645	13,935484	32,516129
11,009217	5,8064516	16,815668
		59,221198

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření

Hypotéza H_0 , rozhodování respondentů není ovlivněno jejich okresem bydliště. Bylo spočteno, že dle testového kritéria $X^2 = 59,221198$ a z tabulek X^2 kritických hodnot, byla zjištěna kritická hodnota dle $v = (r-1) * (s-1)$ na čtvrtém stupni volnosti $X^2_{0,05(4)} = 9,488$. Protože hodnota testového kritéria je vyšší než hodnota kritická, H_0 zamítáme a přijímáme hypotézu H_1 . Způsob rozhodování respondentů, zda se zlepší podmínky pro život vyloučených skupin občanů (starší lidé, hendikepovaní, etnické a národnostní menšiny apod.) v Mikroregionu Podralsko, zejména v bývalém vojenském prostoru a prostoru po těžbě, pakliže se tyto prostory využijí v rámci projektu vybudování Multifunkčního centra pro přípravu

občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.), je ovlivněno vzděláním respondentů. Dle Pearsnova koeficientu kontingence vyjádřeným vzorcem, který určuje sílu závislosti viz. (3). Síla vypočtené závislosti má hodnotu $C = 0,463$, tedy lze tvrdit, že síla závislosti má střední hodnotu, to znamená, že způsob odpovědi je středně závislý na okrese jejich bydliště, tedy čím blíže ke zkoumanému regionu bydlí, tím více jsou jejich odpovědi bližší jejich zájmům.

Pomocí položených hypotéz a výše popsaným zjištěním bylo zaznamenáno, že rozhodování občanů je závislé na tom, v jaké jsou věkové kategorii, jakého dosáhli vzdělání i v jakém okrese Libereckého kraje žijí. Síla těchto zjištěných závislostí je položena ve výši středních hodnot, ať byli občané dotazováni na vhodnost projektu, jeho environmentální udržitelnost nebo, zdali bude mít projekt pozitivní vliv na vyloučené skupiny občanů.

5.3 Výsledky kvalitativního šetření

V kvalitativním šetření za využití rozhovorů s respondenty a využití hromadného rozhovoru Focus Group bylo osloveno celkově 22 dotazovaných z oblasti veřejné správy, tedy státní správy i samosprávy Libereckého kraje, z oblasti spolkové činnosti a soukromého sektoru, aby bylo možné porovnat kvantifikované výsledky dotazníkového šetření s odpověďmi významných aktérů regionálního rozvoje Libereckého kraje. Sběr relevantních dat, jejich přepis a třídění trval téměř rok a byl zabezpečen pouze autorem výzkumu. Jednotlivé odpovědi byly po setřídění a přepisu zjednodušeny a soustředěny viz Příloha A- Přepisy rozhovorů a Focus Group. Výstupy z nich byly komparovány a vloženy do tabulky č. 5, aby je bylo možno diskutovat v následující kapitole s výstupy kvantitativního šetření.

Tabulka 16 – Výstupy kvalitativního šetření

Otázka	Odpověď
Vyhodnocení	
1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?	1. Částečný souhlas
	2. Částečný souhlas
	3. Mnohdy obtížné
	4. Částečný souhlas
	5. Obtížné – nezbytné
	6. Obtížné – nezbytné
	7. Částečný souhlas
	8. Souhlas – nezbytné
	9. Částečný souhlas
	10. Částečný souhlas – obtížné
	11. Částečný souhlas
Veřejná správa je dle odpovědí připravena pouze částečně, aby byly podpořeny zásady	12. Souhlas
	13. Částečný souhlas

environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti. V mnohých případech to však nelze. Ať již z legislativních důvodů, kdy hrozí porušení zákona, tak z důvodu nesouladu zájmů veřejného a soukromého sektoru. Celkově, aby bylo dosaženo vytčené udržitelnosti je spolupráce velmi obtížná, ne-li přímo nemožná.	14. Nesouhlas
	15. Nesouhlas
	16. Částečný nesouhlas
	17. Nesouhlas
	18. Nesouhlas
	19. Částečný nesouhlas
	20. Částečný souhlas
	21. Částečný souhlas – obtížné
	22. Nesouhlas
	2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?
2. Nutné	
3. Nutné – obtížné	
4. Nutné – obtížné	
5. Nutné – obtížné	
6. Nutné – obtížné	
7. Nutné	
8. Nutné	
9. Nutné	
10. Nutné – obtížné	
11. Nutné	
Pokud nebudou obyvatelé participovat na přípravě projektů nebo jim to nebude umožněno, lze téměř s jistotou konstatovat, že veřejnost nebude souhlasit s projekty již rozpracovanými, odporujíc udržitelnému regionálnímu rozvoji a potřebám obyvatel. Mnohdy dle odpovědí je velmi obtížné takový průzkum provést a často se občané o takový průzkum nezajímají, VS musí vhodnou formou si vyžádat veřejné mínění o projektu.	12. Nutné
	13. Nutné
	14. Nutné
	15. Nutné
	16. Nutné
	17. Nutné
	18. Nutné
	19. Nutné
	20. Nutné
	21. Nutné – obtížné
	22. Nutné – obtížné
3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?	1. Nedostatečně
	2. Nedostatečně
	3. Nedostatečně
	4. Nedostatečně
	5. Nedostatečně
	6. Spíše nedostatečně
	7. Spíše nedostatečně
	8. Spíše nedostatečně
	9. Spíše nedostatečně
	10. Nedostatečně
	11. Spíše nedostatečně
Z odpovědí na tuto otázku je zřejmé, že občané České republiky nejsou dostatečně připravováni na řešení krizových stavů. Část obyvatel, co zažili v minulém režimu tzv. branná cvičení, nějaký pojem mají, ale nabyté dovednosti postupně ztrácejí a tato	12. Spíše nedostatečně
	13. Spíše nedostatečně
	14. Spíše nedostatečně
	15. Spíše nedostatečně
	16. Spíše nedostatečně
	17. Spíše nedostatečně

generace stárne a umírá. Mladá generace, která branná cvičení nezažila je na tom se svými dovednostmi podstatně hůře. Vyplývá z toho, že v ČR je příprava občanů nedostatečná.	18. Spíše nedostatečně
	19. Naprosto nedostatečně
	20. Spíše nedostatečně
	21. Spíše nedostatečně
	22. Spíše nedostatečně
4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?	1. Spíše ano
	2. Spíše ne
	3. Spíše ano
	4. Spíše ano
	5. Ano
	6. Nevím
	7. Spíše ano
	8. Ano
	9. Spíše ano
	10. Ano
	11. Ano
Až na dva respondenty, kteří na tuto otázku nedokázali odpovědět nebo nesouhlasili s řešením využití vyloučených lokalit, ostatní tázaní s touto variantou souhlasili a mnohdy ji považují za dobrou ideu využití těchto lokalit.	12. Ano
	13. Spíše ano
	14. Spíše ano
	15. Ano
	16. Ano
	17. Spíše ne
	18. Ano
	19. Ano
	20. Spíše ano
	21. Ano
	22. Ano
5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?	1. Ano
	2. Ano
	3. Určitě ano
	4. Nevím
	5. Ano
	6. Určitě ano
	7. Ano
	8. Ano
	9. Ano – nezbytné
	10. Určitě ano
	11. Určitě ano
Téměř všichni dotazovaní souhlasili s tím, že by složky státu při přípravě obyvatelstva měly spolupracovat mezi sebou.	12. Určitě ano
	13. Určitě ano
	14. Určitě ano
	15. Určitě ano
	16. Určitě ano
	17. Určitě ano
	18. Určitě ano
	19. Určitě ano
	20. Ano
	21. Ano

	22. Ano
6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?	1. Nejsou
	2. Jsou – dle kompetencí školy
	3. Nejsou
	4. Nejsou
	5. Nejsou
	6. Téměř nejsou
	7. Nejsou
	8. Nejsou
	9. Částečně jsou
	10. Nejsou
	11. Částečně jsou
V této otázce respondenti nebyli úplně zajedno, nicméně ve většině odpovědí zaznělo, že žáci a studenti nejsou koncepčně připravováni na krizové stavy. Bylo zjištěno, že záleží jakým způsobem se k této problematice postaví škola, protože osnovy na toto téma příliš nepamatují, ačkoliv tato problematika se začíná zmiňovat celkem často.	12. Téměř nejsou
	13. Téměř nejsou
	14. Téměř nejsou
	15. Téměř nejsou
	16. Téměř nejsou
	17. Téměř nejsou
	18. Částečně jsou
	19. Částečně jsou
	20. Nevím
	21. Téměř nejsou
	22. Téměř nejsou
7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?	1. Možná
	2. Možná
	3. Nevím
	4. Asi ano
	5. Nevím
	6. Možná
	7. Ano
	8. Nevím
	9. Ano
	10. Ano – důležité
	11. Ano
Mínění respondentů v této otázce není zcela jednoznačné, téměř polovina z nich neví nebo má pochybnosti o tom, že by koncepce přípravy na krizové stavy napomohla složkám k personálnímu přínosu. Avšak větší polovina dotázaných si myslí, že by to jistý přínos přineslo, záleželo by však na formě přípravy.	12. Ano
	13. Ano
	14. Ano
	15. Ano
	16. Možná
	17. Možná
	18. Asi ano
	19. Ano
	20. Možná
	21. Asi ano
	22. Asi ano
8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?	1. Ano
	2. Asi ano
	3. Spíše ne

	4. Asi ano
	5. Asi ano – omezeně
	6. Nevím
	7. Asi ano
	8. Spíše ne
	9. Asi ano
	10. Spíše ne
	11. Asi ano
	12. Asi ano
	13. Asi ano
	14. Asi ano – omezeně
	15. Asi ano – omezeně
	16. Asi ano – omezeně
	17. Asi ano – omezeně
	18. Nevím
	19. Asi ano
	20. Určitě ne
	21. Spíše ne
	22. Spíše ne
Veřejná správa společně s dotačními fondy dle respondentů pracuje s velkým množstvím financí, ale programové období 2021-2027 úplně nenahrává realizaci těchto projektů, tedy výstavbě areálů pro přípravu občanů na krizové stavy, takže financování těchto projektů se zdá být velmi omezené.	1. Ano – vyzkoušet
	2. Ano – vyzkoušet
	3. Ano – vyzkoušet
	4. Ano
	5. Ano – vyzkoušet
	6. Možná
	7. Asi ano
	8. Ano – vyzkoušet
	9. Ano
	10. Ano
	11. Ano
	12. Ano – vyzkoušet
	13. Asi ano
	14. Asi ano
	15. Asi ano
	16. Nevím
	17. Ano
	18. Ano – vyzkoušet
	19. Ano
	20. Ano
	21. Ano – vyzkoušet
	22. Ano – vyzkoušet
Rozhodnutí respondentů ke kladné odpovědi na tuto otázku bylo podmíněno vyzkoušením v praxi, tedy pilotním projektem. Veskrze však dotazovaní souhlasili, že idea i zkušenosti s realizací takového projektu mohou být přenositelné do jiných krajů ČR.	1. Nevím
	2. Nevím
	3. Nevím
	4. Nevím
	5. Nevím
	6. Nevím
	7. Nevím
10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?	

	8. Nevím
	9. Možná – vyzkoušet
	10. Asi ano
	11. Asi ano
Více než polovina respondentů nevěděla jak se k této otázce vyjádřit s ohledem na legislativu jednotlivých států a s ohledem na to, zdali již v těchto zemích podobné projekty nejsou realizované. Přesto nikdo z druhé poloviny tázaných neodmítl myšlenku, nabídnout zahraničním například partnerským zemím analogicky tak, jak již bylo zmíněno v předchozí otázce.	12. Ano
	13. Asi ano
	14. Asi ano
	15. Ano
	16. Možná – vyzkoušet
	17. Nevím
	18. Nevím
	19. Asi ano
	20. Nevím
	21. Asi ano
	22. Nevím

Zdroj: Vlastní šetření

5.4 Sumarizace zjištěných dat

V této části diplomové práce budou sumarizována veškerá analyzovaná data, která byla zjištěna a zaznamenána pomocí šetření. Za podstatné informace lze považovat zjištění o charakteristice respondentů dotazníkového šetření a šetření za využití rozhovorů a Focus Group. Další složkou bude souhrn vybraných výsledků kvantitativního šetření pro porovnání s kvalitativním šetřením. Následujícím tématem bude výsledek výběru vhodných areálů. Komparací informací všech šetření bude výstup z hlediska vlivu realizace projektu na environmentální, ekonomickou a sociální udržitelnost s ohledem na názor veřejnosti k využití vyloučené lokality k vybudování CEPOKS s přesahem na rozvoj regionu a následným vlivem na připravenost občanů čelit krizovým stavům.

Pomocí rozboru a komparace zjištění z výsledků dotazníkového šetření za pomoci statistického nástroje výpočtu testových kritérií z těchto zjištění, porovnáním s tabelovanými kritickými hodnotami a obhajováním položených hypotéz, bude definován způsob jakým se respondenti kvantitativního šetření rozhodovali v závislosti na věku, jejich vzdělání a okresu bydliště dotazovaných občanů.

V neposlední řadě budou upraveny a zhodnoceny výstupy z rozhovorů a Focus Group provedené mezi hlavními aktéry regionálního rozvoje, tedy veřejné správy, spolkové činnosti a soukromého sektoru. Zejména se bude jednat o kvalitativní data z dotazů na environmentální, ekonomickou a sociální udržitelnost. Tyto výstupy jsou nutností pro znalost veřejného mínění o zamýšleném projektu vzhledem k udržitelnému regionálnímu rozvoji, přípravě občanů, žáků

a studentů na krizové stavy, za využití vyloučených lokalit ve spolupráci složkami IZS s vlivem na personální podporu těchto složek. Je nezbytné znát názor důležitých aktérů regionálního rozvoje i na potřebnou spolupráci nejen mezi složkami, ale i mezi veřejnou správou a soukromým sektorem. Jako poslední bude sumarizován přesah i do jiných regionů či do zahraničí.

5.4.1 Sumarizace kvantitativního šetření

Kvantitativního terénního šetření pomocí dotazníků bylo osloveno celkem 217 občanů Libereckého kraje, čímž byl nadefinován výběrový soubor vzorku obyvatel ze základního souboru, tedy z Libereckého kraje. Šetření se zúčastnilo 69 respondentů okresu Liberec, 129 dotazovaných žije v okrese Česká Lípa, 10 respondentů uvedlo jako okres bydliště Jablonecko a 9 respondentů z celkově dotazovaných bydlí v okrese Semily.

Charakteristika respondentů výběrového vzorku byla dále vymezena jejich věkem a rozdělena do 6 věkových skupin. Do věkové skupiny do 20 let se zařadilo 19 dotazovaných, věkovou skupinu od 21 let do 30 let zastupovalo 36 obyvatel Libereckého kraje, do věkové skupiny 31 let až 40 let bylo začleněno 51 respondentů, věkovou skupinu od 41 let do 50 zastupovalo 66 zúčastněných, ve věkové skupině 51 let až 60 let se nachází 29 respondentů a 16 dotazovaných přesáhlo věk 61 let.

U respondentů výběrového vzorku byla sledována i charakteristika nejvyššího dosaženého vzdělání, která byla rozdělena do čtyř skupin. V první skupině, a to s dosaženým základním vzděláním dotazovaných bylo osloveno 23 respondentů, druhá skupina osob se středním odborným učilištěm čítala 51 tázaných, třetí skupina charakteristická středoškolským vzděláním byla nejpočetnější, tedy 103 dotazovaných. Poslední skupinou byla skupina vysokoškoláků v počtu 40 respondentů.

Poslední sledovanou charakteristikou byla jejich ekonomická aktivita, která byla rozdělena do šesti skupin. V první skupině ekonomicky neaktivních bylo zaznamenáno 25 občanů Libereckého kraje, v druhé skupině pojmenované nezaměstnaní byli zařazeni 3 dotazovaní, třetí skupinou byli zaměstnaní v úhrnném počtu 136 lidí. Ve skupině respondentů ve služebním poměru (myšleni jsou policisté, vojáci, příslušníci Celní správy, příslušníci Vězeňské služby), což jsou specifické profese, je počítáno s 40 tázanými. V předposlední skupině, a to zaměstnavatelů, zaměstnávajících méně než deset pracovníků bylo zjištěno 11 respondentů a v poslední skupině nazvané zaměstnavatelé nad deset zaměstnanců byli zaznamenáni 2 dotazovaní.

V dotazníku zjišťujícím kvantitativní data byla možnost výběru z nabídnutých možností areálů, kdy bylo možno zvolit jednu či více možností, maximálně všechny možnosti. Jednalo se celkem o 14 možností volby. Sestupně shrneme jednotlivé volby a tím budou prioritně seřazeny jednotlivé preference areálů.

Nejvíce hlasů získal Zdravotnický areál, celkem 96, druhým v pořadí byl Cyklistický areál s počtem 86 hlasů, jako třetí s 83 hlasy byl vybrán Střelecký areál, čtvrtým areálem v pořadí je Areál hasičských sportů, o páté a šesté místo se shodným počtem 70 hlasů se dělily Běžecký areál a Kynologický areál. Na sedmém místě v počtu hlasů 69 byl hodnocen Horolezecký areál. Na děleném osmém a devátém místě se stejným počtem hlasů 55 byly zvoleny Motoristický areál s Plaveckým areálem. Se 44 hlasy a tedy na desátém místě byl preferováno Centrum pro veterány. Areál úpolových sportů a sebeobrany s 42 hlasy byl jedenáctým v pořadí. Dvanáctým preferovaným areálem s počtem 37 hlasů byl Letecký areál. Vybudování Památníku hrdinům s počtem 29 hlasů bylo třinácté a 5 respondentů volilo jiné řešení.

Odpovědi dotazovaných měřily vliv vybudování projektu na environmentální udržitelnost s téměř dvou třetinovým kladným hodnocením, téměř čtvrtina respondentů nevnímá žádný vliv a bez mála 20 % dotazovaných vidí v projektu negativní či spíše negativní vliv na environmentální udržitelnost. V otázce ekonomické udržitelnosti měřené vlivem na zaměstnanost jsou respondenti ze 41 % přesvědčení, že bude mít významný nebo velký vliv, to samé kvantum dotazovaných si myslí, že bude mít méně významný vliv, 15 % vliv na zaměstnanost vidí jako zanedbatelný a pouhá 3 % respondentů jako žádný.

Dalším ukazatelem ekonomické udržitelnosti je vliv realizace CEPOKS na podnikatelské příležitosti, kdy se respondenti téměř ze tří čtvrtin ztotožňují s názorem, že realizace projektu bude mít pozitivní či spíše pozitivní vliv na podnikatelské příležitosti, 23 % si myslí, že žádné a jen 3 % tázaných je přesvědčeno o negativním vlivu na podnikatelské příležitosti. Z pohledu sociální udržitelnosti jsou respondenti výrazně skeptičtější, vzhledem k vybudování CEPOKS a jeho pozitivního vlivu na životní úroveň vyloučených skupin obyvatel. Kladně se vyjádřila pouze čtvrtina dotazovaných, téměř 40 % neví, zdali bude mít projekt pozitivní vliv na životní úroveň a 14 % je přesvědčeno, že nebude nebo spíše nebude mít žádný pozitivní vliv. Důležitou mírou pro realizaci projektu bylo stanovisko občanů k využití vyloučených lokalit k realizaci CEPOKS. Téměř tři čtvrtiny dotazovaných souhlasí s využitím vyloučených lokalit, 19 % neví, zdali je to vhodné a 12 % s tímto řešením nesouhlasí. Rozvoj regionu ve vztahu k vybudování CEPOKS byl potvrzen s 61 % souhlasem respondentů. Čtvrtina dotazovaných na to neměla

konkrétní názor a 14 % zastávalo nesouhlasný postoj. Posledním měřítkem bylo zjistit, zdali dokáže vybudování CEPOKS, dle respondentů ovlivnit připravenost občanů na krizové stavy. Úhrn 61 % respondentů s tímto tvrzením souhlasí či spíše souhlasí, čtvrtina z dotazovaných neví a 14 % respondentů s tímto tvrzením nesouhlasí či spíše nesouhlasí.

5.4.2 Souhrnné výstupy z hypotéz

Byly vysloveny tři hypotézy, kde bylo ověřováno, jakým způsobem a na kolik je ovlivněno rozhodování respondentů. V první hypotéze bylo dáno do vztahu tvrzení, že není ovlivněno věkem, zdali lze vyloučené lokality využít ve veřejném zájmu pro přípravu občanů na krizové stavy. Bylo vypočteno a změřeno, že toto hypotetické tvrzení bylo zamítnuto a bylo potvrzeno, že věk respondentů má vliv na rozhodování občanů o využití vyloučených lokalit, a to se středně silnou silou závislosti. V druhé zaznamenané hypotéze je porovnáno tvrzení, zda se realizací projektu za využití brownfields zlepší ekologická situace vyloučených lokalit a zdali na toto měření nebude mít vliv dosažené vzdělání respondentů. Druhým měřením se došlo k závěru, že toto tvrzení se opět nepotvrdilo, protože rozhodování občanů ovlivňuje výše dosaženého vzdělání, opět ve střední síle závislosti. Třetí hypotézou bylo tvrzeno, že realizací projektu se zlepší životní úroveň vyloučených skupin občanů a není ovlivněno okresem jejich bydliště. I tato hypotéza se nepotvrdila, protože rozhodování občanů je ovlivněno okresem bydliště a opět se střední silou závislosti.

5.4.3 Sumarizace kvalitativního šetření

V kvalitativním šetření odpovídalo celkově 22 respondentů na deset otázek. Tyto odpovědi byly přepsány, byly vybrány nejpodstatnější informace, které v této části budou kvantifikovány a shrnuty.

V otázce první, kde se dotazovaní vyjadřovali k tomu, zdali je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti. Bylo zjištěno, že v 10 odpovědích zazněl částečný souhlas, 2 odpovědi byly souhlasné a v jednom případě z nich to bylo považováno jako nezbytnost, 2 odpovědi vyjádřily, že je to nezbytné, 3 odpovídající částečně nesouhlasili a 5 tázaných částečně nesouhlasilo s tímto konstatováním. Třetina respondentů tuto kooperaci viděla jako obtížnou. Druhou otázkou, zdali je důležité znát názor veřejnosti, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji se shodně všichni respondenti vyjádřili, že je to nutností, naopak v sedmi případech dodali, že je to velmi obtížné.

Třetí otázkou bylo zjištěno, jestli jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy. Z odpovědí jednoznačně vyplývá, že dovednosti občanů nejsou ideální a spíše jsou hodnoceny v jednom případě naprosto nedostatečně, v 6 odpovědích nedostatečně a v 15 případech odpovědí spíše nedostatečně.

Čtvrtá otázka dotazující se na to, zdali je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě bylo odpovězeno aktéry rozhovorů následovně. V jednom případě se dotázaný nebyl schopen k otázce vyjádřit, 8 odpovědí preferovalo spíše kladné stanovisko, 11 vyjádřilo kladnou odpověď a ve 2 odpovědích zazněl spíše negativní postoj.

Pátou otázkou bylo zmíněno, zdali by bylo přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami. Jediný respondent nevěděl, jak se k otázce vyjádřit, 12 respondentů zvolilo odpověď určitě ano a 11 dotazovaných souhlasilo, z toho jeden respondent spolupráci považuje za nezbytnou.

V otázce šesté, zdali jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy, 1 respondent nevěděl, jak se k věci vyjádřit, 1 dotazovaný uvedl, že žáci i studenti jsou připravováni a podotknul, že je to dle kompetencí školy. Ve 4 případech dotazovaní uvedli, že ve školách částečně jsou žáci a studenti připravováni, 9 odpovědí znělo, že žáci i studenti téměř nejsou připravováni a v sedmi případech odpovědí nejsou připravováni.

Sedmá otázka vyjadřovala názor zda by byla takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS a bezpečnostní sbory. Ve 3 případech nevěděli, jak se vyjádřit, v 6krát zazněla odpověď možná, ve 4 případech asi ano a v 9 vyjádření došlo na souhlasné stanovisko. Jeden respondent se souhlasným vyjádřením zdůraznil, že je to velmi důležité.

V otázce osmé byli respondenti tázáni na to, zda má veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů. Ve 2 případech respondenti nevěděli, jak odpovědět, 1 dotazovaný zastával stanovisko určitě ne, 5 odpovědí znělo spíše ne, bylo zaznamenáno 13 odpovědí asi ano a jedna odpověď ano. V 5 případech respondenti dodali k odpovědi asi ano i to, že veřejná správa může financovat projekty pouze omezeně.

Na devátou otázku, zdali je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích nedokázal odpovědět 1 respondent, 1 dotazovaný odpověděl možná, 4krát bylo odpovězeno asi ano a v 16 případech reagovali dotazovaní ano. Z těchto šestnácti kladně odpovídajících aktérů 9 zdůraznilo, že je nutné takové řešení nejdříve vyzkoušet.

V desáté, poslední otázce, kde bylo dotazováno je-li reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí nedokázalo odpovědět 12 respondentů, 2 dotazování tento návrh hodnotili, jako možný, 6 odpovědělo asi ano a 2 se vyjádřili souhlasně. U dvou respondentů, co toto řešení hodnotili jako možné dodali, že je opět nutné mít projekt vyzkoušený.

6 Diskuse

Prostřednictvím této kapitoly bude konfrontován výsledek záznamů a výstupů kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Budou komparovány východiska dle zadaných cílů výzkumu, bude provedena analýza výstupů a tyto výstupy budou mezi sebou porovnávány a diskutovány zároveň s teoretickou částí diplomové práce.

Pomocí celé škály šetření, pozorování a jejich porovnáním bylo zjištěno, že výzkumné metody, které byly v tomto dokumentu použity mohou zároveň v různých obměnách a objemech sledovat cíle hodnocení plánovaných dotačních projektů, jako samotné expertní procesy. Je známo již od vlády Habsburků, že rozvojem moderní společnosti, za účinků politických změn, lze pozorovat proměnu společnosti, jak píše Novotný (Novotný, 2009, s. 50) v časopisu *Knihovna*, tedy vznik společenských skupin, snažících se účastnit veřejného života. Jedním z mnoha důsledků změn, je potřeba těchto skupin, dříve marginálně vnímaných, se veřejně vyjádřit nebo dát o sobě alespoň vědět, prostě sdělit svůj názor na dění ve společnosti. Tyto názory byly veřejně v novinových článcích sdíleny a informovaly o dění běžnou společnost, která tak mohla na informace reagovat. Tuto historicky známou informaci potvrzují i výsledky rozhovorů při šetření s aktéry regionálního rozvoje

Porovnáním výstupů kvantitativního šetření, kdy se obyvatelé vyjadřovali k návrhu řešení dotačního projektu v několika oblastech, zejména k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti s důrazem na rozvoj vybraného regionu s výstupy rozhovorů a Focus Group vybraných aktérů regionu bylo zjištěno, že spolu v mnoha ohledech korelují. Výraznější neshoda byla zjištěna v ekonomické udržitelnosti, kdy jsou respondenti kvantitativního šetření dvoutřetinově přesvědčeni, že projekt bude mít kladný vliv na podnikatelské příležitosti, ale v kvalitativním šetření je znát rozpaky respondentů nad využitím lokality k podnikatelské činnosti ve spolupráci s veřejnou správou. Přesněji řečeno z teoretické části vyplývá, že veřejná správa se za všech okolností musí pohybovat v mezích zákona a jednat v každém případě pouze zákonně. Kdežto v soukromém sektoru je známo to, co není zákonem zakázáno, je povoleno, což dává pouze malý prostor k protnutí sledovaných cílů ve spolupráci na společných projektech. Je proto nutné v expertních procesech nastavit naprosto jasné parametry, a to legalitu, transparentnost a zákonný průběh. Dle zjištění z šetření a komparací z odborných zdrojů lze usoudit, že jedním z nejpodstatnějších nástrojů je nutné posouzení vize a poslání projektu širokou veřejností za pomoci sociologických a statistických nástrojů a diskuse

o záměru projektu ještě před realizací přípravných opatření i přes to, že je tento proces zdoluhavý a veřejnosti mnohdy lhostejný. Nicméně v době digitalizace je vhodné prozkoumat za využití umělé inteligence s funkcí automatizace modernější možnosti, takto v oblasti práva informuje Michálek (Michálek, 2021, s. 177) v periodiku Právník a tímto se nabízí analogicky podobný postup i v případě výzkumů a šetření veřejného mínění ve snaze posoudit expertní procesy v hodnocení přípravy dotačních projektů. Položeným základem je využití programu Microsoft Excel k založení databáze kvantitativního šetření a vyhodnocování údajů z této databáze, došlo tedy k digitalizaci dat. Následným krokem je využití takto vytvořených databází k odhadnutí rozhodování respondentů za pomoci umělé inteligence (AI) a tímto k jednoduššímu hodnocení připravovaných projektů.

Zároveň s šetřením je důležité zvolit vhodnou aglomeraci s vytipovanými lokalitami, které budou dlouhodobě sledované pro svou specifickou (např. vyloučené vojenské prostory nebo prostory po těžbě nerostných surovin) pro zde použitý model projektu. Jak píše ve svém článku Eerola (Eerola, 2022) překrýváním území s ložisky nerostných surovin s turismem, stanovišti vzácných druhů rostlin a živočichů je mnohdy problematické. Proto dochází k překrytí využívaných služeb na území, jež vede mnohdy ke konfliktům. Velký vliv na tuto problematiku má územní plánování obcí například ve Finsku, kdy jsou sledovány problémy v překrytí zájmu využití půdy, s projektem chráněné krajinné oblasti, chovem sobů, rekreační oblastí a výskytem uranu. Tento problém vysoce evokuje podobnost s problémy využití bývalého vojenského prostoru Ralsko, tedy s chovem chráněných zubrů, výskytem vzácných živočišných a rostlinných druhů, využitím letiště, jako vojenského záložního, s turismem, stavebním rozvojem města a výskytem uranu. Je zřejmé a dle výsledků šetření podložené, že odlehlé prostory jsou vhodné na podobné typy projektů. V článku časopisu Vesmír, Mikuláš píše (Mikuláš, 2004, s. 671) o tom, že byla provedena celá řada studií, jak krajinu využít, jež byly často ze sociologického hlediska nevhodné, tedy sociálně neudržitelné. Jednalo se například o chovnou stanici nosorožců, Disneyland zkušební silniční polygon aj. V roce 2022 v souvislosti s vypuknutím války na Ukrajině téměř došlo ke konfliktu samosprávy a obyvatel města Ralska s Ministerstvem obrany, které prostřednictvím náměstka ministryně obrany v článku periodika Novinky.cz (Menšík, 2022) sdělilo projevení zájmu o obnovu letiště v Ralsku a jeho využitím Armádou České republiky. Protože však jsou objekty blízké letišti využity místními podnikateli a došlo zde k výstavbě rodinných domů, ohradil se starosta města Ralsko v článku taktéž v Novinky.cz (Polák, 2022), vůči výroku ministerstva a uvedl, že se prostor mění na volnočasovou zónu a předání armádě by byla pro místní obyvatele katastrofa.

Dále je nutné analyzovat vnější a vnitřní prostředí za pomoci ekonometrických nástrojů a posoudit, zdali je projekt z ekonomického hlediska proveditelný a udržitelný v rámci odvětví a trhu. Součástí ekonomických analýz musí být sledována a respektována data environmentální a sociální udržitelnosti projektu, jež mohou být pomyslným jazýčkem na vahách proveditelnosti a vhodnosti projektu.

K dosažení hlavního cíle diplomové práce, tedy vytvoření návrhu expertních procesů a způsobů řešení, jež předchází schválení, přípravě a realizaci dotačního projektu s vlivem na rozvoj regionu za podmínek tří pilířů udržitelnosti, bylo nutné extrahovat poznatky z různých oblastí dotýkající se řešení krizových stavů, rozmanitých oblastí bezpečnosti, tvorbě a financování dotačních projektů. Byly získány poznatky o důležitém aktéru regionálního rozvoje, o veřejné správě, která rozhoduje o přiznání dotačních titulů, jejich konkrétním a vhodným čerpání, o kontrole čerpání těchto titulů a spolu s ostatními aktéry vytváří následnou zpětnou vazbu. Za podpory čerpání extrakcí poznatků z teoretické části bylo dosahováno dalších cílů závěrečné práce tak, aby byly tyto cíle legální, proveditelné, prospěšné a průkazné pro jejich následnou analýzu a využití.

Z hlavního cíle této práce vyplynula nutnost zisku kvantitativních a kvalitativních dat za podpory teoretických znalostí dané problematiky. Tyto data byla získávána pomocí dotazníkového šetření, Focus Group a rozhovorů za dodržení pravidel pro jejich získávání, analýzu a následnou reprodukci. Tyto data byla v předchozí stati sumarizována a redukována. Data kvantitativního šetření korelují s daty šetření kvalitativního zejména v oblasti udržitelnosti, kdy se v jádru shodují. Obě šetření byla provedena na území Libereckého kraje s obyvateli a aktéry žijícími na jeho území bez ohledu na jejich věk, vzdělání a ekonomickou aktivitu. Avšak tyto tři charakteristiky mají vliv na rozhodování v proběhnuvším terénním šetření. Z hlediska umístění realizace projektu CEPOKS bylo zjištěno, že respondenti souhlasí s využitím vyloučených lokalit za předpokladu zajištění environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti v kontextu rozvoje definovaného regionu města Ralsko. V dotazníkovém šetření si občané měli možnost vybrat dle svých preferencí varianty možných areálů pro různé aktivity, což investorům, jako je veřejná správa, spolky i podnikatelům zjednoduší analýzu možností investic.

V otázce ekonomické udržitelnosti však dochází k rozporu veřejné správy a soukromého sektoru ve spolupráci při financování společných projektů. V otázce sociální udržitelnosti si občané nejsou jisti, zdali myšlený projekt bude mít pozitivní vliv na sociálně vyloučené skupiny lidí. V neposlední řadě bylo zjištěno, že navrhnuté řešení projektu za využití vyloučených lokalit k přípravě občanů má podporu u široké i odborné veřejnosti, jež se navzájem podporuje v kvantitativním i kvalitativním šetření.

Za pomoci výběru regionu města Ralsko, jeho pozorováním, zejména lokalit zamýšleného areálu CEPOKS a pořízením snímků těchto lokalit, které jsou demonstrovány v předchozích kapitolách, je zřejmé, že jde o jedinečné území s obrovským potenciálem a zajímavou historií, blízkou návrhu řešení jeho využití.

Budoucí význam zamýšleného projektu lze určit z několika úhlů pohledu. Jedním z nich je samotné využití vyloučených lokalit s nastolením určitých pravidel užívání. Dalším úhlem pohledu, k realizaci projektu CEPOKS, je nevalná připravenost občanů, žáků a studentů k přípravě na krizové stavy, přičemž tento projekt má ambice tyto dovednosti občanů obnovit, včetně podpory ozbrojených složek státu a složek Integrovaného záchranného systému. Přestože stát zastoupený vládou, má za úkol preventivně působit proti negativním incidentům ohrožujících obyvatele, napsali Teichman at all (Teichman, et al., 2022) nejenom před účinky války, kriminalitou, klimatickými výkyvy, ale i před skrytými hrozbami, jako jsou např. průmyslové havárie, přípravu občanů dlouhodobě podceňuje. Proto přidanou hodnotou za předpokladu vybudování a fungování CEPOKS je pro obyvatele a místní samosprávu města Ralsko možnost přípravy občanů na krizové stavy, ale i přibývání pracovních příležitostí v místě bydliště, obnova míst zasažených působením sovětské armády a následným pustnutím. Další přidanou hodnotou je možnost v místě bydliště sportovat a kulturně se vyžít i ve spolupráci s fungujícími spolky. Pro ozbrojené složky a složky IZS je možnost cvičit své schopnosti i ve spolupráci se školami v zajímavé oblasti s průnikem civilního života, jež může kvalitně simulovat krizové situace.

V posledním cíli je úkolem zjistit, zdali lze tento projekt realizovat i v jiných krajích, případně v zahraničí. Jednoznačně to nelze v tuto chvíli kvalifikovat, protože je nutné tento projekt rozběhnout, vyzkoušet, je nutné jej nadregionálně propagovat a určit si období, po kterém se provede analýza a její vyhodnocení. V případě, že se projekt osvědčí, jak vyplynulo z šetření je možné jej nabídnout k realizaci i v jiném kraji. Otázky týkající se nabídky konceptu tohoto projektu do zahraničí jsou sporné. Cílem této práce nebylo zkoumat, zdali jsou v zahraničí podobné projekty, a jak je nastavena jednotlivá legislativa v těchto zemích, přesto

z důvodu možného poučení se ze zahraničních projektů a legislativy daných zemí by bylo žádoucí tyto znalosti získat. Tuto hypotézu však nebylo možné nijak zjistit ani ověřit. Je proto otázkou, zdali se projekt CEPOKS osvědčí a přesáhne hranice nejen Libereckého kraje, ale i hranice České republiky. Jedním z řešení je to, kdy pomyslní zahraniční aktéři sami osloví aktéry našeho zkoumaného regionu a projeví zájem o možnost realizace ve své domovské zemi. Rozhovory potvrdily, že toto řešení musí být nejdříve vyzkoušeno, aby mohlo být realizováno ve větším počtu v ČR. Podstatným atributem toho, aby se pomyslní zájemci dozvěděli o tomto projektu bez ohledu na hranice země, je nutné, aby byl projekt úspěšný a výsledky byly dostatečně prezentovány prostřednictvím médií nejen místních, ale i celostátních.

7 Závěr

Pro současnou překotnou dobu, ve které se odehrává celá škála krizí, od přírodních katastrof, přes průmyslové havárie, ekonomické krize až po válečné konflikty je nutné lidstvo na tyto krize připravovat a zdokonalit jeho dovednosti pro zvládnutí průběhu a následků těchto krizí. Jedním nástrojů pro zvládnutí těchto krizových stavů v České republice jsou udržitelné projekty s tematikou přípravy občanů na krizové stavy spolufinancované Evropskou unií. Je však nezbytné pro udržitelnost projektů je umístit ve vhodných regionech s využitím vyloučených lokalit bývalých vojenských prostorů a prostorů po těžbě nerostných surovin. Dalším podstatným nástrojem je umět hodnotit přípravu těchto projektů před samotnou realizací pomocí expertních procesů v kontextu udržitelného regionálního rozvoje, jež je pilotním úkolem bylo diplomové práce. Na modelovém projektu je demonstrováno, že je nutné v obecné rovině projekty plánovat s jasnou vizí a posláním. Je bezpodmínečně nutné vybrat vhodné místo za vědomí a podpory obyvatel a místní politiky daného regionu. V neposlední řadě je neméně důležité plánovat projekt, jako udržitelný ve všech třech svých pilířích s podporou regionálního rozvoje dané lokality.

Teoretické výstupy byly čerpaly zejména ze znalosti pojmů veřejné správy v širším i užším pojetí, o krizi v celé škále krizových situací, o problematice projektu v souvislosti s pojmem environmentální, ekonomická a sociální udržitelnost a závěrečným tématem teoretické části byl koncept regionálního rozvoje. Znalost teoretických výstupů byla základnou pro argumenty předpokladu udržitelnosti projektů, přípravou na krize a vlivu na regionální rozvoj. Tato znalost byla podstatnou při jednání o rozhovorech s představiteli veřejné správy a vytvoření celé koncepce výzkumu.

Vlastní práce, jež byla rozdělena do čtyř částí a tyto byly pojaty, jako navržené jednotlivé expertní procesy při hodnocení přípravy dotačních projektů. V úvodní podkapitole zabývající se vizí, posláním a nutností udržitelnosti dotačního projektu k prevenci krize, bylo zjištěno, že samotná vize a poslání sice nejsou ve své podstatě expertním procesem, ale jsou iniciátorem, motorem i azimutem nejen expertního procesu, jako takového, ale celého dotačního projektu. Vize autora vycházela ze znalosti zkoumaného regionu i celé problematiky.²⁶ Pozorováním při výcviku služebních psů v prostoru bývalého vojenského prostoru, bylo pozorováno, že celý prostor byl na přelomu v 90. letech 20. století v péči pyrotechniků, kteří jej zbavili většiny

²⁶ Pozn.: Autor byl vojákem z povolání, kynologem

munice a další ekologické zátěže. V 90. a nultých let byl prostor posetý černými skládkami, které město Ralsko, jak vyplynulo z rozhovorů postupně likvidovalo a provádělo dohled, který stále trvá, nad dodržováním pořádku. Významným problémem bylo i neoprávněné používání letiště motorkáři a tunery se svými výkonnými vozidly, kdy docházelo k emisím hluku, ale zejména k nebezpečí vyplývajících z neorganizovaného požívání motorových vozidel. Úkolem vize bylo poskytnout základy k udržitelnému, bezpečnému a smysluplnému využití prostoru. Proto je zřejmé, že pokud se budou po prostoru pohybovat legálně lidé, za předem stanovených podmínek, s určitou rozumnou mírou organizace, tak rizika zmíněná výše budou snížena na minimum.

Následně, jako jeden z prvních expertních procesů hodnocení přípravy dotačního projektu, byla definována oblast výzkumu a realizace modelového projektu, nejprve v regionálním pojetí s deskripcí oblasti a posléze byly vybrány lokace ke zkoumání. Jejich momentální vizuální stav byl obrazově zaznamenán a k vybraným lokalitám byly přiřazeny vhodné specializace formou navržených areálů modelového projektu. Jednotlivé specializace areálů včetně odůvodnění volby vhodné lokality k realizaci těchto areálů byly zaznamenány. Tomuto kroku předcházelo dlouhodobé pozorování vybraného regionu, zejména jeho proměny a vývoj z počátečního stavu z roku 2001. Tyto lokalizace areálů byly zároveň poznačeny do celkové mapy za pomoci číselných popisků a dle nich byl v legendě pořízen záznam jejich názvu. Je však nutné poznamenat, že se rozhodovacího procesu umístění projektu musí účastnit expert či experti, dle složitosti projektu, kteří budou posuzovat a korigovat návrhy řešení umístění dotačního projektu.

V navazující části je navrženo a definováno praktické šetření, jakožto dalšího expertního nástroje. Výsledky tohoto šetření, nejprve sběrem dat za pomoci dotazníku, byly vloženy do databáze, jež byla za tímto účelem vytvořena. Z této databáze byly komparovány jednotlivé informace k analýze, hodnocení šetření, k výpočtu a vyhodnocení hypotéz. Před samotným šetřením došlo k definici základního souboru obyvatel, což byli obyvatelé Libereckého kraje a z nich náhodným výběrem dle pravidel statistického šetření bez opakování došlo k separaci výběrového souboru obyvatel. Na konci přípravy samotného šetření byla provedena pilotní studie. Následným logickým krokem byl proveden předvýzkum k ověření funkčnosti nástrojů. Z provedených šetření a jejich analýz byly získány následující poznatky. Byla zaznamenána charakteristika výběrového vzorku obyvatel dle čtyř ukazatelů, a to dle věku, dle dosaženého nejvyššího vzdělání, dle okresu bydliště a dle ekonomické aktivity. Bylo zjištěno, že obyvatelé se většinou ztotožňují s tvrzením, že lze modelový projekt využít na přípravu občanů na krizové

stavy a zároveň souhlasí s tím, že vybraná lokalita bývalého vojenského prostoru je vhodnou volbou pro projekt tohoto typu. S odkazem k předchozímu cíli byly bodovány dle preferencí obyvatel navržené areály, kdy do čela pomyslného žebříčku byl určen zdravotnický areál, následován cyklistickým a střeleckým areálem. I ostatní řešení byla respondenty často označována, jako správný výběr řešení. Občané vnímají návrh projektu, jako environmentálně, ekonomicky a sociálně udržitelný s kladným potenciálem na rozvoj regionu, přestože vliv na zaměstnanost a životní úroveň sociálně vyloučených obyvatel byl hodnocen, jako spíše neutrální či mírně negativní. V analýze zjištění vlivu projektu na připravenost občanů čelit krizovým stavům bylo zjištěno, že tento vliv je podstatný. Pro každý projekt týkající se veřejného prostoru, aby nedošlo ke konfliktním situacím mezi veřejností, veřejnou správou a soukromým sektorem, popřípadě k prodražení projektu nebo v nejhorším případě ke zmaru již vynaložených investic, je obecně nutné znát stanoviska všech tří stran, včetně podrobných specifických dat a najít konsenzus k realizaci dotačního projektu.

Analýzou kvalitativního šetření formou rozhovorů a Focus Group, jež je dalším navrženým, možným expertním nástrojem, se zástupci veřejné správy, soukromého sektoru a následným vzájemným porovnáním s kvantitativními daty. Jednotlivými otázkami bylo zachyceno, že veřejná správa je připravena se soukromým sektorem pouze částečně na společné řešení projektů z hlediska environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti projektů. Toto tvrzení se významně protíná s výsledky kvantitativního hodnocení. Téměř jednoznačně bylo tvrzeno to, že se obyvatelé regionu musí podílet na rozhodování o realizaci projektů v jejich regionu, přestože je tento postoj velmi obtížně a zdlouhavě zjišťován, ale jako expertní nástroj hodnocení přípravy projektu byl vnímán velmi podstatným. V otázkách připravenosti občanů, žáků a studentů na krizové stavy za využití modelu projektu v prostoru bývalých vojenských prostorů se aktéři v jednotlivých odpovědích téměř jednohlasně shodují nejen v názoru, že je nutné provádět přípravu občanů ve větším objemu, v kontextu přítomnosti, zároveň jsou přesvědčeni o využití vyloučených lokalit, jako vhodná volba k vybudování areálů pro přípravu občanů na krizové stavy. Toto tvrzení je zároveň validní s výstupy kvantitativního šetření. Přestože se široká veřejnost shoduje na možném přínosu projektu, není zcela jednoznačný personální přínos pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory a jiné složky, dále je velmi obtížné nalézt prostředky jak z veřejných peněz státu, tak z evropských fondů programového období 2021-2027. Navrhnout podobné řešení pro jiné kraje je zcela logicky podmíněno argumentem, vyzkoušet pilotní projekt v praxi a na základě analýz dojít k adekvátnímu rozhodnutí. Nabídce realizace projektu do zahraničí troskotá na odlišné

legislativě států, nedostatečným informacím o tom, že státy podobné projekty již ve své gesci na svém území realizují a opětnému ověření pilotního projektu praxí. Zastupitelé veřejné správy i soukromého sektoru jsou odjakživa hnacími motory rozvoje nejen po stránce vizionářské, ale ony ty vize realizují a financují. Oba sektory se rekrutují z obyvatelstva a jejich činnost je protkána ideami a možnostmi jednotlivých protagonistů, kteří dávají ideám směr a legalizují realizaci.

Dalším nástrojem, jakožto expertním procesem k hodnocení projektu byla zvolena strategická analýza vnějšího a vnitřního prostředí. Tyto analýzy se opírají o své zaběhnuté nástroje, kterými lze zjistit makro a mikroekonomická data, informace o trhu, konkurenčním prostředí a konkurenci. Dále lze těmito analýzami zjistit potenciál případných produktů nabídek jednotlivých areálů a tímto významně napomoci při hodnocení přípravy modelového projektu. Tyto procesní nástroje je nutné v obecné rovině aplikovat na všechny plánované projekty, aby byly udržitelné, zejména v ekonomické oblasti.

Závěrem je nutné podotknout a Vogt (Vogt, 2010, s. 861) v úvodu svého příspěvku ve sborníku XXII. Sjezdu České geografické společnosti v Ostravě 2010 potvrdil, že po převratu v roce 1989 došlo k celospolečenskému obratu ve společnosti, její transformaci a k odlišnému náhledu na veřejné dění samotnou společností. Proto je shodně tvrzeno to, aby tato demokratická společnost dobře fungovala je nezbytné, aby zároveň svobodně participovala v občanském nebo neziskovém a společenském prostoru pomocí neformálních činností. Tyto činnosti v diplomové práci představuje samotné kvantitativní i kvalitativní šetření, ať z hlediska dotazovaných, tak z hlediska tazatelů. Výstupy vůle občanů obecně, je nutno zahrnout do hodnocení připravovaných projektů včetně dalších neméně důležitých navržených expertních procesů.

Představiteli soukromého i veřejného sektoru by tyto informace měly být přijímány, diskutovány a z toho by měly být vyvozovány závěry. Praktickým příkladem takovéto participace a zároveň podstatným výstupem expertního procesu je myšlenka dotazovaného soukromého subjektu, že se bude zabývat ideou investice v takovémto projektu. Dalším příkladem je souhlasný postoj samosprávy města Ralsko k realizaci modelového projektu a vrcholem šetření, vyplývající z rozhovoru je příslib hejtmana Libereckého kraje, že se touto možností chce zabývat, proto bude vyvoláno jednání o možném použití výstupů z této diplomové práce.

8 Bibliografie

Disman, M., 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Univerzita Karlova.

Doležal, J. & Krátký, J., 2017. *Projektový management v praxi: Naučte se řídit projekty!*. Praha: Grada Publishing, a.s..

Fukan, L., 2014. *Dotace / Dotace EU*. [Online]
Available at: <https://www.dotacni.info/glossary/dotace-2/>
[Přístup získán 23 2 2021].

Horák, R., Krč, M., Ondruš, R. & Danielová, L., 2004. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. 1. vyd editor Praha: Linde Praha a.s..

Jeníček, V. & kolektiv, 2010. *Vyvážený rozvoj . Na globální a regionální úrovni*. Praha: C. H. Beck.

Křivánek, M., 2019. *Dynamické vedení a řízení projektů: Systémovým myšlením k úspěšným projektům*. Praha: Grada Publishing, a.s..

Maier, K., 2012. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada.

Martinovský, P., 2017. *Environmentální bezpečnost v České republice*. Brno: Masarykova univerzita.

Spooner, A. M., 2012. *Environmental Science for Dummies*. New York(USA): John Wiley & Sons Inc.

Wokoun, R. a další, 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň, Aleš Čeněk.

9 Citovaná literatura

ARR-Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o., 2010. *Liberecký_loga - Analyza-SE-rozvoje-Liberecky_loga.pdf*. [Online]

Available at: http://www.dotaceeu.cz/getmedia/ca8be48d-b7a6-4f2f-8b5c-ebc195598ed5/Analyza-SE-rozvoje-Liberecky_loga.pdf

[Přístup získán 3 3 2021].

Brůna, M. a další, 2005. *Veřejná správa v České republice - Ministerstvo vnitra*. 2 editor Praha: Ministerstvo vnitra ČR, úsek veřejné správy, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4.

ČSÚ, 2022. *Charakteristika kraje*. [Online]

Available at: https://www.czso.cz/csu/xl/charakteristika_kraje

[Přístup získán 24 3 2023].

Čuhlová, R., Kotíková, S. & at all, 2021. Narušení toků přímých zahraničních investic v důsledku krize covid-19 a management obnovy ekonomiky. *Trendy v podnikání*, 17 8, pp. 49-60.

Deník.cz, 2017. *Téma: krize na Ukrajině*. [Online]

Available at: <https://www.denik.cz/tema/krize-na-ukrajine.html>

[Přístup získán 20 12 2022].

Dobrovská, J., 2006. <https://www.technickytydenik.cz>. [Online]

Available at: https://www.technickytydenik.cz/rubriky/archiv/ekologicke-zateze-co-nam-unika-a-cemu-neunikneme_17783.html

[Přístup získán 6 7 2020].

Economy Pedia.com, 2022. *Ekonomická udržitelnost*. [Online]

Available at: <https://cs.economy-pedia.com/11036861-economic-sustainability>

[Přístup získán 28 11 2022].

Eerola, T., 2022. Territories of Contention: The Importance of Project Location in Mining-Related Disputes in Finland from the Geosystem Services Perspective. *Scopus*, 11(12), p. 1.

Fiala, Z., 2022. *Organizace veřejné správy*. [Online]

Available at: <https://www.ustavprava.cz/predmet/organizace-verejne-spravy/>

[Přístup získán 15 11 2022].

Förster, A., Kreuz, P. & at all, 2021. *Krize jako příležitost 28 strategií pro využití každé krize*. 1 editor Praha: Grada.

Geoportal, 2021. *Geomorfologie - Geoportál Libereckého kraje*. [Online]

Available at: <https://prvk.kraj-lbc.cz/geomorfologie>

[Přístup získán 23 1 2021].

Holcner, T., 2020. *Co je to psychická krize a jak ji zvládat?*. [Online]

Available at: <https://psycholog-holcner.cz/psychicka-krize/>

[Přístup získán 20 12 2022].

Jáč, I. a další, 2010. *Jedinečnost obce v regionu*. 1 editor Příbram: PBtisk.

Keller, J., 2010. *Tři sociální světy. Sociální struktura postindustriální společnosti.* Praha: Slon.

Komínková, M., 2021. *Fondy EU v období 2021-2027.* [Online]
Available at: <https://euroskop.cz/2021/05/25/fondy-eu-v-obdobi-2021-2027/>
[Přístup získán 26 1 2023].

Košťálová, J., Mc Grath, J. & at all, 2022. *Sustainability in Project Management: Two Sides of the Same Coin or Poles Apart?*, Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové.

Kukal, Z., Pošmourný, K. & at all, 2005. Přírodní katastrofy a rizika. *Planeta*, Issue 3/2005.

Kunštek, M., 2018. *parlamentnilisty.cz.* [Online]
Available at: <https://www.parlamentnilisty.cz/zpravy/kauzy/Cesku-chybi-hasici-Pritom-roste-pocet-zasahu-Na-mnoha-mistech-uz-by-hasici-nemohli-k-zasahu-prijet-vcas-559021>
[Přístup získán 7 1 2023].

Machač, R., 2021. *Co je to udržitelnost, jak ji správně uchopit a co pro ni udělat?* [Online]
Available at: <https://inteligentnisvet.cz/clanky/co-je-to-udrzitelnost-jak-ji-spravne-uchopit-a-co-pro-ni-udelat>
[Přístup získán 15 11 2022].

Mates, P., Vokoun, R. & at all, 2001. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy.* 1 editor Praha: Prospektrum.

Menšík, J., 2022. *Novinky.cz.* [Online]
Available at: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-armada-chce-ziskat-zpet-letiste-hradcany-v-ralsku-40393060>
[Přístup získán 13 2 2023].

Migrace v souvislostech, 2022. *Člověk v tísni.* [Online]
Available at: <https://www.clovekv tisni.cz/ukrajinska-krize-v-historickem-kontextu-8589gp>
[Přístup získán 20 12 2022].

Michálek, J., 2021. Právní expertní systémy a reprezentace pravidel v kódu. *Právník*, 160(3), p. 177.

Mikuláš, R., 2004. Budoucnost a využití bývalých vojenských prostorů. *Vesmír*, 15 12, Issue 83, p. 671.

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023. *DotaceEU.* [Online]
Available at: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/p/projekt>
[Přístup získán 22 1 2023].

Moldan, B., 2015. *Podmaněná planeta.* 2 editor Praha: Karolinum.
MVČR, 2022. *Ministerstvo vnitra České republiky.* [Online]
Available at: <https://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/zkusebni-otazky-a-odborna-literatura.aspx>
[Přístup získán 2 11 2022].

MZP, 2022. *Udržitelný rozvoj*. [Online]

Available at: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj
[Přístup získán 29 12 2022].

Novotný, L., 2009. Projekt Digimon aneb „norské fondy“ a moravské noviny. 20(2), p. 49.

Polák, M., 2022. *Novinky.cz*. [Online]

Available at: <https://www.novinky.cz/clanek/domaci-navrat-armady-do-hradcan-ralsko-odmita-40393293?>
[Přístup získán 13 2 2023].

Pomahač, R., Vidláková, O. & at all, 2002. *Veřejná správa*. Praha: C. H. Beck.

Porada, V., 2015. *Kultura Bezpieczeństwa*. [Online]

Available at:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi89YWQ-gj8AhUBRvEDHScXDDU4ChAWegQIDRAB&url=https%3A%2F%2Fbazhum.muzhp.pl%2Fmedia%2Ffiles%2FKultura_Bezpieczenstwa_Nauka_Praktyka_Refleksje%2FKultura_Bezpieczenstwa_Nauka_Praktyka_Re
[Přístup získán 2 1 2023].

Přibík, O., 2018. *Ministerstvo schválilo už desáté sdružení vín originální certifikace*. [Online]

Available at: <https://zemedelec.cz/ministerstvo-schvalilo-uz-desate-sdruzeni-vin-originalni-certifikace/>
[Přístup získán 29 1 2023].

Rada EU, 2022. *Infografika*. [Online]

Available at: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/infographics-srm/>
[Přístup získán 26 1 2023].

Rønne, A. F., 1974. *Mrtvý Indián nepromluví*. Praha: Olympia.

Rydvalová, p., Žižka, M. & at all, 2008. *Konkurenceschopnost a jedinečnost obce*. 1 editor Liberec: Technická univerzita v Liberci.

scs.abz.cz, 2022. *ABZ slovník cizích slov*. [Online]

Available at: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/krize-krise>

Sloterdijk, P., 1997. *Na jedné lodi. Pokus o hyper-politiku..* Olpomouc: Votobia.

slušná firma, 2023. *www.slusnafirma.cz*. [Online]

Available at: <https://slusnafirma.cz/krize/>
[Přístup získán 26 1 2023].

Teichman, D., Dorda, M. & Soušek, R., 2022. *Creation of preventive mass evacuation plan with the use of public transport*, Pardubice: Univerzita Pardubice.

Tetřevová a kolektiv, L., 2017. *Společenská odpovědnost firem společensky citlivých odvětví*. Praha: Grada.

Tichá, I., Hron, J. & at all, 2003. *Strategické řízení*. 1 editor Praha: Credit.

TrollComputers s.r.o., 2022. *Vznik města Ralsko*. [Online]
Available at: <https://mestoralsko.cz/mesto/o-meste-ralsko/vznik-mesta/>
[Přístup získán 31 1 2023].

UN, 1987. *Our Common Future, Chapter 2: Towards Sustainable Development*. [Online]
Available at: <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm#III.7>
[Přístup získán 15 11 2022].

Ústav územního rozvoje, 2022. *Titulní strana*. [Online]
Available at: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>
[Přístup získán 31 1 2023].

Vláčil, J., 2002. *Veřejná správa : sociálně-psychologické problémy v historii a současnosti*. 1 editor Praha: Linde.

Vláda ČR, 2022. *Vláda České republiky*. [Online]
Available at: <https://www.vlada.cz/cz/vlada/>
[Přístup získán 3 11 2022].

Vogt, D., 2010. *Geografické aspekty aktivit nevládních organizací a občanských iniciativ v Česku na příkladu Libereckého kraje – teoreticko-metodologická východiska*. Ostrava, Česká geografická společnost.

WANET s.r.o., 2021. *Liberecký kraj*. [Online]
Available at: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/kraj/7/liberecky/>
[Přístup získán 23 1 2021].

10 Přílohy

Příloha A-Obrazová příloha

Příloha B-Dotační fondy

Příloha C-Dotazník

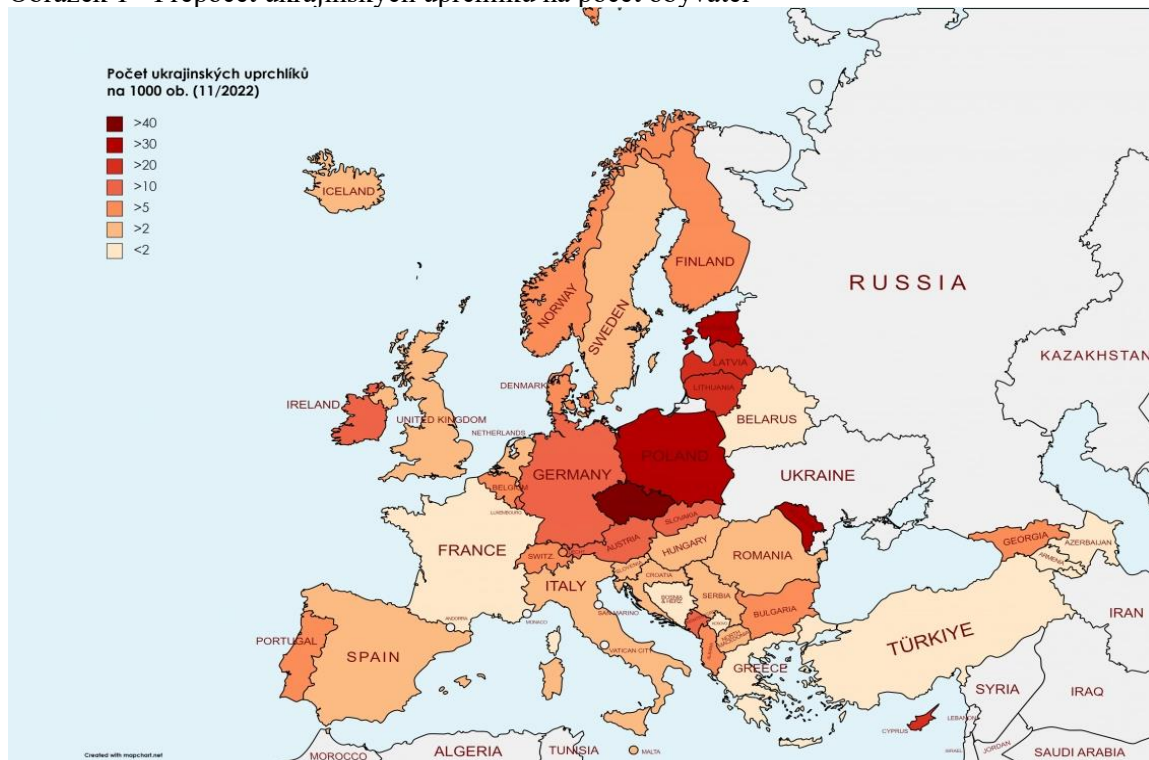
Příloha D-Otázky k rozhovorům

Příloha E-Databáze kvantitativního šetření

Příloha F-Přepisy rozhovorů a Focus Group

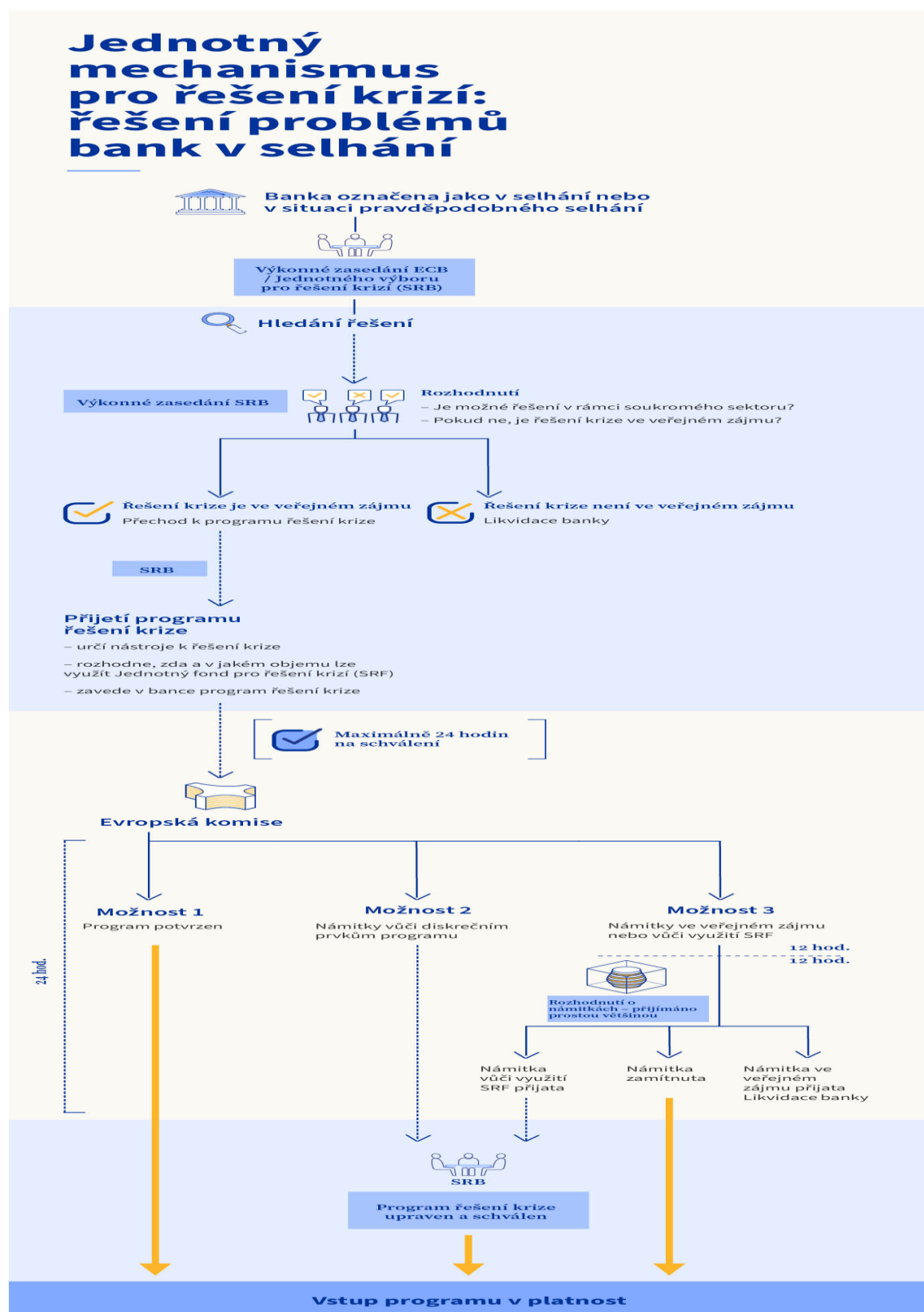
Příloha A – Obrazová příloha

Obrázek 1 - Přepočet ukrajinských uprchlíků na počet obyvatel

Zdroj: unhcr.org

Obrázek 2 - Jak funguje jednotný mechanismus pro řešení krizí: řešení problémů bank v selhání

Zdroj: (EU & Rada, 2022)

Obrázek 3 - Hlavní cíle pro programové období 2021-2027

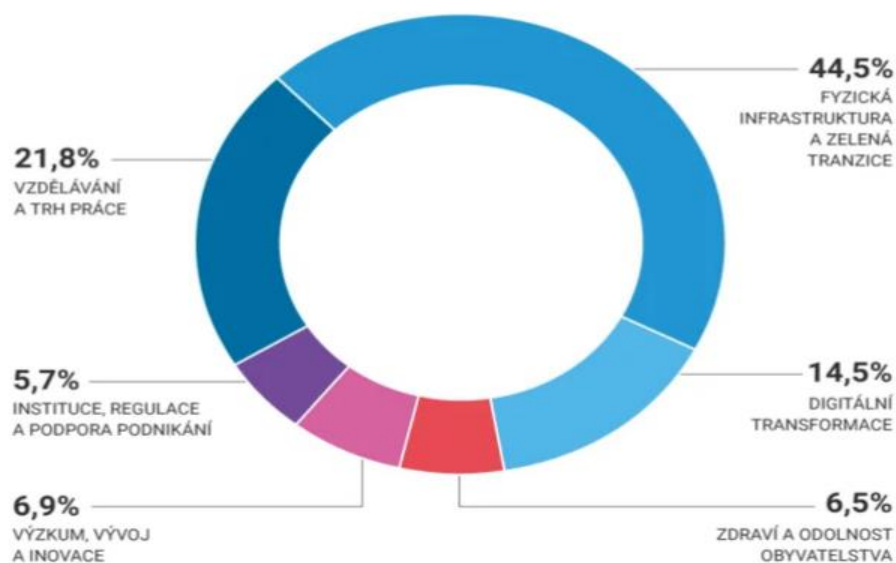

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 4 - Alokační pro Českou republiku

Alokace peněz z Národního plánu obnovy dle oblastí

Celkem 180 mld. Kč

Zdroj: (MPO, 2021)

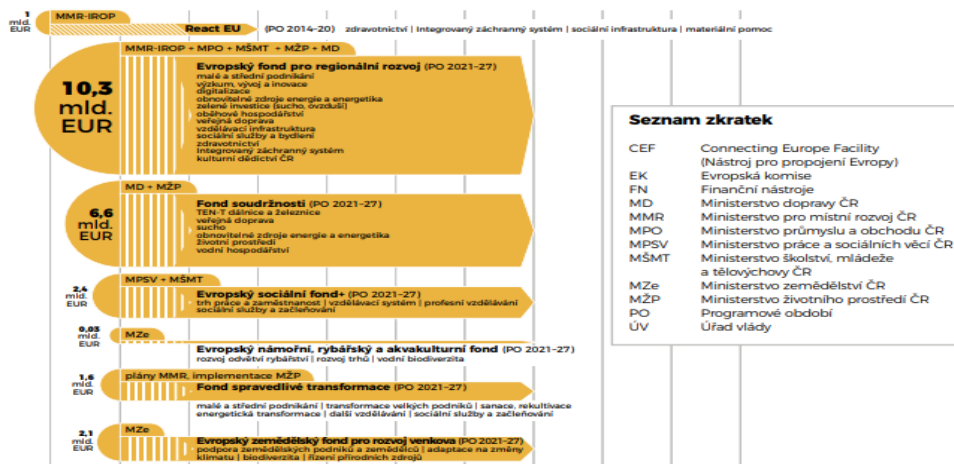
Obrázek 5 - Evropské fondy v České republice v období 2021-2027

Evropské fondy v České republice v období 21-27

Česko si vyjednalo z evropských fondů pro programové období 2021–2027 skoro bilion korun. Téměř 550 miliard korun budeme mít k dispozici v **několika fondech politiky soudržnosti**. Peníze můžeme čerpat formou nevratných **dotací, ale také finančních nástrojů** – výhodných půjček. Žadatelé se budou moci ucházet o podporu svých projektů v rámci osmi operačních programů, které navazují na období 2014–2020.

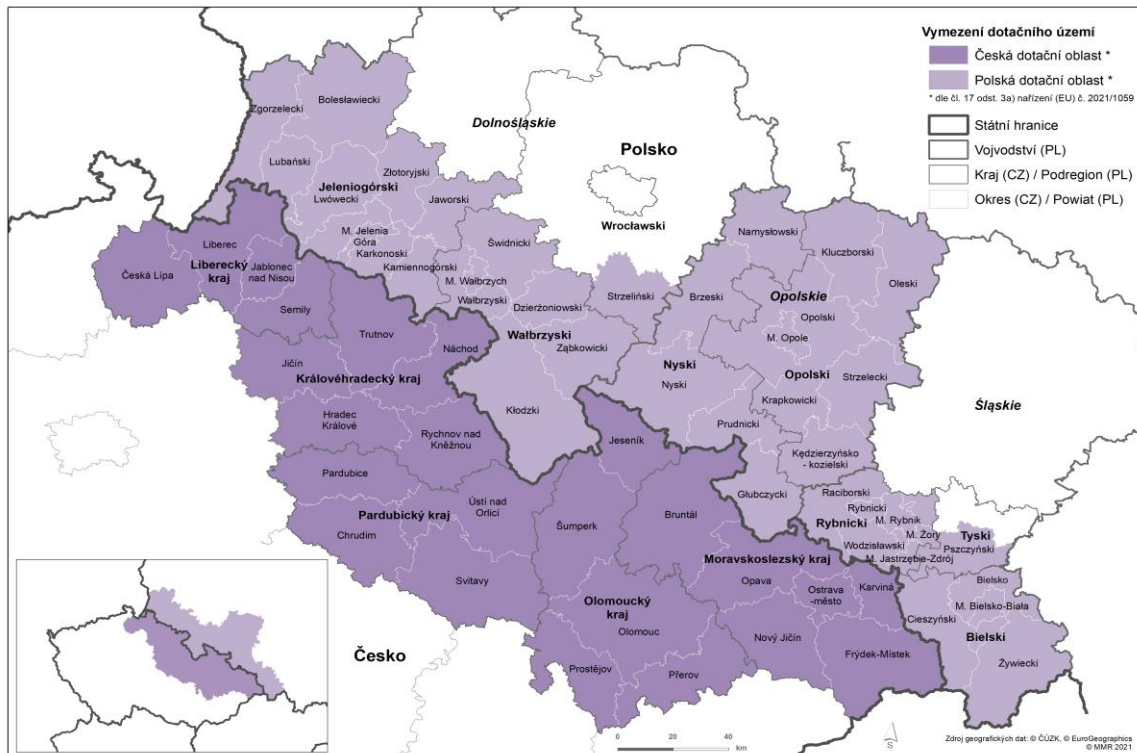
V gesci Ministerstva životního prostředí vzniká nový program zaměřený na uheľné regiony financovaný z Fondu pro spravedlivou transformaci. Prostředky v rámci REACT-EU jsou využívány k vypsání nových výzev ještě v současném Integrovaném regionálním operačním programu 2014–2020. Program rozvoje venkova nově transformovaný do tzv. Strategického plánu Společné zemědělské politiky již nebude z rozhodnutí Evropské komise začleněn pod politiku soudržnosti. Předpokládáný termín zveřejnění prvních výzev z nových programů je 1. polovina roku 2022.

Přehled finančních zdrojů EU pro ČR na období 2021–2027

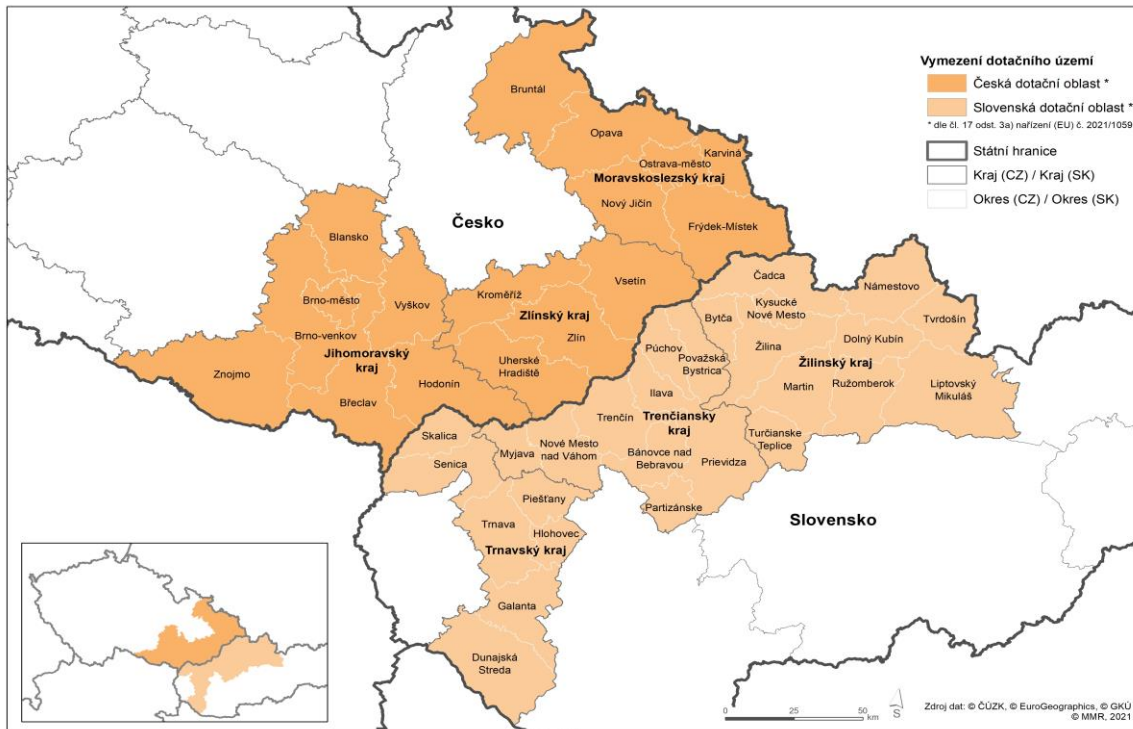
Zdroj: (MZP, 2022)

Obrázek 6 - České a Polské regiony NUTS 3

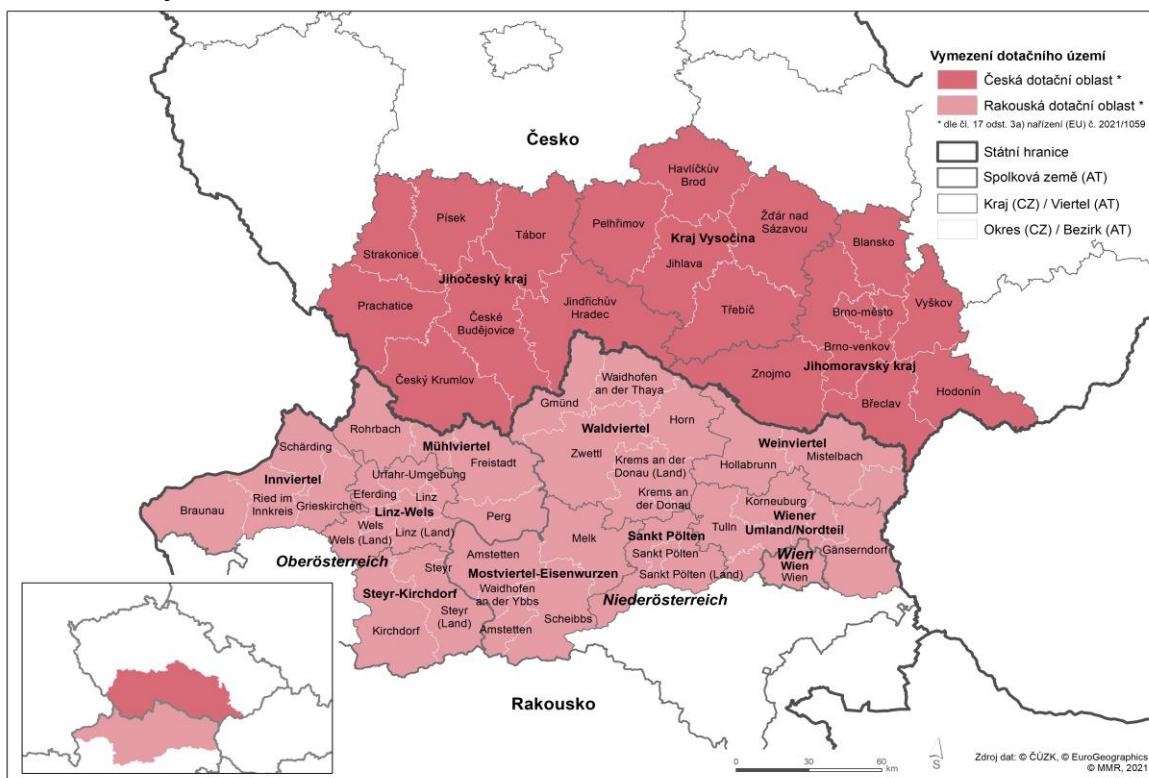
Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 7 - Územní vymezení Interreg Slovensko – Česko 2021–2027

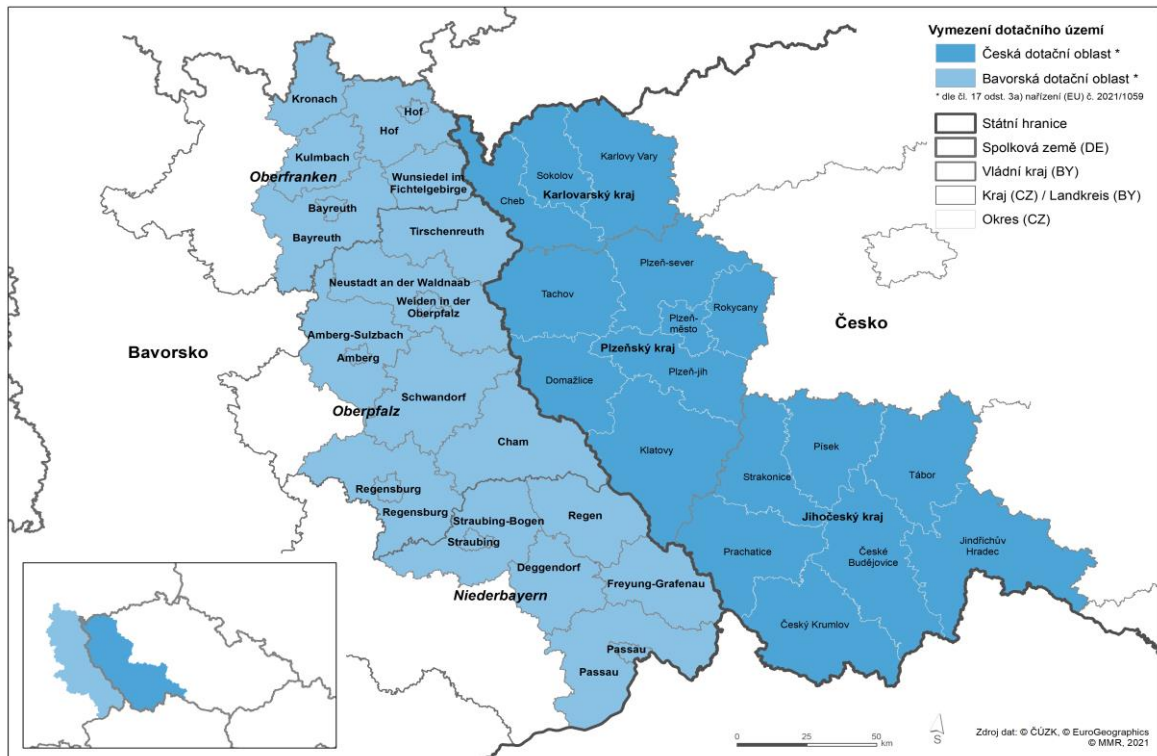
Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 8 - Vymezení dotačního území INTERREG VI-A Rakousko – Česko

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 9 - Vymezení dotačního území INTERREG Bavarsko – Česko 2021–2027

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 10 - Vymezení dotačního území Sasko – Česko 2021-2027

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2023)

Obrázek 11 - Strategický rámec Česká republika 2030

Zdroj: <https://www.cr2030.cz/strategie/>

Příloha B – Evropské fondy

Na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj (ČR, 2020) jsou fondy jednotlivě rozepsány, viz níže:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)** - Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty, jako je např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod. Byl založen v roce 1975 a dodnes je objemem finančních prostředků největším fondem.

- **Evropský sociální fond (ESF)** - ESF již od roku 1957 podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Fond je zaměřen na neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorbu inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti či rozvoj vzdělávacích programů.

- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)** - Je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova. EAFRD vznikem v roce 2007 nahradil Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond.

- **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF/EMFF)** - Je finanční nástroj na podporu rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU. Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Financuje aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu (např. odbahňování rybníků), investice míří také na modernizaci zpracovatelského průmyslu, modernizaci plavidel, podporu likvidace už nedostačujících plavidel, zlepšování akvakultury apod. Pro programové období 2014-2020 EMFF nahradil Evropský rybářský fond (EFF).

• **Fond spravedlivé transformace (FST)** - V období 2021-2027 se jedná o zcela nový program zaměřený na řešení dopadů odklonu od uhlí v nejvíce zasažených regionech – Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji (tzv. uhelné regiony). Cílem podpory je zejména zajistit dostatek pracovních míst pro pracovníky, kteří odcházejí z uhelného průmyslu i zlepšení životního prostředí.

Kromě těchto páteřních fondů, které jsou uvedeny výše Evropská unie podporuje i další aktivity pomocí jiných dotačních nástrojů, mezi které patří například:

• **Fond solidarity Evropské unie (EUFS)** - Fond poskytuje rychlou a flexibilní finanční pomoc při velké přírodní katastrofě. O pomoc může zažádat členský stát, pokud jsou škody vyšší než 0,6 % jeho HDP. Z fondu lze poskytnout podporu také na preventivní opatření proti přírodním katastrofám.

• **Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)** - Za jeho přispění jsou financovány projekty na pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace, tj. například v případě bankrotu velkého podniku, při přemístění továrny mimo území EU nebo v případě, kdy je v určitém regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou.

• **Fond evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD)** - Podporuje členské státy EU při poskytování materiální pomoci nejchudším obyvatelům. Jsou z něj nakupovány např. potraviny, oblečení a nezbytné předměty osobní potřeby, např. hygienické potřeby apod. Cílem fondu je podpořit sociálně slabé v jejich lepší integraci do společnosti.

• **Azylový, migrační a integrační fond (AMIF)** - Fond podporuje účinné řízení migračních toků a provádění, posilování a rozvoj společného přístupu Evropské unie v oblasti azylu a přistěhovalectví. Tento fond se skládá ze čtyř dalších fondů: Fondu pro vnější hranice (EBF), Evropského návratového fondu (RF), Evropského uprchlického fondu (EFR) a Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí (EIF).

• **Evropský fond pro strategické investice (EFSI)** - EFSI má podpořit dlouhodobý hospodářský růst a konkurenceschopnost v Evropské unii. Jeho cílem je posílit soukromé investice do projektů v různých oblastech, např. do infrastruktury, výzkumu a inovací, vzdělávání, zdravotnictví nebo informačních a komunikačních technologií. Fond funguje od roku 2015 a je financován z rozpočtu EU a z prostředků Evropské investiční banky.

Tyto fondy spadají do gesce Evropské komise nebo jí pověřených institucí a pro další informace o těchto fondech si lze zjistit pod odkazem na stránkách DotaceEU a přejít na stránky Evropské rady a Rady Evropské unie, kde jsou tyto informace uvedeny.

DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ V LIBERECKÉM KRAJI

Dobrý den,

Jmenuji se Roman Čermák a jsem studentem České zemědělské univerzity v Praze. Studuji obor Veřejná správa a regionální rozvoj na Provozně ekonomické fakultě. Chtěl bych vás požádat o označení vámi vybraných odpovědí na otázky v anonymním dotazníku, který je určen výhradně pro zpracování praktické části mé Bakalářské práce, která se zabývá tématem přípravy dotačních projektů a jejich environmentální udržitelnosti v souvislosti s regionálním rozvojem. Prosím vás tímto o chvíli vašeho času, za který vám zároveň děkuji.

Identifikační část

1) Věková skupina

☐ do 20 let	☐ 21-30 let	☐ 31-40let
☐ Let 41-50	☐ 51-60 let	☐ 61 a více let

2) Nejvyšší dosažené vzdělání

☐ Základní	☐ Středoškolské s maturitou
☐ Střední odborné bez maturity	☐ Vysokoškolské

3) Místo bydliště (okres)

☐ Liberec	☐ Česká Lípa	☐ Jablonec nad Nisou	☐ Semily

4) Ekonomická aktivita

☐ Ekonomicky neaktivní (Student/Žák, Mateřská, rodičovská dovolená, seniři, invalidé)	☐ Zaměstnaný/á v soukromé, ve státní nebo veřejné sféře
☐ Nezaměstnaný/á	☐ Osoby podnikající, zaměstnavatelé do 10 zaměstnanců
☐ Ve služebním poměru (ozbrojené složky)	☐ Osoby podnikající, zaměstnavatelé nad 10 zaměstnanců

Průzkumná část

Průzkumná část se týká udržitelného využití vyloučených lokalit bývalého vojenského prostoru, letiště a bývalých těžebních oblastí v katastru obcí, které se nacházejí v Mikroregionu Podralsko, v okrese Česká Lípa, v Libereckém kraji.

1) Lze vyloučené lokality Mikroregionu Podralsko, zejména bývalý vojenský prostor a prostory po těžbě, využít ve veřejném zájmu pro přípravu občanů na krizové stavy (ohrožení státu, živelní katastrofy, pandemie apod.)?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

2) Je vhodnou volbou vybudování Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy ve vyloučených lokalitách bývalých vojenských prostorů a prostorů po těžbě?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

3) Pokud jste odpověděli v předchozí otázce ANO či SPÍŠE ANO, tak jaké možnosti by podle vás mělo Multifunkční centrum pro přípravu občanů na krizové stavy nabízet? Zaškrtněte libovolný počet možností.

☐ Areál hasičských sportů	☐ Kynologický areál
☐ Střelecký areál (střelba, paintball, airsoft apod.)	☐ Areál pro zdravotnické kurzy a kurzy první pomoci
☐ Areál úpolových sportů a sebeobranu (box, MMA, judo, karate apod.)	☐ Areál běžeckých tratí (Spartan, orientační běh, přespolní běh apod.)
☐ Letecký areál s letištěm (modelářství, letectví)	☐ Motoristický areál (terénní jízdy, okruhy) BESIP
☐ Plavecký areál (přírodní koupaliště, vnitřní bazén, komory pro výuku potápěčů)	☐ Lanové centrum, horolezectví a překážková dráha
☐ Centrum pro veterány Ozbrojených složek a IZS s ubytováním	☐ Památník hrdinům naší historie
☐ Cyklistický areál (cyklostezky, terénní dráhy apod.)	☐ Jiné, vypište které.

4) Jaký bude mít vliv vybudování a provoz Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy na ekologickou udržitelnost Podralska?

- pozitivní spíše pozitivní nebude mít žádný vliv spíše negativní negativní

5) Zlepší se ekologická situace při využití prostorů po bývalých vojenských a těžebních stavbách (brown fields) bývalého vojenského prostoru a těžbě?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

6) Jaký bude mít vliv vybudování a provoz Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy na zaměstnanost regionu.

- významný velký méně významný zanedbatelný žádný významný

7) Jaký bude mít vliv vybudování a provoz Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy na podnikatelské příležitosti?

- pozitivní spíše pozitivní nebude mít žádný vliv spíše negativní negativní

8) Zlepší se vybudováním a provozem Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy životní úroveň vyloučených skupin občanů (starší lidé, hendikepovaní, etnické a národnostní menšiny apod.)?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

9) Napomůže vybudování a provoz Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy rozvoji regionu?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

10) Bude mít využívání Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy vliv na připravenost občanů čelit hrozbám (ohrožení státu, přírodní katastrofy, pandemie apod.)?

- ANO SPÍŠE ANO NEVÍM SPÍŠE NE NE

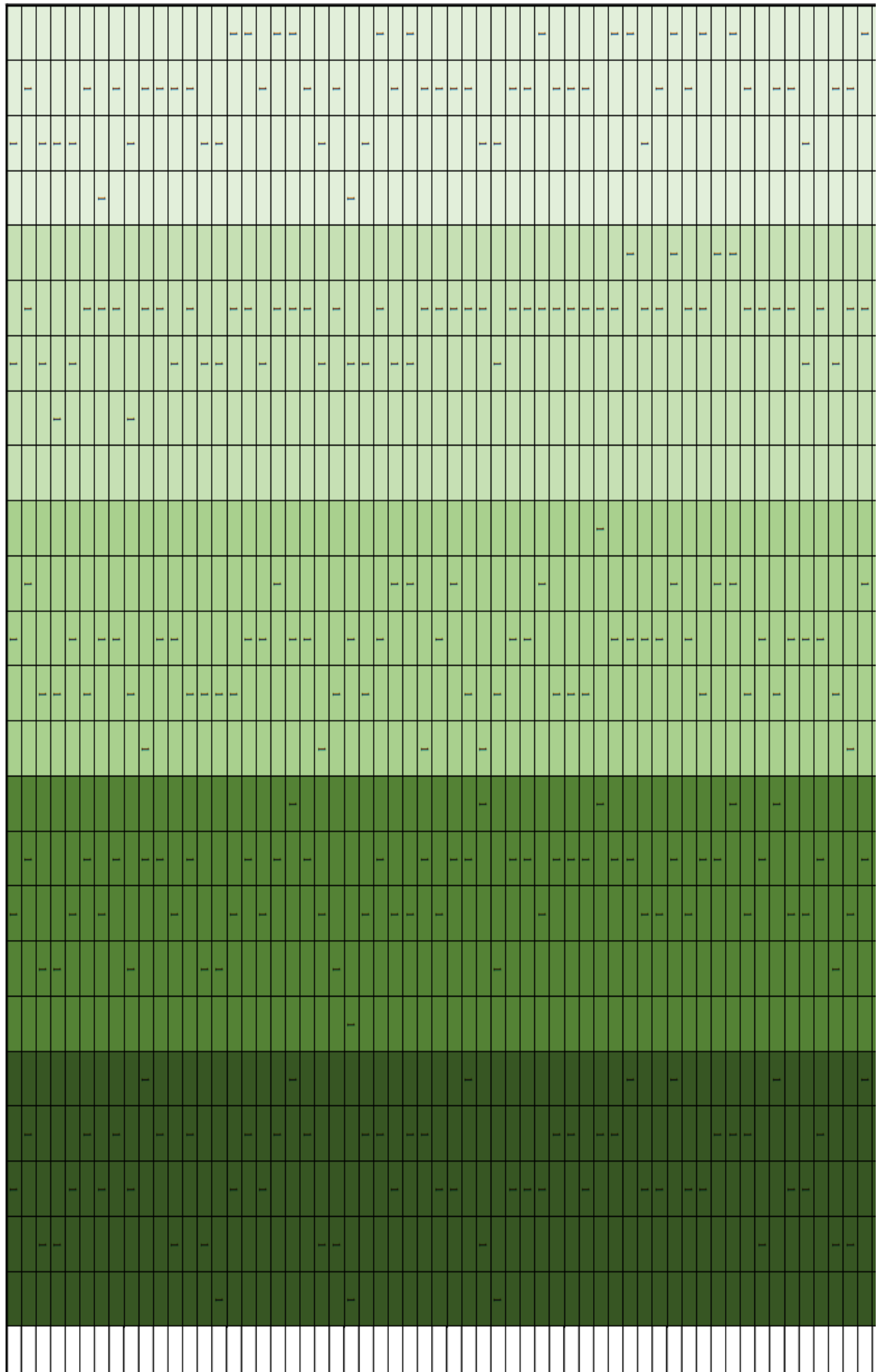
Informace o projektu

Dobrý den, rád bych Vás v kostce informoval o uvažovaném projektu a poznal Váš názor na něj pomocí osobního rozhovoru na níže položené otázky.

Uvažuji v rámci své závěrečné práce o projektu vybudování Multifunkčního centra pro přípravu občanů na krizové stavy v oblastech vyloučených lokalit, zejména bývalých vojenských prostorů a prostorů po těžbě nerostných surovin. Ve spolupráci veřejné správy, soukromého sektoru a spolkové činnosti vybudovat za využití např. brownfield, několik areálů např. letecký areál, střelecký areál, kynologický areál, air soft areál, areál hasičských sportů, areál 1. pomoci a další, které by napomohly nenásilnou formou, zčásti komerční, např. kurzem přežití, zdravotnickým kurzem, dlouhodobou spolkovou činností aj., pobídnout občany k rozvoji své připravenosti na krizové stavy a nabídnout jim ve spolupráci s ozbrojenými složkami, IZS a ostatními bezpečnostními sbory tuto činnost provádět na co možná nejlepší úrovni. Konáním různých workshopů, ukázek a propagací výše zmíněných složek by na jednom místě mohly složky motivovat občany a připravovat je ke vstupu do těchto sborů a vyřešit tím otázku hrozící personální krize. V bezpečnostní situaci, jaká momentálně je, je nutné připravovat i naše děti na hrozby novodobých konfliktů a hrozících katastrof, kdy těžiště přípravy by se ze škol přeneslo právě do takového areálu. V neposlední řadě bych se tímto výzkumem chtěl dozvědět, zdali by takovýto projekt mohl být úspěšný nejen v Libereckém kraji, ale i v dalších krajích ČR a zdali by mohl být realizován i v zahraničí.

Seznam otázek k rozhovoru a Focus group

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?
2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?
3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?
4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?
5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?
6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?
7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?
8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?
9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?
10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Focus Group Ralsko – pilotní studie 19. 4. 2022

Přítomnost: 2x poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, 4x představitel samosprávy, 2x představitel státní správy

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

Respondent:

1. Myslím si že částečně protože se zájmy veřejné správy a soukromého sektoru mnohokrát odlišují.
2. Já souhlasím s názorem mého kolegy částečně je spolupráce možná ale má to svá úskalí.
3. Z mého pohledu samosprávy kdy jednám s představiteli soukromého sektoru je tato spolupráce mnohdy obtížná.
4. Za určitých podmínek ano ale má to svá úskalí.
5. Nemyslím si že by to fungovalo tak jak bychom si představovali, ale zlepšení spolupráce je nutná, ne-li nezbytná.
6. Z mých zkušeností kdy obec musí jednat s dodavateli čehokoliv, tak veřejná správa je nucena a ono to ani jinak nejde než spolupracovat se soukromým sektorem, ale je to velmi obtížné a pravidla jsou nastavená mnohdy prapodivně.
7. Z našeho pohledu jako správce veřejného majetku musíme se soukromým sektorem spolupracovat v mantinelech platných zákonů a uzavřených smluv.
8. Ano souhlasím na nižších stupních státní správy jsou tyto pravidla hry striktně dána a my je nijak nemůžeme ovlivnit, ačkoli by to mnohdy bylo nutné.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

1. Za mě je to bezpodmínečně nutné aby ten projekt byl životaschopný.
2. Bez toho aniž bych znal názor veřejnosti nemá vůbec smysl o projektu jakýmkoliv projektu přemýšlet.
3. V samosprávě na v nižších stupních třeba v obci do 1000 obyvatel je to samozřejmě nutné, ale vzhledem k časové omezenosti to je mnohdy nadlidský výkon zjistit od lidí co vlastně chtějí.
4. Je to velmi důležitá součást rozvoje obce ale zároveň i nejobtížnější.
5. Ano souhlasím je důležité znát názor veřejnosti, ale ne vždy je to možné v dostatečném rozsahu.

6. Jsem přesvědčena že ano ale je důležité lidem představit jakousi škálu vizí projektu a teprve k těm by se měli lidé vyjadřovat protože mnohdy při dotazování lidé sledují své vlastní zájmy a neberou v potaz udržitelnost a rozvoj obce.

7. Za mě jsem pouze vykonavatelem státní správy takže z pozice úředníka nevím, ale z pozice občana jsem přesvědčen že se chci spolu podílet na tom co vlastně bude v obci budováno.

8. Teď odpovím jako občan, ano je to důležité.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravování na krizové stavy?

1. V posledních letech jednoznačně nedostatečně.

2. Určitě ne.

3. Nemyslím si že bychom připravování a už vůbec ne děti, které vůbec neví jakým způsobem si třeba rozdělat oheň.

4. Nejsou a chce to s tím něco udělat.

5. Určitě ne mělo by se to vyučovat na školách.

6. Úplně nevím a jako zřizovatel školy 1 stupně, kde se toto nedělá nebo je to zahrnuto třeba v prvouce si nemyslím že by byly děti nebo vůbec občané na krizové stavy připravování.

7. Kdysi ano teď o tom vůbec nevím asi ne.

8. Myslím si že ne.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

1. Pokud pro ně není využití tak samozřejmě ano.

2. Nechci být skeptik, ale myslím si že by se daly využít jinak i lépe.

3. Protože tady vedle jednoho žijeme a není zde velký posun ve využití prostoru, tak za mě ano.

4. Myslím si že to není špatný nápad, ale nevím jak by se to dalo udělat.

5. Já si myslím že by to šlo.

6. Já nevím možná, ale spíš podpořit turistiku.

7. Asi ano, protože stejně tady chlapi hrají air soft je tady letecký klub takže určitou formou ano.

8. Ano třeba by to byla vhodná volba vzhledem k předchozí otázce.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

1. Myslím si že složky spolu spolupracují, ale jsou zde velké rezervy.

2. Tak ony musí mezi sebou spolupracovat, ale často to drhne.
3. Když to bude fungovat tak určitě ano.
4. No nevím jestli to někdy funguje, musí se ty nahoře domluvit.
5. Jestli myslíte jakože v tom areálu jak jste řekl tak s tím souhlasím.
6. Určitě ano.
7. Tak já si myslím že spolupracují jinak by to nefungovalo.
8. Pokud tomu správně rozumím, tak v praxi složky mezi sebou spolupracují třeba záchranka s policií, ale při té přípravě občanů, o tom nevím že by to fungovalo, ale bylo by to dobrý.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

1. Něco se chystalo pak od toho upustilo takže ne.
2. Mám pocit že to je čistě v kompetenci ředitele školy pokud tuto přípravu zahrnuje do osnov nebo ne.
3. Už se to asi na školách neučí takže asi ne.
4. Musím s názorem kolegy v předchozí odpovědi taky si myslím že ne.
5. Určitě ne děcka ani neumějí najít sever na mapě.
6. Myslím si že ne ale děti na vesnici asi na tom budou o trošku lépe než děti ve městech.
7. Určitě ne.
8. Za mě taky ne.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

1. To nevím možná.
2. Asi nějakým způsobem ano, ale to by ukázal až čas.
3. Vůbec nevím, jen se píše že je problém sehnat lidi do policie a armády.
4. Pokud by ty lidi připravovali příslušníci složek třeba policie a armády tak by asi mohli přesvědčit ty lidi aby k nim někdy nastoupili.
5. To si nějak nedokážu představit nevím.
6. Nikdy jsem nad tím neuvažovala, ale možná ano.
7. Pokud by se potkávali s těmi složkami, tak ano.
8. Nevím jestli by to mělo nějaký vliv.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

1. Peněz je dost, ale je to věc priorit.
2. Nevím jestli samospráva na to bude mít dost peněz ale pokud se využijí dotační programy tak snad.
3. Už takhle udržovat tento prostor je náročné, zejména finančně, nemyslím si že má samospráva dostatek financí na to aby se tady něco takového vybuodovalo.
4. Muselo by se to prodiskutovat a jak tady bylo řečeno je to věc priorit, pokud by to byl životaschopný projekt tak by se peníze asi našly.
5. Pochopil jsem že to je docela rozsáhlý projekt, nevím jestli by se na to sehnalo dost peněz, třeba by to šlo budovat po částech.
6. Nevím jestli samospráva nebo mikroregion by na tohle sehnali peníze, určitě by se na to museli podílet dotace a hlavně stát.
7. Já si myslím že na tohle to by stát měl peníze sehnat.
8. Asi jsou důležitější problémy třeba silnice nebo jiný věci co nás pálí.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

1. Pokud by to mělo úspěch tak samozřejmě ano.
2. Souhlasím nápad to není špatný, když se to osvědčí tak těch vyloučených lokalit je po celý republice dost takže za mě ano.
3. Určitě by to šlo, když by fungoval třeba takzvaný pilotní projekt, ale musel by se na tom podílet stát ve větší míře.
4. Myslím si že ano.
5. Když se to osvědčí tak ano.
6. Možná záleželo by na státu.
7. Asi ano.
8. Když to bude fungovat tady, tak to může fungovat i jinde, takže asi ano.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

- 1.-8. Tohle asi nikdo z nás neví protože zákony a přípravou v jiných zemích neznáme a ani nevíme jestli tam třeba něco funguje teďka

Rozhovor 12.7.2022

Přítomnost: Vedoucí Krizového oddělení Statutárního města Liberec

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

To je hodně složitá otázka já si myslím že je vůbec nemožné mluvit je to podle mě hodně závislý na konkrétních lidech, který v té veřejné správě, na těch konkrétních úřadech pracují, takže si myslím, že pokud bych měl mluvit za Liberec, tak si myslím, že tady z vlastní zkušenosti odbor strategického rozvoje a dotací funguje. Máme za sebou několik úspěšných projektů které se týkaly dobrovolných hasičů, takže pokud můžu soudit za Liberec, tak si myslím že je na to připravena.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

No tak to je otázka, která by možná spíš asi byla na ty dotační úřady než na mě. Určitě ten názor veřejnosti je jakoby důležitý nebo je jedním ze složek, které by se při přípravě toho projektu měly zohledňovat. Na druhou stranu si zase nemyslím, že by měl být tou hlavní nebo rozhodující jednotkou z kritérií, které by určitě ta veřejná správa měla znát, než se do něčeho takového pustí.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Tak máme různé krizové stavy, takže jako na všechny je, ale to je složitá otázka, protože samozřejmě ty vojenské krizové stavy tam je to na armádu nebo na řekněme státní správu. Co se týče těch nevojenských krizových stavů, ať je to stav nebezpečí nebo nouzový stav, tak samozřejmě občané jsou informováni, seznamováni s možnými nebezpečími, ale zase jsme u toho že záleží hrozně na těch lidech, jak k tomu oni sami přistoupí, protože spousta lidí bohužel má ten pocit, že se o ně musí postarat hasiči, ale za mě musím říct že já k tomu mám takový přístup, že lidé by se primárně měli nejdřív postarat sami o sebe a až když prostě jejich možností na to nestačí, tak by měl nastupovat integrovaný záchranný systém nebo nějaké jakoby státní instituce.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Tak určitě pokud, se bavíme o nějakých jakoby rozsáhlejších aktivitách, které by řekněme v obydlených oblastech mohly nějakým způsobem omezovat ten běžný život, tak si myslím, že z tohoto pohledu na tyto prostory, tak jsou vhodné právě proto, že umožňují vlastně ten rozsah té přípravy, tím že by obtěžovaly hlukem nebo nějakým způsobem prostě omezovali dopravu a podobné věci což by samozřejmě naráželo na odpor obyvatel v těch obydlených oblastech, takže z tohoto pohledu si myslím že to jsou skutečně ideální prostory.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Bezpochyby určitě, ale dokonce si myslím, že bez ní bez ní, to ani není možné, protože jak už jsem zmiňoval v jedné z předcházejících odpovědí, ty stavy jsou různé a ty přípravy jsou na různé situace a od povodní zažili jsme tady pandemii, na to nikdo nebyl připraven, museli jsme se spoustu věcí naučit. Teď tady řešíme rozsáhlou uprchlickou krizi, na což taky je typový plán ale nikdo to vlastně v reálu nezažil, takže určitě spolupráce mezi složkami integrovaného záchranného systému ano.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Tak jsou to je spíš teda otázka přiznám se na odbor školství, ale ano dochází do škol jednak jsou školení pedagogičtí pracovníci aby mohli dále vlastně tyhle ty věci přenášet na studenty a jednak vlastně přímo do škol dochází například zástupce hasičského záchranného sboru, kteří seznamují žáky s problematikou požární ochrany, ale samozřejmě i s ohledem na současnou situaci, válku na Ukrajině se nabízí otázka zda by toto vzdělávání nemělo být senzitivnější a nemělo by se třeba uvažovat o znovu obnovení něčeho na způsob branné výchovy, která byla dříve.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Díky té přípravě, že by ti žáci a studenti byli tak určitě v dnešní době když to když to vztáhnou hlavně třeba na tu armádu v době profesionální armády vlastně ta armáda neustále pracuje s těmi aktivními zálohami a snaží se vlastně získat lidi, kteří by byli schopni ty vojáky doplňovat, nahradit či zastoupit a určitě řekněme ten vztah k té obraně nebo i k tomu řešení těch krizových situací, je potřeba budovat už od mladého věku, řekněme minimálně od základní školy.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Tak to je samozřejmě v složitá otázka, můžu-li mluvit za tu samosprávu, nemůžu mluvit za státní správu a tady samozřejmě strašně moc záleží na politickém vedení města. Každé vedení má nějaké své priority a to se pak samozřejmě projevuje i na tom financování podobných projektů, takže já musím říct za sebe a musím zaklepat, že za ty místní projekty snažila podporovat.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Já jsem teda pro přípravu občanů na krizové stavy, já nevidím důvod proč by to nebylo možné to samozřejmě. Už jsem říkal v předchozí otázce, podporou politického vedení, ať už na úrovni obce, kraje, samozřejmě státu a samozřejmě existence vhodného prostoru.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Tak to se obávám že na tohle úplně neumím odpovědět nebo nedokážu to posoudit ze svojí úrovně. Já si myslím že tady jakoby nebo spíš se zeptám co tím myslíte jako nabídnout té pokud by to centrum byl vybudovaný jako že by se tam jako by zvětšily nebo probíhala tam ten výcvik i lidí ze zahraničí? Pokud by se to ale osvědčilo tak určitě. V tomhle nevidím problém, tam by se samozřejmě jenom muselo jakoby posoudit zda to, co by to obsahovalo, jen ten výcvikový program nebo celé centrum, jako model.

Rozhovor 8.8.2022

Přítomnost: starosta obce Osečná

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

Takže na to nejsme připravený, protože ta společnost dneska je taková roztráštěná a prostě ty zájmy jsou hrozně různorodý a vůbec tady v tom území to nepřipadá, že by na to společnost byla připravena. U nás teda když se něco samozřejmě objedná tak to funguje Ale nám vždycky zadržává ta spolupráce s těmi soukromými subjekty. Ty nechtějí do toho nic vložit, chtějí mít hned zisk, a to prostě nejde.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

Tam je problém ten že připravujeme projekty tak nikdo k ničemu nic se nevyjadřuje, ty projekty se připravují 2-3 roky dopředu projekčně, potom dotačně a když se začne stavět tak se lidi začnou bouřit a začnou proti tomu protestovat. V té době už v tom je strašně moc peněz strašně moc práce takže já to pokládám v té společnosti že je to nějaký nezdravý jev a že prostě ty lidi se vyjadřují až když je to bezprostředně zajímavá, začne se kopat.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Tak jak já vám řeknu k tomu to, že ani náš stát není na to připravený, protože když jsem nastoupil před zhruba 25 lety tak tady byl ve špatném stavu sklad civilní obrany akorát se tomu říkalo já jsem vůbec nepočítal s válkou a počítal jsem s nějakými přírodními jevy a tak jsem nechal v rámci tehdejší dotace vybavit tohle to středisko nebo tuhle tu zařízení technickými prostředky moderními když jsme ten zpracování obranný dostavěli všechno jsme udělali včetně protipovodňových věcí a tak dále tak přišlo nařízení, že se to všechno bude rušit, takže jsme to za 3 roky zase zbourali všechno jsme zrušili a potom nám to samozřejmě chybělo při záplavách které nás tady postihly.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Určitě to je vhodný a dokonce tady ve vojenském prostoru jsme chtěli jsme chtěli vytvořit zázemí třeba i něco pro skauty, kde vlastně by to bylo v blízkém prostředí a hlavně aby se učili vlastně.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Takže určitě by to bylo dobrý, akorát samozřejmě tady se v poslední době paní ministryně obrany snažila, aby to bylo pod vojáky a to se mi nelíbí. Já se domnívám že tohle všechno by mělo spravovat ministerstvo vnitra, který by v podstatě mělo tu civilní obranu pod sebou a nebyla by to vojenská složka, ale byla by to civilní složka.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Tak ve škole myslím si, že nejsou připravováni, i když za mých mladých let jsme měli civilní obranu a měli jsme to jako legraci a viděli jsme to, jako opékání buřtů, ale přesto jsem se třeba naučil rozdělovat oheň a další věci, které bych nikdy neudělal, protože jsem nebyl ani pionýr ani skaut, tak vlastně to byla jediná možnost, jak se naučit prostě přežívat v nějakých podmínkách.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Právě, pro ty by to bylo určitě důležité. Protože pro tu další generaci, která nemá ani pojem o tom jak prostě se zařídit, tak jak si zorganizovat život v podmínkách, které nejsou standardní a to dnešní generace reagují i díky tomu že není základní vojenská služba, i když já pro ni teda nejsem ale samozřejmě tahle výuka by měla nahradit nebo nějaký kurzy by měli nahradit to, aby kolik prostě ty lidi dokázali, jak se mají chovat, co mají dělat, aspoň částečně.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Tak existují určité dotační tituly, ale myslím si, že to teď právě už není. Bylo to v těch letech 2003 2005.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Já si myslím, že by to v rámci republiky mohlo fungovat. Já vám řeknu příklad dobré praxe protože jsem členem bezpečnostní komise svazu města obcí a pan Boček je součástí té komise a on se stal generálním ředitelem teď u hasičů, to je výborný, protože tenhle člověk vybudoval tento systém na Ostravsku tam to dokonale funguje, když se tam někdo jede podívat, tak vlastně byl jsem se podívat i třeba u švýcarských hasičů a záchranářů tak v podstatě Ostrava je myslím na stejný úrovni na úplně na špičkové úrovni v republice.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Tak já si myslím, že v těch státech to je různý, že třeba Němci to mají postavené na trošku jiném systému než my. A v dalších zemích samozřejmě nevím, třeba jak to funguje v Polsku takže asi by to bylo i dobrý v rámci unie to vytvořit a v rámci potom třeba nějakých těch velkých velkých dotačních titulů to jakoby zvládnout, to by určitě šlo

Rozhovor 14.9.2022

Přítomnost: Vedoucí Krizového oddělení Libereckého kraje

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

Pokud bychom měli hovořit o přípravě v krizové situaci, otázkou zůstává jak by teď dotační program byl na tady toto připravený.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

Názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů je velmi důležitý. Dotační programy, které nevedou k udržitelnému regionálnímu rozvoji jsou nebo můžeme-li říkat nesmyslné, nemají budoucnost, tudíž ano souhlasím s tím, že je důležité znát názor veřejnosti.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Otázka připravenosti na krizové stavy spíše spočívá připravenosti občanů na obranu státu ano je to i otázka na integrovaný záchranný systém. V tento okamžik si nemyslím, že by probíhala všeobecná výuka, vzdělávání, jak ze strany integrovaného záchranného systému, tak ze strany ministerstva obrany, potažmo ministerstva vnitra. Ano měli by být občané vzdělávání více a připravováni více, jak na krizové stavy, tak na obranu státu.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Každý takový prostor, který by sloužil k přípravě občanů, je vhodný prostorem v případě udržitelnosti.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Byla by velmi přínosná, věřím tomu, že v případě ukotvení v zákonu, by to byla nejúčinnější forma rozvoje přípravy občanů.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Tady jsou připravováni žáci a studenti na krizové stavy, nicméně příprava občanů k obraně státu, když byla zakotvena a to v zákoně o přípravě občanů k obraně státu zákon 585/2004.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Pro bezpečnostní sbory a jiné, je tato koncepce je již v gesci ministerstva obrany ano to je nutné zakotvit spolupráci ostatních složek.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Skutečné financování projektů, o kterých hovoříme by bylo dostatečné, pokud by tento program byl vyhlášen cestou příslušného ministerstva.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Realizovat Tyto projekty v jiných krajích ano, na bázi dobrovolné.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Zda je tento projekt možné nabídnout k realizaci v zahraničí zůstává otázkou, zda tyto projekty nejsou již realizovány v zahraničí jako například ve Švýcarsku. V případě že by tento projekt měl udržitelnost a již nějakou dobu by fungoval, potom ano.

Focus Group Gymnázium Mimoň 15. 9. 2022

Přítomnost: 7 x, 6x studenti, 1x vyučující (David, Ondra, Vítek, Petr, Sofia, Teodor apaní učitelka Markéta)

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

David:

Já si myslím že veřejná správa tedy samospráva i státní správa je připravena na tu environmentální to znamená ohledně životního prostředí ekonomická a sociální udržitelnost já si myslím že ekonomicky jsou na to připraveni to určitě sociálně také a celkově ta environmentální s tím bych taky souhlasil určitě si myslím že jsou na to připraveni mají na to prostředky.

Ondra:

Myslím si že ano a nejsem si jistý jestli finanční prostředky jsou připraveny na to dobře nic víc k tomu nechci říct, ale finanční prostředky by se asi našly. Z environmentální stránky tak asi jsou připravený.

Vítek:

Nemyslím si, že je na to veřejná správa připravena, na tu spolupráci. Asi by to chtělo nějaké petice ohledně environmentální udržitelnosti.

Petr:

Já si nemyslím že je na to státní správa nebo že jsou na to připraveny, nepřipravený ohledně finanční správy je taky nepřipravená a environmentalistika no tam je opravdu závažná.

Sofie:

Upřímně já tady abych nad tím asi musela přemýšlet dýl ale myslím si že z toho hlediska financí si že to asi není úplně realizovatelný ale možná se pletu ale myslím si spíš že asi ne ale jinak souhlasím s tím co říkali, že z ostatních stránek ano.

Teodor:

Já bych hlavně k tomu řekl spíš jestli je to vůbec potřeba, je tu Obora Židlov a další věci, není potřeba dotačních projektů.

Markéta:

Nemyslím si, a to z toho důvodu, že vidím neochotu veřejné správy nějak smysluplně využít prostor třeba letiště a vidím neochotu i soukromého sektoru investovat do toho peníze buď zjiště jako že na tom něco vydělá anebo třeba i neziště. Vidím problém v těch dotačních projektech já si myslím že i veřejná správa i ten soukromý sektor je v současné době nastaven tak aby dotace byla jednoduše zneužitelná pro vlastní potřebu, protože už nějaké dotační programy na letiště byly, ale to letiště od roku 1991 vypadá v podstatě dost podobně to znamená že kdybych byla ochota něco realizovat nebo že si smysluplně realizovat tak to není, aby se tam něco dávno mohlo objevit.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

David: Určitě ano je potřeba mít hlas u těch lidí je potřeba vědět co oni doopravdy chtějí, takže já si myslím že je to určitě důležitý.

Ondra: Souhlasím s tím, pokud lidé chtějí tak určitě se o to nějak pokusit a pokud nechtějí ani tak to asi nemá ani cenu zkoušet.

Vítek:

Příkladem je nebo mám takovou zkušenost ohledně přeložky silnice číslo 9 z Nového Boru, jelikož tam žijí lidé a celkově má to celkově zrychlit dopravu, ale lidi s tím nesouhlasí a píšou proti tomu petice. Jako podle mě je hodně důležitý vědět co si o tom myslí lidé aby náhodou neprotestovali proti tomu a nepsali petice. Jestli to vůbec má pomoci lidem a chtějí to nebo to vůbec přijmou.

Petr:

Podle mého názoru by lidi měli vědět co se děje kolem jejich bydliště takže určitě pro informovanost občanů ano.

Sofie:

Stoprocentně ano, protože většinou lidi jsou nejdůležitější. Když se to tam udělá bez nějaké podpory lidí tak to bude úplně zbytečný, takže určitě ano.

Teodor:

No já musím souhlasit se Sofií, protože když už se to buduje pro lidi tak je asi dobrý aby o to vůbec měli zájem.

Markéta:

Okolní obyvatelstvo musí být informováno ale nezbytně nutné to není.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

David:

Myslím si že u nás ve škole aby se to mohlo vyučovat víc určitě jak v občanské výchově tak i tak ale není to nejhorší. My si myslíme, že to není úplně dostatečné a taky to není na nejlepší úrovni.

Ondra:

Vlastně s takovými základními věcmi jsme seznámeni, ale bereme to třeba jenom jednou za rok v té škole. Moc toho nevíme a myslím si že to tak různě že třeba ty lidi, kteří se o to zajímají tak o tom něco vědí, ale ty co ne tak asi ani nepotřebují, takže je to individuální.

Vítek:

To komplet záleží na člověku, tak jestli to člověk jako chce vidět, tak ať to se připravuje. Ale něco by vědět měl, to samozřejmě. Ale jako když člověk jako nechce jemu to je jedno, tak proč ho do toho nutit asi za mě. Asi by se jako hodilo udělat možná ty cvičení, takový ty hraný jako reálně si vyobrazit jak by to mohlo vypadat a možná spousta lidí je proti, ale za mě by to asi bylo docela vhodný.

Petr:

Já bych byl dokonce pro aby se branná výchova prostě učila, aby to byl povinný předmět, aby to bylo od primy do oktávy, protože je opravdu potřeba vědět teďka v této době, kdy se kdy prostě se válčí, by se to by se tohle mělo vědět. Jde o nás jde o obyvatelstvo, je lepší vědět, je lepší někomu zachránit takhle život a naučit se to.

Sofie:

Tak s Petrem souhlasím, akorát si myslím že teda v tom výukovém centru by nemuselo být tak dlouho, protože vlastně jestli není teda tolik co by se jako mělo probrat většinou to teda ten člověk chce vědět, tak se to nějak dozví sám a vyhledá si to. I tak si ale myslím, že určitě je důležitý to probrat nějakým způsobem tu situaci.

Teodor:

Tak starší generace vzhledem k tomu, že branou výchovu měli určitě dýl než my, tak o tom vědí docela dost, ale myslím si že ta dnešní generace, jako jsme my, pokud si to sami nezjistili, tak potom nevědí vůbec nic.

Markéta:

Zase jsem skeptická, nejsem si jistá kolik studentů naší školy by v případě od začátku nějaké krize vědělo, co má dělat ale nejsem si jistá ani u sebe, že bych věděla co mám dělat, že bych jednala správně nebo byla schopná někoho vést.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

David:

Určitě myslím, že máme prostory, které budou připraveny a budou nějak zařízené tak určitě si myslím že je to dobře tyto prostory budovat, když jsou teď v podstatě nijak nevyužité. Souhlasím s tím, že by se něco takového zavést.

Ondra:

Když to tam jenom stojí ladem a nic se tam neděje, tak proč tam něco nezavést tady v tomto směru.

Vítek:

Souhlasím tady s Ondrou a s Davidem a navíc z letiště v Hradčanech, protože tam se pořád občas lítá protože tam je aeroklub i na letiště do České Lípy a tak. A kdyby to právě šlo, kdybychom prošli nějaký takový výcvik tak já bych to bral.

Petr:

Určitě souhlasím, je to velmi zalesněný terén a s tím co já si myslím, že to je asi ten nejbezpečnější terén, tak kdybychom byli napadeni, takže bych se šel schovat asi právě tam.

Sofie:

Určitě by to bylo vhodné, jelikož se tam to dá aspoň nějak využít.

Teodor:

Tak ten prostor určitě poskytuje docela dobré podmínky, jako na to, aby tam něco takového probíhalo, ale rozhodně nesouhlasím s tím, že se tam nic neděje, protože dám znova příklad

obora Židlov to je v podstatě dokonale odříznuté území s vzácnou flórou a faunou a prostatě nevidím důvod proč tam takovéto projekty plánovat.

Markéta:

Prostor si myslím, že je vhodnou lokalitou, kde mohou být služba poskytovány, pokud to schválí.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

David:

Určitě by se tam nějak mohli začlenit, určitě by to mohlo přidat i na nějaké té realističnosti při těch výcvicích, takže já si myslím že by to bylo dobrý.

Ondra:

Určitě, čím víc lidí se do toho bude zapojovat tak tím víc můžu vymyslet nějaké lepší věci, lepší varianty a tak dál.

Vítek:

Souhlasím taky, jako myslím si, že je to docela důležitá věc, protože když něco není realisticky vyobrazený, tak potom je to vlastně k ničemu, člověk vlastně žije ve zkrslené představě a neví jak moc co má dělat a jelikož jsem právě fanoušek tady těch složek zvlášť armády, tak asi ano.

Petr:

Armáda a policie stoprocentně do takovýchto kurzů přežití patří, protože opravdu jak Vítek říkal styl realistické barvy jsou velmi důležité v tomhle, když nás někdo napadne, tak se potom můžeme strašně zklamat a jsme panikáři takže určitě jsem pro.

Sofie:

Když si to lidi nevyzkouší vlastně na vlastní kůži, tak pak to neberou tolik vážně a kolikrát se z toho třeba můžou udělat a šířit o tom špatný informace.

Teodor:

Já si myslím, že určitě ano, protože už jenom proto, že vlastně členové těchto složek člověk jsou schopný toto zorganizovat velice realisticky a velice přínosně.

Markéta:

To není dobře.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

David:

Na té škole jsem to ještě nezažil, akorát když jsme dělali 1. pomoc tak jsme měli nějaké pomůcky. Ale věci jako učebnice si pamatuji že jsme měli snad jenom v Primě na občanskou výchovu od té doby už jsme snad ani neměli. Určitě tady nikdo za tu dobu co tady jsem, tak někdo jako policisté nebyl, takže myslím si že by se to tady mohlo přidat víc.

Ondra:

Moc toho nemáme zatím a byl bych pro kdyby třeba občas školu navštívil nějaký záchranáři seznámil nás s nějakými základními věcmi.

Vítek:

Zkušenost teda mám takovou jednu. Nevím kdy to bylo. jestli jsem byl v tercii nebo v sekundě, ale že jenom jedinkrát jsme měli evakuaci, jakože cvička mám jinak vůbec mi nepřišlo že se ten má to nějak jako extra hodně připravuje vůbec jsem tady neviděl žádnou záchranou službu mimo teda 1 případu, který vůbec nesouvisel se školou a žádný takový besedy tu nejsou. To mě jako trošku vadí.

Petr:

No to je skutečně pravda, záchranné složky nic takového tady nikdy nebyly, určitě bych byl pro kdyby tady byl speciální kurz první pomoci, že by přijeli nějaký záchranáři třeba, a že by jako třeba po třídách to svolali a že by tam probíral takový kurz pomoci jako i se speciálním záchranářem, protože tělesná výchova dobrý, ale vy je to ještě není ono by to ono by to nevadilo bylo by to lepší tohle podpora je strašně důležitá člověk neví co bude za 30 let a může se mu to královsky hodit.

Sofie:

Z mého pohledu jako na tu zdravotnickou přípravu, tak si myslím že docela dobře jako informování nejsme, že nevíme vůbec co máme dělat při nějakých krizových situacích třeba někdo omdlí a tak. Ale to je asi tak nějak všechno protože jak už tady říkali předtím nikdo tady nikdy nebyl z nějakých třeba policista, hasič.

Teodor:

Nejsme připravování, možná jednou v nějakém předmětu a cvičení nejsou skoro žádná.

Markéta:

Jenom zase můžu říct že teoreticky o těch katastrofách konfliktech a problémech jako aspoň víme docela hodně já si myslím, že se to děje dobře.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

David:

Tak určitě mohlo, aby to nějaký ty lidi nakoplo, mohli by v sobě objevit nějaký ten talent, protože tam o tom ještě třeba nevěděli, ale po těch výcvicích co by se tam prováděli, tak by na to ty lidi mohli přijít. Mohli by zjistit že je to baví, začali by se o to víc zajímat, takže a nakonec by třeba mohli začít pracovat u těch složek, takže určitě si myslím že by to v nějakým tím přínosem mohlo být.

Ondra:

Tak určitě nějaký lidi se v tom najdou že jo. Určitě je to nějak bude zajímat a budou se pak tím dál jako zabývat.

Vítek:

Třeba se o to jakoby zajímá o tyhle věci mimo tedy asi úplně ne záchranné složky, ale zajímám se hodně o tyhle složky, policii. Dalo by se říct a asi by se to hodilo protože někteří lidi možná fakt asi o sobě jako nevědí a pak by je to mohlo zaujmout a možná by je to i

bavilo, ale nevím jestli by to byla vždycky pro ně úplně jako při příjemná práce, kdyby to dělali. Ale pokud by je to bavilo, tak proč ne.

Petr:

V naší třídě je to třeba tak, že u nás chtějí být dokonce vojáci 3 nebo 4 kluci což je velmi dobře a takové tréninky nejen pro ně, ale i pro školy by měly obrovskou cenu. By tam třeba měli jezdit dokonce dvakrát do roka, protože nikdy nevíte.

Sofie:

Protože spoustu lidí to nebere tak že je úplně vážně, takže si myslím že ty co to opravdu zajímá tím pádem jako dobrovolně, protože když to prostě někoho vůbec nezajímá a stejně tam jede kvůli tomu že ho přinutí škola.

Teodor:

Když nepůjdou dobrovolně, tak je to pro něj v podstatě úplně vyhozený čas a stejně nebude dávat pozor. By to mohlo být personální přínosem pro ty ozbrojené síly, asi jo ale zas to jenom prostě ty lidi který to opravdu zajímá.

Markéta:

Tak určitě by záleželo na tom jakým by to bylo způsobem jak by ty výcviky byly pojaté, protože spousta lidí z práce má zkreslené představy. A myslím si, že spoustu lidí by to mohlo i odradit, kdyby to byla až moc realisticky zpracované.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

David:

Určitě si myslím že by se na to nějaké peníze našly a určitě docela tam nějaké peníze by se měli najít. Je to dost potřeba z hlediska těch lidí co je to baví.

Ondra:

Pokud bych chtěl tak si nějaké peníze vždycky najdu na tady to.

Vítek:

Myslím si, že pro svět by to bylo potřeba ale na druhou stranu nevím, jestli by to jako úplně chtěl kraj nebo město obec. Financovat třeba i ministerstvem, ale nevím jestli by to úplně chtěli financovat.

Petr:

Já souhlasím s Vítkem určitě by to svět potřeboval, ale bylo by to jenom o financích. Finance jsou prostě pořád tíživý problém. Myslím si, že se prostě bude investovat spíš do jiných projektů, takže si myslím, že prostě na toto nebudou chtít dát finance, ale by to bylo stoprocentně dobře.

Sofie:

Je to docela těžký, že se k tomu nějaký peníze najdou a myslím si spíš že si můžou a spíš budou financovat a ty ostatní věci.

Teodor:

Finance jsou, ale nevím jestli je budou chtít dát na tohle, protože se to neučí, tak to asi není pro správu priorita.

Markéta:

Upřímně nevím jak moc finančně náročný by takovýhle projekt byl, ani nevím jaký rozpočet vybere vůbec ministerstvo, předpokládám tohle případě vnitra dalo, takže netuším.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

David:

Určitě míst na využití jeho by se našlo dost, ale to už záleží pak jako od těch lidí si myslím by se vydalo pravdy to chtěli to provozovat já jsem to určitě uvítal tady v libereckém kraji. A myslím že by i více těch lidí z toho kraje souhlasili, takže si myslím že by to mohlo být i jako ve více krajích.

Ondra:

Zase myslím že kdybych chtěli, tak nějaké prostory najdou a určitě i nějaký lidi to vždycky bude zajímat. Takže kdybych chtěli, tak to určitě nějak půjde.

Vítek:

Jo a myslím, že by se našel možná prostor už by to asi nebyly bývalý vojenský areál. Ale například ve středočeském kraji se z těch stalo myslím že chráním chráněná krajinná oblast jestli se nepletu, tak napůl pořád je tam vojenský prostor, tak by se daly určitě využít ty místa nějaký jako nevyužitý místa vojenské prostory.

Petr:

Míst na tohle je dost nejen staré vysloužilé vojenské prostory, které vojáci spíš už jen vyklízejí anebo nějaký terén. Ale bohužel stojí to peníze a skutečně asi kdybychom určitě investoval soukromý podnikatel, který by to podpořil tak by se to mohlo ubírat lepším směrem.

Sofie:

Tak to já nevím, jak je to po české republice nějak jako rozprostřený ty ostatní prostory, takže nemůžu nějak odpovědět, ale myslím si že pro českou republiku by stačily asi tak 5 prostorů, když jsem si myslím, že o to nebude zas tak velký zájem.

Teodor:

Já si myslím že určitě minimálně 1 na Ústecku a pak dál na západ je takových prostor spousta v oblasti orlických hor Jeseníků taky spousta problémů. Teda ty bývalý vojenský prostor i ty vyloučené lokality využívat jo, ne lokality které jsou chráněny ale vyloženě ty vyloučený kde vlastně jsou ty lokality nevyužitý a nemají nějaký statut té chráněné oblasti.

Markéta:

Myslím si když se nějaký pilotní projekt osvědčí, dobře.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

David:

Určitě si myslím že ano, určitě jak tady v Česku tak i v ostatních zemích jako v našich sousedních tak je spousta nevyužitých prostorů takže myslím si že by se to hodilo zrealizovat.

Ondra:

Já zas na 2 stranu nevidím jak v ostatních zemích je třeba ve školách učí o tom dost nebo ne, ale ty prostory kdybych chtěl říct, že se taky se najdou v těch zemích.

Vítek:

Myslím si, že se v některých zemích takovýchle cvičení možná i dělají, ale vůbec si nejsem jistý, ale myslím si že by to šlo v řadě zemí.

Petr:

Určitě by to šlo, určitě podpora by byla velká.

Sofie:

Asi teda našli a vzhledem k tomu kdyby se to teda osvědčilo, teda si myslím že by zájem byl.

Teodor:

Vůbec nevím, minimálně v Evropské unii by s tím byl určitě problém, protože svým způsobem je to zásah do té krajiny. Evropská unie obecně se k tomuhle tomu staví velmi pesimisticky takže nevím.

Markéta:

Nemám žádný konkrétní názor mám představu, že třeba na západ od nás, že ta připravenost se ta krizová výchova je důležitější obor co se týče škol nebo ve veřejném zájmu veřejných správ. Myslím si že jsou na tom lépe, že by věděli lépe co mají dělat například v Polsku.

Rozhovor 19.10.2022 Hrádek nad Nisou

Přítomnost: Respondent ze soukromého sektoru

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

No nejsem o tom úplně přesvědčen, jsem přesvědčen o tom že veřejná správa funguje úplně jiným podkladem než podnikání a myslím si, že není ta spolupráce úplně možná. A co se týká různých dotačních projektů, tak tady jako u nás je spousta znaků kdy ty věci prostě nešly a nepůjdou. Bylo by fajn, kdyby se něco v tomto změnilo, kdyby to propojení mezi tím státem a těmi soukromými subjekty vzniklo, kdyby teda jaksi byla ta ekonomická udržitelnost pokud se do něčeho ty peníze dají, tak aby to mělo nějaký smysl, aby to mělo nějakou hlavu a patu a aby ten projekt nebyl nesmyslný, aby byl udržitelný, aby opravdu k něčemu k něčemu vedl.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

Tak je to asi základ, jak jsem říkal v otázce číslo 1, jestliže stát funguje jinak a pomínu podle mého názoru naprosto nesmyslnou zbytečnou abnormální byrokracii, tak je samozřejmě v soukromém sektoru obvyklé, že ten trh je určen tou poptávkou tak ta poptávka by měla být ten základ. To znamená veřejnost by se měla vyjádřit k tomu, co vlastně potřebuje. Neměly by se tedy dělat nesmysly.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Jsem přesvědčen o tom, že naprosto nedostatečně. Je tady spousta možností, ale jsou složité, komplikované. Armáda nebo konkrétně ministerstvo obrany disponuje něčím co se třeba jmenuje POKOS. Myslím si že spousta až 1/2 populace netuší co to je příprava občanů k obraně státu a je to škoda, protože ten systém nebo ten projekt, jako není špatně udělaný, je v něm spousta peněz, jsou v něm nějaké možnosti, ale málokdo o něm ví a nakonec podle mě není využíván a není realizován tak, jak by využíván a realizován být měl.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Myslím si že toto je tou nejlepší formou teď je otázka jak se tyhle ty prostory využívají, co už tam třeba funguje, kdo přišel dřív, kdo přijde později. Jinak samozřejmě místo, které dříve sloužilo k nějakým vojenským věcem, tak samozřejmě potom je vhodné na realizaci nějakých střelnic nebo věcí, který nebo činností, který by v běžném osídlení způsobovali nepřijemnosti v rámci nějakého soužití takže ano.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Pomoci připravit ty občany, tak jsem přesvědčen, že je to klíčový. Jestliže ty složky mezi sebou nebudou spolupracovat, tak to nikdy neposuneme dál. Jestli si z každé ministerstvo

řeší přípravu občana po své linii, to znamená jinak, funguje to jako pokus x omyl. A jinak funguje zákon 14/2021 sbírky.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Třeba ten POKOS, abych ho jenom nehaněl, tak ten doufám, že neříkám státní tajemství, je hodně propagován právě na školách. To znamená ti učitele, ti studenti a ti žáci o něm vědí. Měli by vlastně ty pedagogové působit na ty pro ty žáky na ty studenty takže se zúčastňují. Mělo by dojít k nějakému většímu propojení a měli by se na ty studenty a na ty žáky působit, protože kdo bývá připraven nebývá překvapen.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Samozřejmě, že byla. Bezpečnostní složky potřebují cvičit, vzhledem k tomu, že pro stát pracují, vím že jim ta připravenost chybí, že ani ve svých střediscích prostě vždycky nemají ty možnosti.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Tak jsem přesvědčen o tom, že disponují penězi. Takže si myslím že na to prostředky mají. Teď je už jenom otázka, aby se těmi prostředky nemrhalo, aby byly aby byly opravdu s nějakým zdravým selským rozumem investovány, aby to mělo jednoduše řečeno prostě nějakou hlavu a patu a aby to nebyla podpora vzdušných zámků.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Ano jsem přesvědčen, že každé ministerstvo disponuje nějakýma místama já ty místa samozřejmě nemohu uvádět, i když je třeba navštívil když jsem je viděl.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Viděl jsem různá výcviková střediska v různých zemích, když zůstaneme v Evropě, tak viděl jsem výcviková místa v Albánii, v Kosovu, v Makedonii. Viděl jsem i další a disponujeme tady díky tomu opuštěnému prostoru v tom Ralsku opravdu zajímavým kusem země, kde bychom nemuseli svými výcviky a svými aktivitami při přípravě občana nebo při cvičení integrovaného záchranného systému někoho příliš obtěžovat, tak si myslím že by ten zájem ze zahraničí i být mohl, protože jsou státy kde prostory nemají. My jsme sice hodně hustě obydlená republika, ale přeci jenom jsou tady místa, kde opravdu těch obyvatelů mnoho nebydlí a to Ralsko je na tohle to zajímavé. A jsou státy kde nejsou schopni něco takového vytvořit a těm bychom to samozřejmě asi jim mohli nabídnout.

Rozhovor 23.2.2023

Přítomnost: Starosta města Ralsko

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

Obecně si myslím, že ta připravenost je tak z 50%, že tam opravdu jakoby ještě chybí doladit detaily a hlavně tu legislativu, která k tomu není úplně nakloněná ve všech případech, protože dneska když si vyberete jakéhokoliv soukromníka, tak si to musíte řádně zdůvodnit, musíte s ohledem na to, že jste nikoho nediskriminoval, tak musíte postupovat tak, aby vás pak za to kontrolní orgány nemohly stíhat, takže za mě je ta připravenost tak někde na půlce a bylo by dobré v příští novele zákona to nějak vyřešit.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

Určitě ano, protože ta veřejnost, pokud se jedná o rozsáhlý projekt, tak by měla mít vždycky stoprocentní informaci a měla by vědět, co se v daném místě bude dít.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Myslím si že ne, protože nikdo z nás na ty stavy, které tu byly jako je covid, teď válka na Ukrajině, tak nikdo z nás si myslím, že na to nebyl připraven, ať už z té samosprávy nebo právě ti občané.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Myslím si, že v nějakém menším měřítku určitě ano, protože jsou tyto lokality vlastně místem, kde byla i historicky infrastruktura pro několik 1000 obyvatel je to v podstatě, když to řeknu takhle, tak je to nějaké zázemí, které už se dneska nepoužívá, takže by se to dalo na druhou stranu i s ohledem na dnešní vývoj této lokality, je potřeba říct že pokud by se tak takto to místo vyvíjelo, tak by to chtělo aby vlastně s tou připraveností souhlasili jak město Ralsko tak Liberecký kraj a potažmo třeba i ministerstvo a případně třeba i hasičský záchranný sbor, který by vlastně třeba měl podle mě tyto krizové řízení vést.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Myslím si že ano, protože vlastně už v době covidu a v době Covidu i vlastně ukrajinské krize nebo té války na Ukrajině jsme spolupracovali hlavně s Hasičským záchranným sborem a potažmo i s Policií české republiky, takže jsme se snažili o to, aby vlastně právě tyto složky, které mají maximální přístup k informacím, tudíž si myslím že i v obdobných případech je potřeba, aby ta spolupráce byla maximální.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Nedokážu posoudit, protože jsem nestudoval obor, který se zabývá vlastně krizovým řízením nebo krizovými situacemi.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

K té přípravě těch studentů těch lidí určitě jako tam prostě podle mě, pokud by se vlastně do té klasické výuky zahrnulo něco takového, jakože tu povinnost, tak prostě za mě jako by to bylo jediné dobře.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Určitě ne, protože my nezkoumáme nějaké využití jaké by to mělo, ale to využití je potřeba najít nějaký konsenzus který bude i s ohledem na okolní obyvatelstvo vlastně furt nějakým způsobem přínosný a zároveň nebude nějakým rušivým elementem uprostřed několika městských částí.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Asi nejspíš ano, pokud k tomu bude vhodná plocha, tak určitě uděláme dobře.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Já furt nevím jak ten projekt má jaký to projekt má rozsah, takže nevím jak by měl přesně vypadat jestli je to zabraný celý letiště v rámci nějakých výcviků.

Rozhovor 2.3.2023

Přítomnost: Kynolog ze spolkové činnosti

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

Myslím si, že by veřejná správa měla spolupracovat se soukromým sektorem ve vybudování různých projektů. A je velmi důležité, pokud nějaký takový projekt budou spoluvytvářet, tak aby vedl k environmentální, ekonomické, a sociální udržitelnosti. Akorát si myslím, že to v dnešní době úplně nefunguje.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

Samozřejmě, pakliže bude něco zřízeno v obci, tak by o tom občané měli vědět, ale zejména by se k tomu měli vyjadřovat. Mnohdy tomu však není, jak ze strany veřejné správy, která často lidem nedokáže vysvětlit proč tam ten daný projekt buduje a na 2 straně občané se v reálných termínech nedokážou k problematice vyjádřit, a pak si stěžují, když už je vše rozjeté.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Jsem přesvědčený o tom, že dovednosti obyvatelstva v tomto směru klesají a chybí jim možnosti, jak jsi tyto dovednosti buď obnovit anebo získat.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Já si myslím, že využití jakéhokoliv prostoru, který je vyloučenou lokalitou, je vhodnou volbou, jak tuto lokalitu oživit a samozřejmě dbát na to, aby to místo bylo zvoleno vhodné pro tu danou činnost.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Nejsem přesvědčen o tom, že by složky spolu dobrovolně spolupracovali, aby to mělo smysl v připravenosti občanů na krizové stavy, ale smysl by to mělo.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Myslím si že jak kde, záleží na vedení škol, jak jsou kreativní a vůči této tématice zodpovědní. Koncepčně avšak žáci a studenti připravováni nejsou, protože kromě snad občanské výchovy, již neexistují rámce výuky pro tuto přípravu.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Pokud by byla koncepce pro přípravu žactva a studentstva, tak by se složky mohly podílet na jejich přípravě a tím by se zároveň dostaly do podvědomí žáků a studentů, což by mohlo mít za následek příklon žáků a studentů k těmto profesím při výběru povolání.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

Obecně veřejná správa disponuje s velkým finančním balíkem, navíc je k dispozici celá škála dotačních programů, ale nejsem přesvědčen, že by veřejná správa dokázala najít vhodný program, který by projekt kompletně zastřešil.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Pokud by se takovýto projekt realizoval v libereckém kraji, byla by otestována jeho udržitelnost a životaschopnost s ohledem na prokázanou využitelnost v přípravě občanů na krizové stavy, tak by dokonce mohl být modelovým projektem pro plánování podobných projektů i v jiných krajích.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

Tato otázka by se dala uchopit ze 2 úhlu pohledu. Z 1 úhlu pohledu podobně jako by to bylo v předchozí otázce, s ohledem na legislativu daného státu. Z 2 úhlu pohledu využití obyvatelstvem jiného státu tohoto projektu.

Rozhovor 3.3.2023

Přítomnost: Hejtman Libereckého kraje

Otázka:

1. Myslíte si, že je veřejná správa připravena na spolupráci se soukromým sektorem v případech dotačních projektů, aby tato spolupráce vedla k environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti?

No myslím si, že veřejná správa na to moc připravená není, že to jsou jako obecně projekty, které to mají vždycky jako nejtěžší. Jeden z těch důvodů je, jak vysvětlit proč zrovna spolupracuje veřejný sektor pospolu se soukromým. Proč to nedělá sám, přestože je evidentní v některých oblastech prostě tam chybí třeba ty kompetence a znalosti, bez kterých se ty projekty nedají dotáhnout jako úplně do konce. Takže myslím si, že veřejný sektor na to moc připravený není.

2. Je dle Vás důležité znát názor veřejnosti při přípravě dotačních projektů, tak, aby to vedlo k udržitelnému regionálnímu rozvoji?

No je to ideální, když se stihnete projekty komunikovat s veřejností v území dřív nebo aspoň během přípravy, aby se ty projekty daly jako třeba nějak korigovat. Dost často se to nestíhá právě z toho důvodu, jak vlastně ten dotační kalendář je neúprosný a často ty samosprávy tak upínají k těm termínům, kde musejí stihnout mít všechny dokumenty potřebné k žádosti o stavební povolení všechny tyhle ty záležitosti, a pak se častokrát představují veřejnosti už jako hotový projekt, který nejde jako moc měnit. Ale je to tak, že by se to konzultovat mělo, to komunikovat mělo to je jasné, protože pak se odstraní takové ty problematické situace, kdy máte dotazy, máte povolení a máte odporu veřejnosti zároveň.

3. Jsou občané dostatečně připraveni a připravováni na krizové stavy?

Nějaký systém krizového vzdělávání jako existuje, ale myslím si že dostatečný to asi nemůže být, jako úplně nikdy, protože každá krizová situace je nakonec úplně jiná než ta předchozí, ale myslím, že se to hodně jako vylepšuje v poslední době, že i na školách se je to jako téma, který se začíná znova nějak jako otevírat a otevírat a učit já si myslím že kolikrát ani představitelé samosprávy nejsou úplně jako dostatečně vyškolení na krizové situace. takže u občanů to je tak že možná ti kteří se tomu věnují jako ze svého vlastního zájmu, tak ty informace mají, ale plošné informování veřejnosti úplně jako bych úplně nepřeceňoval.

4. Je vhodnou volbou pro přípravu občanů na krizové stavy využití vyloučených lokalit, např. bývalé vojenské prostory a prostory po těžbě?

Je to určitě jedna z forem, jak ty lokality využít a teda co se týká vzdělávání tak si hodně myslím, že by branná výchova jako něco, co má lidi připravovat na krize měla být prostě součástí běžného vzdělávání, jak na základních, tak na středních školách.

5. Byla by dle Vás přínosem k připravenosti občanů na krizové stavy spolupráce mezi složkami?

Tak určitě, to musí probíhat zároveň protože třeba armáda má prostřednictvím krajských vojenských ředitelství přípravu obyvatel k obraně státu POKOS. a pak vedle toho zjistíte že ještě dělají nějaké besedy policisté, a pak dělají nějaký besedy hasiči a občas nějaká záchranka a Červený kříž. Myslím si, že to dneska je tak, jak to vlastně nemá jednu hlavu, tak to pak vlastně hodně závisí třeba v aktivitě ředitelů, jak jako kolik vlastně času jsou tomu ochotný v rámci toho školního vzdělávacího plánu jako věnovat takže kdyby to bylo jako zastřešený z 1 úrovně tak by to asi špatně jako nebylo.

6. Jsou žáci a studenti koncepčně připravováni na krizové stavy?

Myslím si, že se to v posledních letech změnilo, že spousta učitelů chápe, že to je prostě věc, která je součástí jako běžného občanského života, ke kterému by ta škola nějak vychovávat a dávat alespoň nějaké základy, ale jako slovo koncepčně to znamená, že existuje jako nějaký úplně dobře vytvořený a fungující systém. A to si myslím že to tak jako úplně dokonalý není.

7. Byla by takováto koncepce personálním přínosem pro ozbrojené složky, složky IZS, bezpečnostní sbory aj.?

Tak asi se dá obecně předpokládat, že ve chvíli když budete děti už jako od malička informovat o tom, že ten stát má nějaké složky, které zajišťují nějakou jeho bezpečnost v různých oblastech, tak to může utvořit i nějakou skupinu dětí, které pak budou hledat tady v těch oblastech svoji budoucnost a zaměstnání.

8. Má dle Vás veřejná správa dostatečné možnosti financování takovýchto projektů?

No já myslím, že ona má veřejná správa k dispozici relativně dost finančních prostředků, ale zrovna na tady ten segment, jako příliš mnoho ne. Většinou to je o nějakým nadšeným člověku v některých ze složek, který se tomu chce věnovat. Nebo jako generátor nejspíš na tom vojenským ředitelství budou mít i nějaký lidi jako vyčleněný.

9. Je možné takovéto projekty realizovat i v jiných krajích?

Já si myslím že někdo někde v nějakém kraji něco takového připravovali. Já si myslím, že ve středních Čechách, možná něco na severní Moravě, ale úplně podrobné informace nemám.

10. Je dle Vás reálné tento projekt nabídnout k realizaci i v zahraničí?

To nevím to se přiznám, že úplně jako informaci o tom, jak funguje vzdělávání k dětem jako u sousedů nemám.